ఉగ్ర-భీమ రథ శాంతి

(షష్ట్యబ్దపూర్తి, సప్తత్యబ్దపూర్తి శాంతి కల్పము)

సంకలనము

ఆచార్య శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటేశ్వరరావు

వృద్ధాప్యంలో (మలివయసులో) జరిపే శాంతులు

పురుషునికి 60 సంవత్సరాల వయసులో షష్టిపూర్తి మరియు
80 సంవత్సరాల వయసులో సహస్ర చంద్ర దర్శన శాంతి చేయడం
మనం సర్వ సాధారణంగా చూస్తుంటాము.
కాని భాస్కరభట్టు అభిప్రాయం ప్రకారం 50 సంవత్సరాల వయసు మొదలుకొని
ప్రతి 5 సంవత్సరాలకు అరిష్టం తొలగిపోవడానికి వయోవస్థా శాంతులు జరిపించాలి.
(భట్టభాస్కరీయ మతానుసారిణ్యః వయోవస్థా శాంతయః పంచాశత్
వర్షమారభ్య పంచభిః పంచభిః వర్షైర్యుక్తాః।
(అన్యమతేన - షష్టితమ వర్షమారభ్య దశభిర్దశభిర్వర్షైః శాంతిరుక్తాః))

శ్లో॥ వైష్ణవీ వారుణీ చైవ తతశ్చోగ్రరథీ తథా ।
మహారథీ భీమరథీ ఐంద్రీచైవ విశేషతః ॥1॥
చాంద్రీదార్శనికీ రౌద్రీ సౌరీ మృత్యుంజయీ తథా।
మహామృత్యుంజయీ శాంతిః క్రమశశ్చ ప్రకీర్తితాః ।
అరిష్ట పరిహారార్థం శాంతిం కుర్యాత్ప్రయత్నతః ॥2॥

వాటి వివరాలు క్రింద తెలిపినట్లుగా...

1. వైష్ణవీ శాంతి ----50 వ సంవత్సరము
2. వారుణీ శాంతి ----55 వ సంవత్సరము
3. ఉగ్రరథ శాంతి ---60 వ సంవత్సరము
4. మృత్యుంజయ శాంతి ---65 వ సంవత్సరము
5. భౌమరథీ శాంతి ---70 వ సంవత్సరము
6. ఐంద్రీ శాంతి ---75 వ సంవత్సరము
7.సహస్ర చంద్ర దర్శన శాంతి ---80 వ సంవత్సరము
8. రౌద్రీ శాంతి ---85 వ సంవత్సరము
9.కాలస్వరూప శౌరి శాంతి ---90 వ సంవత్సరము
10. త్ర్యంబక మహారథి శాంతి ---95 వ సంవత్సరము
11. శతాబ్ది -- మహామృత్యుంజయ శాంతి --- 100 వ సంవత్సరము

షష్టిపూర్తి - సంపద

స్వప్నంలో జరిగిన విషయాలు అసత్యాలని మెలకువ వచ్చిన తర్వాతనే తెలిసినట్లు, మెలకవలో జరిగినవన్నీ అసత్యాలని తెలియాలంటే జ్ఞానం కల్గినప్పుడే తెలుస్తుంది. మన శరీరంలో పంచభూతాలు యున్నవి. కానీ అవి మనల్ని ఆశ్రయించి యున్నప్పటికి అవి మనల్ని స్పృశించవు. మనలోయున్న పంచభూతాలలో పరమాత్మ యున్నాడు. కానీ వాటియందు పరమాత్మను దర్శింప లేకున్నాము. ఈ అజ్ఞానాన్ని తొలగించుకొని జ్ఞానం పొందాలంటే స్వామిని ఆశ్రయించడం పరిష్కారం. కారణం "మార్గోనేయోనయః" "మార్గం ఆయనే మార్గం చూపించేది ఆయనే. మార్గంలో నడిపించేది ఆయనే" కనుక నాలోని "అహంకారం"ను తొలగింపచేసి స్వామిని దక్కించుకునేందుకు అవసరమయిన జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులకు నమస్కరిస్తూ స్వప్నంలా జరిగిపోయిన యాభై తొమ్మిది సంవత్సరాలు నెమరువేసుకుంటూ భవిష్యత్తులో ధర్మాచరణ బద్ధుడనై యుండగలందులకు పెద్దలందరి ఆశీర్వచనములను ఆశిస్తూ ఈ చిరు పొత్తమును మీముందుంచుతున్నాను.

కలియుగమందు ఏమానవుడు నూరు సంవత్సరములు జీవితుడగుచున్నాడో, యాతడు మిక్కిలి పుణ్యాత్ముడని శాస్త్రములచే వివరింపబడి యున్నది. స్కాంద పురాణగ్రస్తమైన విషయాన్ని విచారణచేస్తే "గత జన్మలయందు చేయబడిన పుణ్య కర్మముచేత పూర్ణాయువు పొందిన మానవుడు పుణ్యాత్ముడని తెలియ చేయబడినది. "శరీరం ఖలు ధర్మ సాధనం" అన్నారు. శరీరం యున్నయెడల అన్ని ధర్మములు ఆచరింపవచ్చును. ధర్మములను సక్రమముగా ఆచరించుచు, ఇతరులకు ఆదర్శముగా యుండగలందులకు మాత్రమే నూరు సంవత్సరముల జీవన కాలము నిర్దేశింపబడి యున్నది. నూరు సంవత్సరములు జీవించి యుండుటకు కేవలం ఈ జన్మయందు చేయబడిన పుణ్యకర్మములు మాత్రమే సహకరించవు. గతజన్మలలో చేయబడిన పుణ్యకర్మముల ఫలములు యాతని నూరు సంవత్సరముల జీవనమునకు సహకరించును. నా ఈ షష్టిపూర్తి కార్యక్రమ సంకల్పము కాగానే నా సతీమణి నన్నొక ప్రశ్న వేసినది. నూరు సంవత్సరములు జీవించియున్న వారందరు ఈ

షష్టిపూర్తి చేసుకున్న వారేనాయని అడిగింది. సహజంగా స్త్రీలు ఆశావాదంవైపు మాత్రమే యోచనచేసి ప్రశ్నలు వేస్తారు. ఆ ప్రశ్న వెనుకయున్న "వివేచిత స్పందనావాదము" (డైరెక్టికల్ మెటీరియలిజం) నేను గ్రహించాను. షష్టిపూర్తి చేసుకున్న వారందరు నూరు సంవత్సరాలు జీవిస్తారా? కానట్లయితే ఇంత తతంగం ఎందుకు. మానవులందరు కలియుగంలో ఆశతోనే అనేకవ్రతాలు చేస్తారు. ఆశతోనే పోటీ పరీక్షలు వ్రాస్తారు. ఆశతోనే జీవన పోరాటం సాగిస్తారు. కానీ వారి ఆశయ సాధనా మార్గంలో వారుపడే శ్రమకి తాత్కాలికంగా మంచి ఫలితాన్ని పొందలేకపోయినా తర్వాతి కాలంలో జరిగే పరీక్షలకి ఆ శ్రమ పునాదిగా నిలుస్తోందనే విషయం ఎవ్వరు కాదనలేని సత్యమే కదా! అలాగే వ్యక్తి తన నూరుసంవత్సరాల మనగడకు గతజన్మలలో తానుచేసిన పుణ్యకర్మల ఫలం పునాదియనే విషయం నిశ్చయం నిస్సంశయము. కనుక ఈ జన్మలో నూరు సంవత్సరాలు జీవించియున్న వ్యక్తి షష్టిపూర్తి చేసుకొనకపోయినా అతని జన్మాంతరాలలో జరిగిన పుణ్యకర్మల ఫలం పొందుతున్నాడని చెప్పక తప్పదు. జన్మ జన్మ సుకృతాలవల్ల ఫలానావారు ఇంత కీర్తిమంతులయ్యారని పొగడటం వింటుంటాము. కనుక షష్టిపూర్తి సంపద సాధనలో జరిపించే విశేష ఆవాహనాలు, దానాలు, జపాలు వల్ల ఆ మానవుని జీవనకాలం పొడిగింపబడుతుందనే విషయం నిర్వివాదాంశము.

కాగా అసలు ఈ నూరు సంవత్సరములు జీవించాలనే తాపత్రయం ఏమిటి? ఏ డెబ్బై, ఎనభై సంవత్సరాములో చాలదా : నూరు సంవత్సరాల నెందకు ఆశ్రయించారు. నూరు తత్వజ్ఞానము "కలియున్నదని ఆధ్యాత్మిక వాదుల నమ్మిక నూరులో (100) రెండు సున్నలు ఒకటి యనే అంకె తర్వాత చేరి నూరు అయినది. ఇక్కడ ఒకటి యనే సంఖ్య భాగవతత్త్వము. ఒకటి తర్వాత సున్న జీవతత్వము తర్వాత సున్న ప్రకృతితత్వం. ఈ జీవతత్వాన్ని ఆశ్రయించి యున్న జీవి అనిత్యుడు. కానీ వానియందు గల దేహినిత్యుడు. అతడే పరబ్రహ్మస్వరూపం అనగా పరమాత్మ. జీవియందుగల పరమాత్మ (నీవారశూకవత్తన్వీ, పీతా భాస్వ త్యణూపమా తస్యా శ్శిఖాయా మధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః – మంత్రపుష్పం) తాను జీవియందు ప్రవేశించి ఆ జీవికి ప్రకృతితత్వంచేత సహాయమందింపచేసి భాగవతత్త్వం ప్రసాదింప చేసాడు. ఇంతలోతైన ఆధ్యాత్మిక భావన కల్గియున్నందున నూరుకి ప్రాధాన్యత

కనుకనే మనపూర్వులు "శతమానం భవతి" అని ఆశీస్సులందించటం ఆచారంగా వస్తున్నది. ఈ విషయంమీద ఇంత ప్రస్తావన ఎందుకు చేయవలసి వచ్చిందంటే మహాభారతం అనుశాసన పర్వం (149) ప్రకారం మనం ఏదైనా కార్యక్రమం సంకల్పం చేయాలంటే దాని విషయమై అన్ని విషయాలు క్షుణ్ణంగా తెలుసుకొని చేయమని శాస్త్రాదేశం. "జ్ఞాత్వా కుర్వీత కర్మాణి" అని మహాభారతం శాసిస్తున్నది.

అసలు షష్టిపూర్తి మానవుడు ఎప్పుడు చేసుకోవాలి. పూర్తి అనగానే అరవై నిండగానే అని మనందరికి అనిపిస్తుంది. కనుక 60 నిండి 61వ పడిలో చేసుకోవాలా? లేక అరవైలోనే చేసుకోవాలా. లౌకికంగా మనం ఆలోచన చేద్దాము. అరవై సంవత్సరాలకి పదవీ విరమణ అంటే పదవీ విరమణోత్సవము ఎప్పుడు జరుపుకుంటున్నాము. అసలు అరవై సంవత్సరాలకి పదవి విరమణ అంటే అరవయ్యో పడిలో కూడ పనిచేసి అరవై ఒకటిలో విరమణ చేయ కల్గుతున్నామా? కాదు కదా 59వ పడి పూర్తి కాగానే అరవయ్యోపడి మొదటి రోజు కూడ పనిచేసే కార్యాలయంలోనికి రానివ్వరు. మనం నిత్యం చూస్తూ అనుభవిస్తున్న విషయమే. కనుక దానిలో వాదనకు తావులేదు. వివరణ అవసరంలేదు. కాని షష్టిపూర్తి యనగానే అరవై నిండిన తర్వాతనా అరవై ప్రారంభంలో చేసుకోవాలా అని ఆలోచన చేస్తాము. పైన నేను పేర్కొన్న లౌకిక వివరణ చదువరులకు సంశయం తీరి యుండవచ్చును. ఈ విషయమై స్కాంద పురాణంలోకి వెడితే వ్యాసమహర్షులవారు వైశంపాయనులు షష్టిపూర్తి సంపదపైవేసిన ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ

"షష్టి వర్షేతు సంప్రాప్తే ద్విజశ్రద్ధాసమన్వితః" అని చెప్తారు. అనగా అరవై సంవత్సరాలు రాగానే శ్రద్ధాభక్తులతో వేద వేదాంతములు తెలిసిన విప్రులనాశ్రయించి ఈ కార్యక్రమములను జరిపించుకొనవలెనని తెలియనగును. అంతేకాక మహర్షి బోధాయన వారు కూడ తమ పండిత పరిష్కారమందు అరువది సంవత్సరములు మానవునకు ప్రవేశించగానే ఆతని జన్మతిథియందు హోమ కార్యక్రమములు జరుపవలెనని తెల్పిరి. ఇంకను వారి పరిష్కారమందు ఆతని జన్మతిథి యందు కుదరని యెడల అనగా ఆదిదైవిక, ఆది భౌతికాది విఘ్నములు కల్గినపుడు మాత్రమ యాతడు ఆ అరవై సంవత్సర కాలములో మంచిరోజున జరిపించు [illegible]

పురస్కరించుకొని "జ్ఞాత్వాకుర్వీత కర్మాణి" ననుసరించి నేను పరిశీలించిన మేరకు ఈ షష్ఠిపూర్తి విషయాలను మీముందుంచుతున్నాను.

నా ఈ సాధనకు నాకు జన్మనిచ్చిన తల్లితండ్రులు కీ॥శే॥ కీసర వేంకట రామనరసింహరావుగారు, మా అమ్మగారు కీ॥శే॥ సరస్వతీ ప్రసునాంబగారలకు మనసా వాచా కర్మణా నమస్సుమాంజలులు సమర్పిస్తూ వారికి నేను జన్మ న్మలకి ఋణగ్రస్తుడనే విషయాన్ని అనునిత్యం గుర్తుచేసుకుంటానని సవినయంగా తెలియచేస్తున్నాను. చదువరులను ఈ షష్ఠిపూర్తి సంపదను పూర్తిగా చదివి ఆకళింపు చేసుకొనగలరని ఆశిస్తున్నాను.

'ప్రభవ' నామ సంవత్సరము మొదలిడి 'క్షయ' నామ సంవత్సరము వరకు 60 సంవత్సరాలు. ఒక విధముగా ఈ కాలానికి సంకేతం అరువది. కనుకనే సెకనులు, నిమిషాలు, ఘడియలు, విఘడియలు అన్నియు ఈ అరువది అనే సంకేతం మీదనే నడుస్తుండటం గమనిస్తాము. ఒక రోజుకి ఘడియలు అరువది. అలాగే విఘడియలు అరువది. నవగ్రహాలు వాటి దిశలు ఒక ఆవృత్తికి 120 సంవత్సరాలు. దీనిని బట్టి ఆవృత్తి ప్రకారం మనిషి ఏ సంవత్సరంలో పుట్టాడో అతనికి మరల అదే పేరున్న సంవత్సరానికి షష్ఠిపూర్తి జరగాలి. ఇది గ్రహవీక్షణ మార్గంలో మార్పు అనబడుతుంది. అనగా తిరిగి మరియొక ఆవృత్తి. దీనినే మరియొక జన్మ అనవచ్చు. కనుక ఈ జనన దోషం తొలగడానికి షష్ఠిపూర్తి కార్యక్రమము అవసరము యని పండిత పరిష్కారము. త్రిమూర్తులకు చతుస్సముద్రాలకు పంచభూతాలకు సప్తలోకాలకు అష్టవసువులకు నవబ్రహ్మలకు దశదిశలకు ఏకాదశ రుద్రులకు ద్వాదశ ఆదిత్యులకు బ్రహ్మకు రెండు అయనాలకు ఆరు ఋతువులకు పన్నెండుమాసాలకి రెండు పక్షాలకి అరువది సంవత్సరాలకి వెరశి 360 రోజులను నడిపించే దేవతలకు కలశరూపంలో పూజలు శాస్త్రోక్తంగా జరపటం షష్ఠిపూర్తి సంపద అనబడుతుంది.

ఈ కలశ ఆహ్వానాలు క్రిందటిరోజు సాయంత్రమే మండపాన్ని సిద్ధము చేసి జరుపబడతాయి. వారందరికి ప్రార్థనలు శక్తికొలది నివేదనలు జరుగుతాయి. తెల్లవారితే షష్ఠిపూర్తి చేసుకునే మానవుని యింటియందు సకల దేవతాగణాలు ఆహ్వానింపబడి నివశించడం నిజంగా ఆ మానవుని యదృష్టంగానే భావింపబడాలి.

తెలతెలవారుతుండగనే హోమాలు శరీరగతంగా సప్తధాతువులు యున్న కారణంగా సమిధలలో తిప్ప, పాలక, చంద్ర, అత్తి, జిల్లేడు, మోదుగ, జమ్మి మొదలైన వాటితో హోమం జరపాలి. వీటితోపాటు గంధర్వులకు ప్రీతికరమైన కుశ, అశ్వత్థ ప్లాక్ష, ఔదంబర యనే సమిధలు విధిగా హోమాలలో వాడతారు.

ఈ హోమ కార్యక్రమంగ జరిగేటప్పుడు మహామృత్యుంజయ మంత్రాలు నవగ్రహ మంత్రాలు, వేదపఠనం మొదలగునవి పఠిస్తూ హోమం జరుపబడుతుంది. ఇవన్నీయు షష్ఠిపూర్తి చేసుకొను దంపతులకు అపమృత్యువును తొలగించి శాశ్వత యశస్సు కల్గించి పరిపూర్ణ ఆయువును కల్పిస్తాయి. మానవునికి ఇంతకన్నా కావలసినదేముంది. దీనులకు, బదిరులకు, అంధులకు సానుభూతిని చూపించదగిన వారికి మృష్టాన్న భోజనాలను జరపాలి.

ఇక ముఖ్యంగా గమనించాల్సింది దానపాత్రత. 'ఈ పండితునికి ఈయవలననే మంచి సంకల్పంతో గౌరవంతో వినమ్రతతో వారి విద్యను గౌరవించి ఇచ్చే వితరణ దానపాత్రత సంతరించుకుంటుంది. పాత్రత ఎరిగి ఇచ్చిన దానం వారి కృపాకటాక్షాలు పొందటానికి అర్హమవుతుంది. ఈ విధంగా సరస్వతి మాతను గౌరవించిన కారణంగా వేద పండితుల ద్వారా వేదాశ్శీసులు పొందినందువల్ల దంపతులకి ఆముష్మిక సౌఖ్యాలు కల్పింపబడతాయి.

ఈ సందర్భంగా షష్ఠిపూర్తి సంపదను పొందిన దంపతులకు పరమేశ్వర కటాక్షం తథ్యం.

శతమానం భవతి శతాయుః పురుష
శృతేంద్రియ ఆయుష్యే వేంద్రియ ప్రతితిష్ఠతి.

ఈ షష్ఠిపూర్తి సంపదలో స్త్రీకి గల పాత్ర అనిర్వచనీయం. గృహస్థాశ్రమంలో స్త్రీకి భారతీయ సంస్కృతి కల్పించిన స్థానాన్ని కొన్ని మంత్రార్థాలతో విశ్లేషించుకొని షష్ఠిపూర్తి వివరాలలోకి వెళదాము.

మాతృదేవోభవ

పితృదేవోభవ

ఆచార్యదేవోభవ

ఈ మహావాక్యాలు అందరికి సుపరిచితాలే. కానీ ఈ మహావాక్యాలు గురువు స్నాతకుడకు ఉపదేశించవలసినదిగా తైత్తిరీయోపనిషత్తు తెలియపరచుచున్నది. దైవాన్ని ప్రతినిత్యము పూజిస్తూ అనుష్టానాలు జరిపే హైందవులకు దైవము పరమ పూజనీయము. అట్టి నీవు పూజించు దైవమే తల్లియని, తండ్రియని, మరియు గురువు యని తెలుసుకొనుమని తెలియచేయు భారతీయ సాంప్రదాయ భావనలే భారతీయుల సంస్కారాలకి పునాదులు.

ఆహా ఏమి ప్రాచీన ఋషుల మేధాసంపత్తులు. వారి ఆదేశాలు వారి ఉపదేశాలు భారతీయ లెల్లరకు శిరోధార్యములు. జన్మనిచ్చిన తల్లితండ్రులు జ్ఞాన ప్రదాతయైన గురువులు ప్రత్యక్ష దైవములని వివాహమున కుద్యుక్తుడైన స్నాతకునకు గురువు శాసనములుగా తెలియపర్చెదరు.

ఏష ఆదేశః = ఇది మా ఆదేశము; ఏష ఉపదేశః = ఇది మా ఉపదేశము; అంతేకాదు ఏషా వేదోపనిషత్ అని అంటారు. అనగా ఇది ఉపనిషత్తుగా ఎరుగవలసినది అంటూ ఇంకా కొద్దిగా ప్రేమతో వాత్సల్య పూర్వకముగా 'ఏద దనుశాసనం' మేము నిన్ను శాసించునదిదియే అని ప్రేమపూర్వక మంగళా శాసనాలు తెలియపరుస్తారు. సృష్టి యావత్తులో కెల్ల తల్లిని దైవముగా భావింపుము అని తెలియపరచే ఏకైక ప్రాచీన ఋషి భావనా పరంపర, భారతీయ సాంప్రదాయక విలువలు మనకి తెలియపరుస్తున్నవి. వివాహానికి ముందు జరుపు స్నాతక ఘట్టము ఈ మహా వాక్యాల్ని వెల్లడి చేస్తున్నది.

ఈ రోజు మన కార్యక్రమ విషయం "షష్ఠిపూర్తి" సంపద. దీనిని విశ్లేషణకు కొంత విషయ వివరణ చేసినట్లైతే "షష్ఠిపూర్తి సంపద" ని అర్థం చేసుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. మా తల్లిగారు శ్రీమతి సరస్వతి ప్రసూనాంబ గారిని మా చెల్లెలు శ్రీమతి ఝాన్సి రెండు మూడు కీర్తనలు నేర్పమని అడిగితే ముందు జంటస్వరాలు, సరళీస్వరాలు నేర్చుకో, తర్వాత కీర్తనలు అన్నారు. అలాకాదు రెండుకీర్తనలు నేర్పు అన్నది. దానికి అమ్మ ఇంగ్లీషు మాస్టరు నామవాచకాలు, క్రియలు నేర్పకుండా గ్రామరు నేర్పగలడా అని అడిగిందట. అలాగే పూర్తి అవగాహన 'షష్ఠిపూర్తి' విషయమై చదువరులకు ఏర్పడాలనే సద్భావనతో కొన్ని ముఖ్య విషయాలను మీ ముందుంచుతాను.

'షష్ఠిపూర్తి' యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం నూరు సంవత్సరాల ఆయుర్దాయం ఆనందమయ జీవితం కోసమని మృత్యుంజయ హోమాలు మరికొన్ని తంతులు

నిర్వహిస్తాం. దీని ముఖ్య ఉద్దేశ్యం మాత్రం నిండు జీవితకాలం పొందాలన్న అభిమతం. దీనికి స్త్రీ సహకారం అవసరం. ప్రాచీన ఋషులు ఈ ఆశయాలకి పునాదులు ప్రారంభంలోనే మానవాళికి అందచేశారు.

జీవేన శరదశ్శతమ్
నందామ శరదశ్శతమ్
మోదామ శరదశ్శతమ్
అజితామ శరదశ్శతమ్ అని ఉద్ఘాటిస్తారు. అనగా
వందసంవత్సరాలు బ్రతుకు , ఆ వందేళ్ళు హాయిగా బ్రతుకు
అంతేకాదు ఇతరులను ఆనందింపచేస్తూ ఆ వందేళ్ళు జీవించు.
అదే విధంగా అపజయాలు లేకుండా వందేళ్ళు బ్రతుకు అని అభిలషించారు.

కేవలం ఊహలలో మానవాళిని ఊరేగించకుండా ఈ సంస్కార భావనలకి అనేక పునాదులు వేశారు. అవి ఏమిటో చూద్దాం.

నేటి జీవితంలో మనం నిత్యం గమనిస్తాం. స్త్రీలను గౌరవించండి. మహిళ హక్కులు కాపాడాలి. ఇంకా చట్టసభలలో 33శాతం హక్కులకై పోరాడాలని వింటున్నాం. కానీ భారతీయ సాంప్రదాయాలలో స్త్రీకి నూటికి నూరుశాతం గౌరవప్రదమైన స్థానాన్ని కల్పించారు.

స్త్రీని ప్రథమంగా దైవంగా చూడమన్నారు. మాతృదేవోభవ, భవ శబ్దానికి అర్థం తెలుసుకొనుము అని, తల్లిని దైవముగా తెలుసుకొనుము. మరి ఏ ఇతర మతములలో లేని ఈ సంస్కార భావన, నిత్యనూతనము స్ఫూర్తిదాయకము కాదని అనగలమా? ఇటువంటి పవిత్ర భావనలు సమాజం మీద సత్ఫలితాలనిచ్చి మానసిక రుగ్మతలను తగ్గించి జీవితకాలాన్ని పెంచుతాయి.

వివాహమునకు ముందు కన్యాదాత వద్దకు వచ్చి వరుని తండ్రి ఇలా అడుగుతాడు. పవిత్రము, అత్యంత గౌరవప్రదమైన మీ కుటుంబమునందు గల మీ కుమార్తెకు 'ధర్మ ప్రజా సంపత్యర్థం వృణీమహే' అనగా ధర్మపరమైన సంతానము కొరకు కన్యను వధువుగా అడుగుచున్నాము అని అంటాడు. అప్పుడు వధువు తండ్రి 'వృణీదం' అలాగే కానీయుడు అంటూ 'దాస్యామి' ఇచ్చుచున్నాను అని వధువు వరునికి ఇచ్చినట్లు ప్రకటించగానే శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ధర్మ ప్రజా సంపత్యర్థం స్త్రియం ఉద్వహే' అని వరునిచే చెప్పిస్తారు. అనగా శ్రీ పరమేశ్వరుని

ప్రీతి కొరకు ధర్మబద్ధమైన సంతతి కొరకు ఈ వధువును వివాహము చేసికొనుచున్నాను. అని సంకల్పంలో చెప్పిస్తారు.

తర్వాత కన్యాదాత 'సాలంకృత కన్యాదానం కరిష్యే' అని చెపుతాడు. అనగా అలంకరించుకొని వచ్చిన నా కూతురిని దానము చేయుదును అని చెపుతాడు.

ఇక మనం గమనించవలసింది ఇక్కడ జరిగే తంతుని. సాధారణంగా మనం నిత్యం చేసే దానాలని 'తుభ్యమహం సంప్రద దే నమమ' అని మంత్రం చెప్పి ఇస్తాము. 'నమమ' అనగా ఇక ఇది నాదికాదు అని అర్థం. ఈ కన్యాదానం చేసేటప్పుడు మాత్రం ఈ నమమ శబ్దాన్ని వాడరు. అనగా కన్యాదానం చేసిన ఆ కన్య స్త్రీ మూర్తిగా ఇంటి ఆడపడచుగా గంపలో కూర్చొబెట్టి పంపిన ధాన్యలక్ష్మిగా భావన చేస్తారు. ఆ వధువుకి తాను దానమివ్వబడినా పుట్టింటి మీద సర్వాధికారాలున్నాయనే అభిప్రాయాన్ని తెలియచేస్తుంది. ఇక వధువుని స్వీకరిస్తూ...

'ధర్మార్థ కామేషు త్వయి షా। నాతి చరితవ్యా' నాతి చరామి అని కన్యాదాతతో మరియు వరునితో చెప్పిస్తారు. అనగా ధర్మపరమైన విషయములందు అర్థపరమైన విషయములందు, కామపరమైన అనగా కోర్కెల విషయములందు ఈ కన్యను అతిక్రమించి ప్రవర్తించకు' అని కన్యాదాత పలికితే "నాతి చరామి" అని వరుడు 'అతిక్రమించను' అని ప్రమాణాలు చేస్తాడు. ఇవి పెళ్ళినాటి ప్రమాణాలు. ఈ తంతులలో స్త్రీకి ఇచ్చిన ప్రాముఖ్యతను మనం గమనించగలం. అటు పిమ్మట 'సప్తపది' తంతు చివర వరుడు చెప్పు మంత్రర్థములతో ఈ విశ్లేషణను విడిచి సాగుదాము. 'పుం సే పుత్రాయ వేత్త వే॥శ్రియై' - ఉత్తరయ వేత్తువ ఏహి సూనృతే' అహో ఏమి మనస్సు, శరీరము జలదరించు సన్నివేశము. ఇది వధూవరుల సమన్వయ సంభాషణలు. నీవు తప్పులు చేయకుము. నేను తప్పు చేయకుండా యుండును. నీవు ఆకాశము, నేను భామిని. నీవు శుక్రదాతవు, నేను శుక్రము దరించుదానను. నీవు మనస్సువు, ఋక్కువు, నేను వాక్కును - సామమును అగుదునని పల్కిన వధువుని దగ్గరకు తీసుకొని

'మంచి నీతి నియమములు గల ఓ కన్యకామణీ, నీవు నాతో కూడి పురుషత్వము గల సంతానము. పొందుము. సూనృత కలిగిన పుత్ర సంతతిని కనుము' అని సప్తపదిని ముగిస్తాడు.

వివాహ తంతులో అతి ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్న పాత్ర 'కన్యక' వధువు. అనగా స్త్రీకి అత్యంత ప్రాధాన్యతను, ప్రాముఖ్యతను సంతరింపచేసిన ప్రాచీన

ఋషుల సంస్కార భావనలకు తలను వంచి నమస్కరించకుండా యుండలేము కదా. కనుక స్త్రీ మూర్తి ప్రాముఖ్యతను గృహస్థాశ్రమంలో ఆమె నిర్వహించు అతి ముఖ్యమైన పాత్రను గమనించి ఆమెను ప్రాచీనులు 'తల్లి దైవ సమానురాలు' మాతృదేవో భవ అని తల్లికి లేదా స్త్రీకి పెద్దపీట వేశారు.

అతి నిర్మలము, అత్యంత ప్రాముఖ్యమును స్త్రీ, పురుషుల సమన్వయమును తెలియపరచు ఘట్టము వివాహ తంతులలో 'యోక్త్రధారణ'. ఈ తంతు చూపరులకు అత్యంత వినోదము కల్గించును. వరుడు స్త్రీకి దగ్గరగా కూర్చుని నడుముకు ఒక త్రాటిని చుట్టి గట్టిగా ముడి వేయును. ఈ తంతును మనము వేడుకగా అవలోకించినా అపుడు వరునిచే ఉచ్చరింపబడు మంత్రార్థములు గృహస్థాశ్రమములో భవిష్యత్తులో జరుపుకొను వ్రతాది శుభకార్యక్రమములకు పునాదులుగా గ్రహింపవలెను.

ఆశాసానా సౌమనసం ప్రజాం సౌభాగ్యం తనుం
అగ్నేరనూరతా భూత్వా సన్నహ్యే సుకృతాయ కం ॥

ఓ లలనా! పవిత్రమైన మనస్సును ఉత్తమ సంతతిని, సంపదలకు నిర్మలమైన మనస్సుతో శరీరమును ధరించి అగ్ని హోత్రాది కార్యక్రమములలో నా సహచారిణివై సత్కార్య క్రమములకు ఎల్లప్పుడు సంసిద్ధురాలవై వశింపుము' అంటు నీవు ఎల్లప్పుడు నా దానివి, నీవు నన్ను విడిచి యుండకుము నీవు ఎల్లవేళలా సంస్కార నియమ కార్యక్రమములందు నాకు సహచారిణివి అని అనునయిస్తాడు. వేడుకగా గోచరించే ఈ పత్నీవ్రతోపనయనము అత్యంత ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్న ఘట్టము.

ఈ ఘట్టమున త్రాడుతో బంధింపబడిన వధువు అనేక కార్యక్రమములందు అతనికి సహకార మందించుచు సంతాన, ఉపనయన, వివాహములందు అనేక వ్రతములందు యగ్న యాగాది క్రతువులందు సహచారిణియై వసించి నేడు వరుని షష్ఠిపూర్తి యందు కూడ ఆతడు జరుపు మృత్యుంజయాది జప యాగములందు తాను పూర్తిగా సహకారమందించుచున్న స్త్రీ మూర్తి షష్ఠిపూర్తి కార్యక్రమములో ప్రధానపాత్ర వహించు ననుటలో సందేహము లేదు. కనుకనే పురుషునిలో సగభాగమైన స్త్రీకి వేరే షష్ఠిపూర్తి కార్యక్రమములేదు.

ఇక 'షష్టిపూర్తి' మంత్రార్థ విశేషములు చెప్పుకొనుటకు ముందు అసలు ఈ షష్టిపూర్తి వ్రతము ఏ విదముగా ఏర్పడినది. ఎందుకు చేయవలసి వచ్చినది యను మీ మాంసకు సాగుతు దీనికి గల అంతరార్ధము నందు ఏర్పడిన ఘట్టమును లేదా చిన్న కథను చెప్పుకుందుము.

'దీర్ఘాయుర్భవతి శ్రీమాన్ సర్వసంపత్సమన్వితః
పుత్ర పౌత్రే పరివృత సర్వదుఃఖ వివర్జితః '

మానవుడు సర్వసంపదలతో తులతూగుతూ శ్రీమంతుడై పుత్రులను, మనుమలతో గూడియుండిననూ దీర్ఘాయువు లోపించిన యతడు అన్ని ధర్మకార్యములు నెరవేర్చలేడు గదా.

ఆయుర్వృద్ధి కారణం సర్వజంతోర్దేహస్య సువ్రత
శరీరే సతి సర్వాణి ధర్మాణి కురుతే పుమాన్ ।

అనగా సర్వ జంతువుల యొక్క శరీరగతి దీర్ఘాయువు నిర్ణయించును. ఆ శరీరమున్న యెడల ధర్మముల లాచరించ వచ్చును. ఆచరించిన ధర్మకార్యముల వలన నిర్భయత్వము, ఆరోగ్యము, దేహధారుఢ్యములను మరియు సౌఖ్యవంతము, సుఖదము అయిన జీవితమును పొందగలడు. అట్టి అద్భుతమైన దీర్ఘాయువు ఆయుర్వృద్ధి కలిగించు వ్రతమును శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపుడైన శ్రీ వ్యాసమహాముని లోకముల కందించినాడు. ఈ వ్రతము పేరు 'షష్ఠిపూర్తి' వ్రతము. ఈ షష్ఠిపూర్తి వ్రతము త్రేతాయుగమున నహుషుని కుమారుడైన యయాతి యను రాజుచే చేయబడినది. ఈ వ్రతము చేయుటకు గల కారణ భూతురాలు రాక్షస గురువైన శుక్రుని కూతురు దేవయాని. రుషవీర్యుడను రాక్షస ప్రభువుకు శర్మిష్ఠయను కూతురు కలదు. జల క్రీడల నిమిత్తము వలువలు ఒడ్డున విడిచి యొక సరస్సులో శర్మిష్ఠ తన చెలికత్తెలతో స్నానమాచరించెను. ఈ చెలికత్తెలతో రాక్షస గురువైన శుక్రుని కూతురు దేవయాని కూడ సరస్సున దిగి జలకము లాడెను. తర్వాత అందరు ఒడ్డున చేరి తమ తమ వలువలను దరించిరి. కాని ప్రమాద వశమున దేవయాని వలువలును శర్మిష్ఠ , శర్మిష్ట వలువలు దేవయాని ధరించినారు. యంత చెలికత్తెలు వేడుకగా వారిరువురును యాటపట్టించి వలువలను ధరించినట్లుగా ఒకే వరుని ఇద్దరు పొందుచేయరు గదాయని హాస్యమాడిరి. అంత శర్మిష్ట ఉక్రోషమున దేవయానిని అనేక విధముల తూలనాడి అచట సమీపమున యున్న భయంకర కూపమునందు నెట్టివేసి చెలికత్తెలతో నిష్క్రమించెను. అంత వేట నిమిత్తమై ఏతెంచిన యయాతి మహారాజు భయంకరమగు నూతినుండి 'రక్షింపుడు, రక్షింపుడు' అను దేవయాని కేకలు విని యా నూతిన పడ్డ దేవయానిని రక్షించెను. తర్వాత రాక్షస గురువైన శుక్రుని కోరిక మేరకు యయాతి దేవయానిని వివాహమాడెను. నహుషుని కుమారుడగు యయాతిని గమనించి శర్మిష్ఠ కూడ యయాతిని వివాహమాడదలచి

తన కోరికను తండ్రియైన రుషవర్యునికి తెలియపరచెను. అప్పటికే దేవయానిని వివాహమాడిన యయాతి అందులకు అంగీకరించక విషయమును తన మామయైన శుక్రునికి తెలియపరచెను. అంత శుక్రుడు తన శిష్యుడైన రుషవీర్యుని కుమార్తె శర్మిష్ఠను వివాహమాడుటకు అనుమతించెను. శాస్త్రోక్తముగ యయాతి శర్మిష్ఠను కూడ వివాహమాడెను. దేవయాని ఎటువంటి అరమరికలు లేకుండా పతిసేవ చేయుచు కాలము వెళ్ళదీయుచుండెను. కాని దేవయానిపై గల అసూయతో శర్మిష్ఠ తన హొయలు ప్రదర్శించి యయాతిని దేవయాని కడకు వెళ్ళకుండగ ప్రయత్నములు చేయసాగెను. యయాతి కూడ శర్మిష్ఠచర్యలు పట్ల ఆకర్షితుడై ఆమెయందు అధికాసక్తి పెంచుకొనసాగెను. ఇట్లు కొంతకాలము గడచెను. తన కుమార్తె దేవయానిలో కొంత నిర్లిప్తత గమనించి శుక్రుడు కారణముకై నిలదీసెను. అంత దేవయాని శర్మిష్ఠ చర్యలను యయాతి ఆమెయందు చూపు ఆసక్తిని చెప్పి విచార గ్రస్తురాలాయెను. అంత శుక్రుడు కోపించి యయాతిని దుష్టబుద్ధి తో చరించినావు కాన ఆ కామకలాపములకుపయోగించలేని దర్మకార్యములకు వీలులేని ముసలితనముతో మన్మథ వికారము లేనివాడవుగా యుండి కాంతా విముఖుండవై చరింపమని శపించెను. ఇట్లు కొంతకాలము గడిచెను. దేవయాని, శర్మిష్ఠ లిరువురు యయాతి శాపగ్రస్తుడగుట వల్ల అమితముగా బాధపడసాగిరి. ఇద్దరు శుక్రుని వద్దకేగి తాము చేసిన తప్పులకు యయాతి కష్టపడుట సమ్మతము కాదని యయాతిని కరుణించి తమ భర్తను కాపాడమని వేడుకొనిరి. అంత యయాతి కూడ తన శాపవిమెచన సాధనమును తెలియచేయమని ప్రార్థించెను.

అంత శుక్రుడు ఓ రాజా ఈ ముసలితనము పోయి దీర్ఘాయువు కలిగి సౌఖ్యమైన జీవితము గడుపుటకు శ్రీవ్యాసభగవానునిచే చెప్పబడిన షష్టిపూర్తి యను గొప్ప వ్రతము కలదు అని చెప్పెను. అంత యయాతి ఓ మహానుభావా! కేవలము ఈ వ్రతము నా స్వార్థ బుద్ధికొరకు కాక కల్యాణప్రదమైన మానవ లోకము కొరకు నిరంతర దైవకార్యక్రమముల కొరకు తద్వార లోక శాంతి కొరకు ఈ వ్రత విధానమును నా యందలి కృపచే తెలియచేయవలసినదిగా ప్రార్థించెను.

అంత జామాతుర్వచనం శృత్వా శుక్రః ప్రోవాచ సాదరం

అల్లుని శరణాగతి విని శుక్రుడు ఇలా చెప్పసాగెను.

ప్రాయశ్చిత్తం ప్రథమతః కృత్వా పుణ్యాహ పూర్వకం.

ఈ వ్రతము చేయువాడు మొదట పుణ్యాహపూర్వకముగ ప్రాయశ్చిత్తము చేసుకొనవలెను. షష్ఠి వర్షేతు సంప్రాప్తే కర్తవ్యం మనుజైర్నృప.

అరువది సంవత్సరములు రాగానే అరువది సంవత్సరమందు ఈ వ్రతము చేసుకొనవచ్చును.

మంటపం కారయిత్వాథ కలశాన్ షష్ఠి సంఖ్యయా ।

అరువదది కలశములను అరువది ప్రతిమలచే మంటపారాధనము చేసి హోమం కృత్వా యధ్యాన్యాయం పూర్ణాహుతి మతః పరం ।

చేయవలసిన హోమములు యధావిధిగా చేసి పూర్ణాహుతి చేయవలెను.

బ్రాహ్మణానోజయే తశ్చాత్ యథా విత్తానుసారతః ।

తర్వాత యధాశక్తి బ్రాహ్మణ సమారాధన చేయవలెను.

ఏవం కురు మహరాజన్ వాంచితం లభసేదృవం ॥

ఇట్లు చేసిన యెడల నీ వృద్ధాప్య సమస్యతీరి నీ కోరికలన్నియు నెరవేరగలవని శుక్రుడు శ్రీ వ్యాసమహర్షి చే చెప్పబడిన స్కాంద పురాణములోని షష్ఠిపూర్తి వ్రత మహిమను మానవ లోకమునకు వెల్లడించెను. అంత యయాతి యా 'షష్ఠిపూర్తి' కార్యక్రమమును నిర్వహించి వ్రత ప్రభావముచే దీర్ఘయువు కల్గి దేవయాని శర్మిష్ఠలతో కూడి పుత్ర పౌత్రుల పొంది అనేక దర్మకార్యముల నాచరించి కీర్తి సంపదలు పొందిన వాడాయెను. షష్ఠి పూర్తి కార్యక్రమమును యథాశక్తి నిర్వహించలేనివారు కూడ ఈ పై కథను అత్యంత శ్రద్ధాభక్తులతో వినినంత మాత్రమేననే ఆ ముష్మిక సుఖముల పొందగలరనుటలో సందేహము లేదు.

షష్ఠిపూర్తిలోని కొన్ని ముఖ్య ఘట్టములు :

శరీర శుద్ధ్యర్థం కేశశ్మ్రశులోమనఖం

స్నాన మహాసంకల్పం : మహానదులలో మృత్తికాస్నానం విధి ప్రకారేణ సంధ్యావందనాది కార్యక్రమాలు.

కర్తా పత్న్యా సహమంగళస్నానం

అఖండ దీపారాధన

పుణ్యాహవాచనం

నాందీ దేవతాహ్వానం

మృత్యుంజయ జపహోమం

తిల హోమం

సూర్య నమస్కారాలు.

దశదానాలు - గోదానాలు - భూదానాలు - మహిష దానం - గజదానం - లవణదానం - షోడశ మహాదానాలు మరియు షష్టి సంఖ్యాక ప్రతిమా దానాలు. నక్షత్ర పూర్వక నవగ్రహ దానాలు.

బ్రాహ్మణులకు బంధువులకు మృష్టాన్న దానాలు. ఇతరములైన ఇష్టపూర్వక దానాలు - తర్వాత తాంబూల దానాలు నిర్వర్తించాలి.

తదుపరి ఈశాన్య ప్రదిక్షణ క్రమంలో అరువది స్వర్ణ ప్రతిమలు మంటప మధ్యలో ఉమామహేశ్వర కలశం ప్రతిష్ఠిస్తారు.

గంగానది మొలు అన్ని నదులలోని నీరు సముద్ర జాలలతో పుణ్యసానాలు.

ఆది దేవతా ప్రత్యది దేవతాదులతో సమస్త గ్రహాలకు ఆహ్వానం.

అశ్వత్థామా చిరంజీవీ దీర్ఘమాయుర్దదాతుమ్ అంటూ తతర్పిత స్సప్త చిరజీవి పూజాకార్యక్రమం.

మాస, తిథి, దశరుద్ర, నక్షత్ర దేవతా యోగదేవతా - కరణదేవతా రాశిదేవతా ధ్యానాలు - ఆదిత్యాది నవగ్రహ పూజాకార్యక్రమాలు.

ద్వాదశాదిత్య పూజలు జరిపించవలెను.

తర్వాత హోమకార్యక్రమములు చిరంజీవి ప్రభవాది హోమాలు.

హోమాలు తర్వాత శాంతి ప్రవచనాలు పూర్ణాహుతి. జరుపబడును.

చివరగా చేయవలసినది

ఏతాని దద్యాద్విప్రే భ్యో యదా విభవ మాదరాత్ ।

శ్రేష్టులైన బ్రాహ్మణులకు ఉచితరీతి యదాశక్తి సత్కరింపవలెను.

దేనేభ్యోధ విశేష్టేభ్యో భూరిదానం ప్రకల్పయేత్ ।

యుక్తులు శ్రేష్టులైన వారి దక్షిణలు సమర్పించవలెను.

బంధుబి స్సహభుంజేత

హరిం స్మృత్వా సుఖేభవేత్ ।

బంధువుల విందు వినోదాలతో గూడి ఆనందంగా గడపవలెను.

ఈ విధంగా షష్టిపూర్తి కార్యక్రమమును యథావక్తి నిర్వహించి సర్వారిష్ట దోషములను జయించి వంద సంవత్సరములు సుఖములు బడయుదురు గాక.

పూర్ణమిదం.

ఉగ్ర-భీమ రథ శాంతి

(షష్ట్యబ్దపూర్తి, సప్తత్యబ్దపూర్తి శాంతి కల్పము)

సంకలనము

ఆచార్య శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటేశ్వరరావు

ఉగ్రరథ దేవతా మండలము

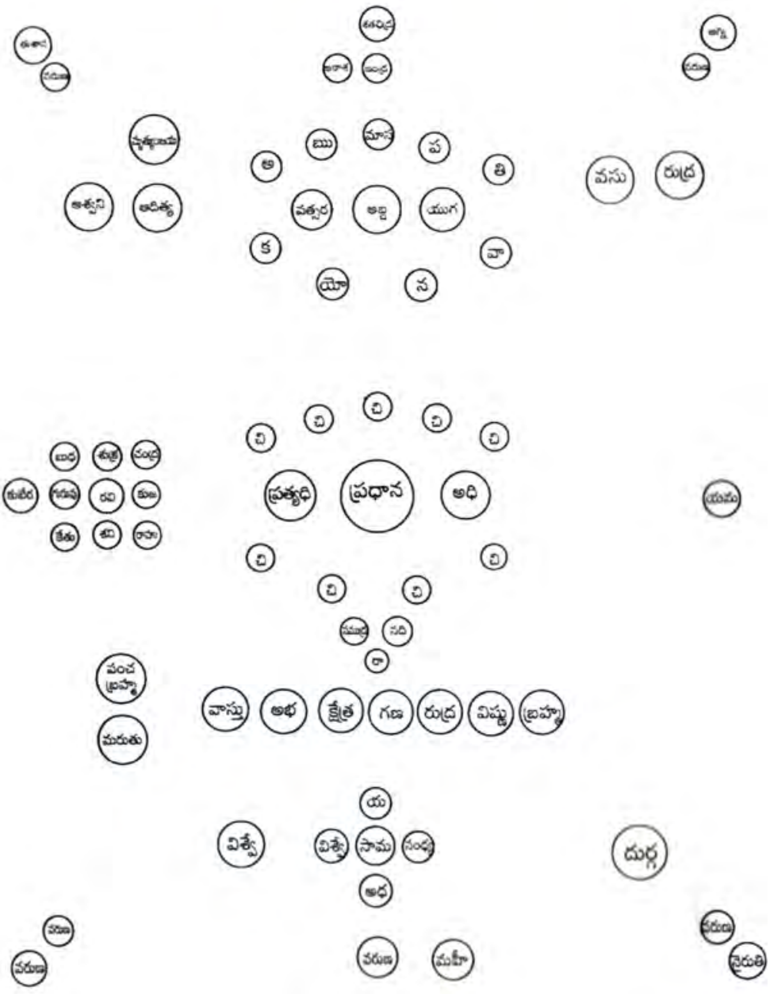

సర్వస్వామ్య సహితము

ప్రథమ ముద్రణ:
ప్రభవ ఉగాది : మార్చి 1987
ప్రతులు - 1000

ద్వితీయ ముద్రణ :
వ్యయ శ్రావణ పూర్ణిమ : ఆగష్టు 2006
ప్రతులు - 1000

తృతీయ ముద్రణ :
జయ ఫాల్గుణ పూర్ణిమ, మార్చి 2015
ప్రతులు - 1000

వెల : 80/-

ప్రతులకు :
వి.వేంకటేశ్వరరావు M.Sc
వైస్‌ప్రిన్సిపాలు(రి), హిందూకాలేజి
శ్రీకల : 6-3-81, అరండల్‌పేట,
గుంటూరు - 522 002
ఫోన్ : **0863 -2232233, 94407 97997**

వి. మదనమోహనరావు
ప్లాట్ నెం.: 131 సాయికృప ఆఫీసర్స్ కాలనీ,
యాప్రాల : సికింద్రాబాదు-500 087
ఫోను : **96182 27363**

శ్రీ సాయిగణేష్ బుక్ హౌస్
ప్లాట్ నెం. 124, హనుమాన్‌టెంపుల్ ఎదురు,
రామకృష్ణాపురం, కొత్తపేట,
హైదరాబాద్ - 500 035
ఫోను : **99496 60465**

ప్రస్తావన

శుద్ధ స్ఫటిక సంకాశం సచ్చిదానంద విగ్రహమ్
దాతారం సర్వకామానాం కామేశ్వర ముపాస్మహే॥

[illegible]చక్రములోని గ్రహములన్నియు తమ తమ కక్ష్యలలో చారవశమున [illegible] అరువది సంవత్సరములకు సుమారు తామున్న స్థానమునకే జేరును. [illegible] జన్మించిన నాటి జాతకచక్ర గ్రహ సంపత్తి మరల 60 సంవత్సరముల [illegible] వచ్చునాటికి ఏర్పడుట వలననే షష్ట్యబ్ద పూర్తికి ప్రాముఖ్యత గల్గినది. [illegible] వత్సరమున ప్రతివారు ఉగ్రరథడను మృత్యువ్రాతకు ఇట్లే 70 [illegible]రముల వయస్సు వచ్చునాటికి భీమరథుడను మృత్యుదోషమునకు [illegible] కాగలడని ఆగమవాక్యము, శివ, శౌనక, బోధాయ నోక్తములయిన ఆగమ[illegible]ముల ద్వారా శాంతికర్మ నాచరించుటచే తదపమృత్యునివారణ గల్గుటయే [illegible] సర్వతోముఖ శ్రేయస్సునందగలరు.

ఉగ్రరథ శాంతి అను షష్ట్యబ్ద పూర్తి కల్పమునకు ప్రమాణము నిర్ణయ [illegible] గ్రంథమునందలి శైవాగమము. దీని ననుసరించియే శిష్యులు తత్తద్దేవతా [illegible] విన్యాసనముజేసి శాంతిక్రియ జరుపుకొనుచున్నారు. ఈ తంత్రమునకు [illegible] సంపత్తి జోడించి అస్మత్పూజ్య గురుపాదులు శ్రీ శృంగేరి శ్రీ విరూపాక్ష [illegible]పీఠాధీశ్వరులు జగద్గురు శ్రీ కల్యాణానంద భారతీస్వామి వారు సంస్కరించిరి. [illegible] వారుపదేశించిన దానినే విద్యారణ్య వేద భాష్యము, గుణనికా దీధితి, [illegible]సంహితాది వైదికాగమ గ్రంథార్గత విశేషములతో పరిపూర్ణముగా వైదిక, [illegible] పూర్వద్వయమున సుగమమైన రీతిలో పరిష్కరించి ప్రచురించడమైనది.

ఉగ్రరథశాంతి గ్రంథముద్రణ ఆస్తిక్యవర్యుల అభిమానంతో రెండవ [illegible]యము చేయనవసరమైనది. అందుకొరకై ఈసారి భీమరథశాంతి [illegible] కూడ జతచేసి ప్రచురించబడింది. ఈ రెండు శాంతిక్రమాలను [illegible] తగు అవకాశం ఉన్నంతవరకు నిర్వహించి మృత్యుంజయుని [illegible] పాత్రులు కాగలరు.

ఇట్లు
బుధజన విధేయుడు
ఆచార్య శ్రీ వడ్లమూడి వేంకటేశ్వరరావు

ఉగ్ర -భీమ రథ శాంతులకు కావలసిన వస్తు సముదాయము

పసుపు, కుంకుమ
గంధము
అగరుబత్తి
పూజా సామాగ్రి
కర్పూరము
తమలపాకులు, వక్కలు
ఖర్జూరములు
కొబ్బరికాయలు
పండ్లు, పూలు
ఎండుద్రాక్ష
తేనె, ఆజ్యము
పంచామృతములు
పంచ గవ్యములు
పంచ పల్లవములు
(రావి, మేడి, మఱ్ఱి, జువ్వి, మామిడి)
పంచ త్వక్కులు
దశమృత్తికలు
నవధాన్యములు
దూర్వా

ఉగ్రరథ మంటపమునకు

బియ్యము, ధాన్యము
తిలలు, మినుములు
నవగ్రహ ధాన్యములు
దశదానములు

దుర్దానములకు

ఆయఃపిండి, కార్పాన లవణ తిల
కంబళ తైల, గుడములు
యజమానుల దీక్షా వస్త్రములు
బ్రాహ్మణ దీక్షా వస్త్రములు
ధోవతుల చాపు 1
ఉత్తరీయములు 2
తుండ్లు 3
రెవిక గుడ్డలు 2
దారపుబంతి
బృహత్కలశ 1
శతఛిద్రకలశ 1
మూకుల్లు
ఆజ్యపాత్ర
గ్రహసమిధలు
పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు

ఉగ్రరథశాంతికి

చిన్న కలశలు 70
చేతిరుమాలలు 72
బంగారు ప్రతిమ 1
వెండి దేవతా ప్రతిమలు 72

భీమరథశాంతికి

కలశలు 24
చేతిరుమాలలు 24
బంగారు ప్రతిమ 1
వెండి ప్రతిమలు 24

అథ ఉగ్రరథ శాంతిః

శ్రీ గురుభ్యో నమః

శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః

అథాత ఉగ్రరథ శాంతిం వ్యాఖ్యాస్యామః

జన్మాది షష్టితమ వర్ష ప్రవేశే జన్మనక్షత్రే అనుకూలనక్షత్రే వా శుభదివసే కర్తా పత్న్యాసహ మంగళస్నానం కృత్వా వస్త్రాభరణాదిభిరలంకృత్య దేవాలయే నదీతీరే పుణ్యదేశే స్వగృహే వా ఐశాన దిగ్భాగే రంభస్తంభాది శోభితం విచిత్ర వస్త్రవితానితం దివ్యకుసుమాలంకృతం మండపం కృత్వా గోమయేనా నులిప్య రంగ వల్యాదిభిరలంకృత్య స్వస్తివాచకై ర్నానావిధ దివ్యవాదిత్ర ఘోషైశ్చ మండపం ప్రవిశ్య విప్రైః పుణ్యాహం వాచయిత్వా నాందీం కృత్వా మహాసంకల్పం కుర్యాత్।

అథ సంకల్పః

అస్య శ్రీ మదాది + + + ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం అస్యాం శుభతిథౌ మమ జననాది షష్టితమ వర్ష ప్రవేశేన యో దోషస్సమజని తద్దోష పరిహారార్థం యక్ష్య మాణ తత్తద్దేవతా ప్రసాదేన సర్వారిష్ట పరిహారద్వారా సర్వాభీష్ట సిద్ధ్యర్థం, మమ జన్మ నక్షత్ర జన్మరాశివశాత్ నామనక్షత్ర నామరాశివశాత్ జన్మానుజన్మ త్రిజన్మ నక్షత్రవశాత్, అంగగ్రహ వశాత్ గోచారగ్రహవశాత్ వామ దక్షిణ వేధవశాత్ షణ్ణక్షత్ర గ్రహవశాత్ ఉపగ్రహవశాత్ భావగ్రహవశాత్ లత్తోపగ్రహవశాత్ సర్వతోభద్రవశాత్ జన్మలగ్నాది షడ్వర్గవశాత్ మహాదంశాంతర్దశా అంతరాంతర్దశా సూక్ష్మదశా ప్రాణ దశావశాత్ గ్రహచారవశాత్ కాలచక్రవశాత్ చ ప్రాప్త సకలారిష్ట పరిహారార్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహేషు యేయే గ్రహా అరిష్ట స్థానేషు స్థితాః తై స్తైః గ్రహైః క్రియమాణ కరిష్యమాణ అగామి సూచిత దుష్టారిష్టపరిహార ద్వారా శుభస్థాన స్థిత ఫలావాప్త్యర్థం ఆధ్యాత్మికాధి దైవికాధి భౌతిక భౌమా న్తరిక్ష దివ్య మహోత్పాత దుస్స్వప్న శకునాది అద్భుతాగామి దుష్టారిష్ట పరిహారద్వారా ఆయురభి వృద్ధ్యర్థం. పరమంత్ర పరయంత్ర పరతంత్ర విచ్ఛేదన పూర్వక శత్రు పలాయనార్థం సమ్ముఖోన్ముఖ లత్తోపగ్రహ రాశి నక్షత్ర తిథి వార క్రూర సర్వక్రూరగ్రహ వేధవశాత్, అష్టకవర్గ భావబలవశాత్ మాస బలవశాత్ పక్షబలవశాత్ సంక్రాంతి గ్రహణ ఉల్కాపాతవశాత్ నిత్యగ్రహ బలవశాత్ తాత్కాలిక గ్రహ బలవశాత్ నానాచక్రభావ బలవశాత్ చ ప్రాప్త సకల దోష నివృత్త్యర్థం సకల సంపత్సమృద్ధ్యర్థం, ఆదిత్యాది గ్రహముఖ పురస్సరం ఉగ్రరథ శాంతి కర్మ కరిష్యే॥ – ఇతి సంకల్ప్య

అథ రక్షాబంధనం ధృత్వా ఋత్విగ్వరణం కుర్యాత్॥ యథా-

అత్ర ప్రథమతః ఆచార్యం - " అస్మి న్నుగ్రరధ శాంతి కర్మణి ఆచార్యం త్వా ముహం వృణే" - ఇతి వృణీయాత్.

ఆచార్య :- "వృతోస్మి కరిష్యామి" ఇతి ప్రతవదేత్. తమాచార్యం గంధాధిభి సంపూజ్య

శాంత్యా ముగ్రరధాఖ్యాయాం సర్వకర్మసు కోవిదం
ఆచార్యం ఫలదాతారం వృణే త్వాం ద్విజ సత్తమ. ఇతి ప్రార్ధయేత్

తతః బ్రహ్మాణంవృత్వా----

యథా చతుర్ముఖో బ్రహ్మా శక్రాదీనాం ప్రజాపతిః
తథా త్వం మమ యజ్ఞేస్మిన్ బ్రహ్మా ద్విజపతే భవ॥

- ఇతి ప్రార్ధయేత్

అథ హోతారం ఉపహోతారం చ క్రమేణ యథా పూర్వం వృత్వా, మంత్రజపే హోమవిధౌ చ యథోచితం ఋత్విజో వృణీ యాత్, ఏవం చతుర్వేదజప సూర్య నమస్కార రుద్రాభిషేక వృక్షరాజ (అశ్వత్థ) ప్రదక్షిణార్థం చ ఋత్విజో వృత్వా దుకూలాద్యైః గంధాదిభి శ్చ తాన్ యథా సంభవం పూజయేత్॥

అథ కలశ సంస్కారాః

భూమ్యోపరి దర్భాన్ సంస్తీర్య తదుపరి సర్వాన్ కలశాన్ సంస్థాప్య
మంత్రేణైకేన సంస్కుర్యాత్ యథా ॥-

1. ఆకలశేషు ధావతి స్యేనో వర్మ విగాహతే అభిద్రోణా కని క్రదత్

- ఇత్యభిమంత్ర్య

2. తన్తుం తన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మత ః పథో రక్ష ధియా కృతాన్।
అనుల్బణం వయత జోగువామ పోమనుర్భవ జనయాదైవ్యం జనమ్॥

- ఇతి తంతు నావేష్ట్య

3. గంధ ద్వారాం ... ... శ్రియం - గంధం విలిప్య

4. ధూరసి ధూర్వ ధూర్వన్తం ధూర్వతం యోస్మాన్ధూర్వతి తం
ధూర్వయం వయం ధూర్వామః ॥ -ఇతి ధూపయిత్వా

5. ఆపో అస్మా న్మాతరః శున్ధతు ఘృతేన నో ఘృతపువః పునన్తు విశ్వ మస్మ
త్ప్రవహన్తు రిప్ర ముదాభ్యః శుచి రాపూత ఏమి ॥ - ఇత్యుదకమాపూర్య

6. గంగే చ యమునే కృష్ణే గోదావరి సరస్వతి
నర్మదా సింధు కావేరీ జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥
ఇమం మే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా ।
అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయాఽఽర్జీకీయే శృణుహ్యా సుషో మయా ॥
ఆపో వా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాభూతా న్యాపః ప్రాణా వా
ఆపః పశవ ఆపోఽన్న మాపోఽమృత మాప స్సమ్రా
డాపో విరాడాప స్స్వరాడాప శ్ఛందాగ్ం స్యాపో
జ్యోతీగ్ంష్యాపో యజూగ్ంష్యాప స్సత్యమాప స్సర్వా
దేవతా ఆపో భూర్భువస్సువ రాప ఓమ్ ॥ - ఇత్యుదక మభిమంత్ర్య

7. ఓం భూర్భువస్సువరోం - ఇత్యక్షతా న్నిక్షిప్య

8. యా జాతా ఓషధయో దేవేభ్య స్త్రియుగ్ం పురా ।
మందామి బభ్రూణా మహగ్ం శతం ధామాని సప్త చ ॥
శతం వో అంబ ధామాని సహస్ర ముత వో రుహః । అధా
శతక్రత్వో యూయ మిమం మే అగదం కృత ॥ - ఓషధీ న్నిక్షిప్య

9. ఓషధయ స్సంవదం తే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై
కరోతి బ్రాహ్మణ స్తగ్ం రాజన్పారయామసి॥ - పంచ త్వచః

10. అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతిః కృతా। గోభాజ
ఇత్కిలాసథ యత్స నవథ పూరుషమ్॥ - పంచ పల్లవాః

11. కాండా త్కాండా త్ప్రరోహ న్తీ పరుషః పరుషః పరి
ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ। యా
శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి। తస్యా స్తే
దేవీష్ట కే విధేమ హవిషా వయమ్॥ - ఇతి దూర్వాం

12. ధాన్యమసి ధినుహి దేవాన్ ప్రాణాయ త్వా పానాయ
త్వా వ్యానాయ త్వా దీర్ఘామను ప్రసితి మాయుషేధాం॥ - ధాన్యాని

ఉద్ధృతాసి వరాహేణ కృష్ణేన శత బాహునా।
మృత్తికే హన మే పాపం యాన్మయా దుష్కృతం కృతం॥ - దశ మృదః

గంధ ద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం।
ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తా మిహోపహ్వయె శ్రియం ॥
- గంధం నిక్షిప్య

అభి రత్నాని దాసుషే సువాతి సవితా భగః తం
భాగం చిత్ర మీమహే॥ -నవరత్నాని

హిరణ్య రూపస్య హిరణ్య స్సందృగపాన్నపాత్సదు
హిరణ్య వర్ణః హిరణ్యయా త్పరియోనే షద్యా
హిరణ్యదాద దత్యన్న మస్మై ॥ -హిరణ్యం

ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వత స్సోమ వృష్టియం।
భవా వాజస్య సంగధే ॥ -గోక్షీరం

దధి క్రావణ్ణో అకారిషం। జిష్ణో రశ్వస్య వాజినః
సురభినో ముఖాకర త్ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్॥ -గోదధి

శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవోవ స్సవితోత్పునా
త్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసో స్సూర్యస్య రశ్మిభిః॥ -గో ఘృతం

మధు వాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సింధవః।
మాధ్వీర్న స్సంత్వోషధీః। మధు నక్త ముతోషసి మధు
మత్పార్థివగ్ం రజః। మధు ద్యౌ రస్తు నః పితా।
మధు మాం నో వనస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః।
మాధ్వీ ర్గావో భవంతు నః॥ -ఇతి మధు

స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయ జన్మనే స్వాదురింద్రాయ
సుహవీతు నామ్నే ॥ స్వాదు ర్మిత్రాయ వరుణాయ
వాయువే బృహస్పతయే మధుమాగ్ం అదాభ్యః -ఇతి శర్కరా

పుష్పావతీః ప్రసూవతీః ఫలినీ రఫలా ఉత।
అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్ణవః ॥ -ఇతి పుష్పాణి

23. యాః ఫలినీ ర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తా నో ముంచంత్వగ్ంహ సః ॥ -ఇతి ఫలం

24. పునన్తు మా దేవజనాః । పునన్తు మనవో ధియా ।
పునన్తు విశ్వ ఆయవః జాతవేదః పవిత్రవత్ ।
పవిత్రేణ పునాహి మా । శుక్రేణ దేవ దీద్యత్ । అగ్నే
క్రత్వా క్రతూగ్ రను ॥ -కుశ గ్రంథిం

25. యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథే । యువో రచ్ఛిద్రా
మన్తవో హ సర్గాః । అవాతి రత మనృతాని విశ్వా
ఋతేన మిత్రా వరుణా సచేథే ॥ - వస్త్రేణాచ్ఛాద్య

సద్యో జాతాది పంచ, హగ్ంసః శుచిః, ప్రతిద్విష్ణు, త్ర్యంబకం, తద్విష్ణోః, విష్ణోర్యోనిం, ఆనందాద్యేవ, జోతిష్మతీం - ఇతికలానావాహయేత్ ॥

అథాగ్న్యుత్తారణ విధినా ప్రతిమా శుద్ధిం కృత్వా పంచామృత, పంచగవ్య శుద్ధోదకై స్తత్త న్మంత్రైః ప్రతిమాః సంస్కృత్య । కలశే దేవతా మంత్ర పూర్వకం ప్రతిమాం నిధాయ॥

ఓం భూః అముక మావాహయామి ।
ఓం భువః అముక మావాహయామి ।
ఓం సువః అముక మావాహయామి ॥
ఓం భూర్భువస్సువః అముక మావాహయామి ॥

- ఇతి తత్త ద్దేవతా నావాహ్య । 'అసునీతే' తి ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాదితి సర్వత్రా నుసరణీయః॥

అథ ఉగ్రరథ మండప నిర్మాణ విధిః

అథాచార్యః - గ్రహ మండపం నిర్మాయ యథా విధి గ్రహా నావాహ్య పూజయేత్। గ్రహమండపా త్పశ్చిమే నిరృతిభాగే వా భూమౌ శ్రీకలాయంత్రం విలిఖ్య

"స్యోనా పృథివీ..........॥"
"సహస్ర శీర్షా పురుషః...................
......................అబధ్న న్పురుషం పశుం॥"

- ఇతి ఋక్సప్తకేన చ భూమిం సంప్రార్థ్య॥" యేన తోకాయ..." ఇతి మంత్రేణ

ఏకభారమితం భార పంచకం వా యథా శక్తి ధాన్య రాశిం నిక్షిప్య చతురశ్రం కృత్వా నూతన వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తదుపరి తదర్ధం తండులరాశిం నిక్షిప్య నూతన వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తదుపరి తదర్ధం తిలరాశిం నిక్షిప్య తదుపర్యష్టదళ పద్మం విలిఖ్య తన్మధ్యే హ్రీంకారం విన్యస్య తదుపరి కలశాన్ తత్తత్ స్థానేషు తూష్ణీం సంస్థాపయేత్ తథాహి॥

అథ కలశ విన్యాసః

హ్రీంకార మధ్యే ప్రధానకలశం సంస్థాప్య తద్దక్షిణే త్వధి దేవతా కలశం, ఉత్తరే ప్రత్యధి దేవతా కలశం చ స్థాపయేత్। ఏతత్కలశత్రయ పరితః నవ చిరజీవినః విన్యసయేత్। ప్రధానస్య ప్రాగ్భాగే ఏక మబ్దకలశం తద్దక్షిణే యుగకలశం, ఉత్తరే కల్ప కలశం చ స్థాపయేత్॥ ఏతేషాం పరితః ప్రాదక్షిణ్యేన అయన ఋతు మాస పక్ష తిథి వార నక్షత్ర యోగ కరణ ఇతి నవ కలశాన్ సంస్థాపయేత్ । ప్రధానస్య ఆగ్నేయభాగే వసుకలశం, తద్దక్షిణే రుద్రకలశం చ విన్యసేత్ । ప్రధానస్య నిరృతిభాగే క్షేత్రకలశం సంస్థాప్య తతః ప్రధానపశ్చిమే ఉదగపవర్గం బ్రహ్మాదీన్ సప్త, తేషాం పూర్వే రాశికలశం తత్పూర్వే ఉదగపవర్గం నదీజలధీ కలశద్వయం సంస్థాపయేత్॥

ప్రధానస్య వాయవ్యభాగే మరుత్కలశం తత్పూర్వే పంచ బ్రహ్మ కలశం చ స్థాపయేత్। ప్రధాన స్యోత్తరే ఆదిత్యాది గ్రహకలశా న్నవ విన్యసేత్। ప్రధానస్య ఈశానభాగే ద్వాదశాదిత్య కలశం, తత్పూర్వే మృత్యుంజయ కలశం, ఉత్తరే అశ్వినీ దేవ కలశం చ స్థాపయేత్।

సప్త బ్రహ్మకలశానాం పశ్చిమే సంధ్యాకలశం తత్ ప్రాగ్దక్షిణో త్తర పశ్చిమ దిక్షు చతుర్వేద కలశాన్, వేదానాముత్తరే విశ్వే దేవ కలశం చ స్థాపయేత్ ।

పూర్వాద్యష్ట దిక్షులోకపాల కలశాన్, ఇంద్రస్య పురత ఆకాశ కలశం, వరుణస్య పృష్ఠే మహీ కలశం చ విన్యసేత్ । విదిక్ష్వంతరే చతస్రో వరుణ కలశాన్ సర్వేషాం (అగ్రేస్యాపి) పురతః శతచ్ఛిద్ర కలశం సంస్థాపయేదిత్యుగ్రరథ మండప దేవతా కలశ విన్యాసః

అథ దేవతా స్థాపనమ్॥

హ్రీంకార మధ్యోప నివేశిత ప్రధాన కలశే "పరంమృత్యో"

- ఇతి మంత్రేణ ప్రతిమాం నిధాయ

పరం మృత్యో అను పరేహి పంథాం యస్తే స్వ ఇతరో దేవ యానాత్। చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి మా నః ప్రజాగం రీరిషో మోత వీరాన్॥

ఓం భూః మృత్యు మావాహయామి।

ఓం భువః మృత్యు మావాహయామి।

ఓం సువః మృత్యు మావాహయామి।

ఓంభూర్భువస్సువః మృత్యు మావాహయామి॥

– ఇత్యావాహ్య । అసునీతేతి ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య । పంచోప చారై స్సంపూజయేత్॥

౨ తద్ద క్షపార్శ్వ నివేశిత ఉగ్ర కలశే " స్తుహి శ్రుతం"

– ఇతి మంత్రేణ ప్రతిమా నిధాయ

స్తుహి శ్రుతం గర్త సదం యువానం మృగం న భీమ ముపహత్ను ముగ్రం । మృడా జరిత్రే రుద్ర స్తవానో అన్యంతే అస్మన్ని వపంతు సేనాః॥

ఓం భూః ఉగ్ర మావాహయామి ।

ఓం భువః ఉగ్ర మావాహయామి ।

ఓం సువఃఉగ్ర మావాహయామి ।

ఓం భూర్భువస్సువః ఉగ్ర మావాహయామి ॥

– ఇత్యావాహ్యః । ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా పంచోపచారైః పూజయేత్

3 తదుత్తరే మృత్యుంజయ కలశే " త్ర్యంబక" మంత్రేణ ప్రతిమాం నిక్షిప్య

త్ర్యంబకం యాజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనం ।

ఉర్వారుక మివ బంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్

ఓం భూః మృత్యుంజయ మావాహయామి

ఓం భువః మృత్యుంజయ మావాహయామి ।

ఓం సువః మృత్యుంజయ మావాహయామి ।

ఓం భూర్భువస్సువః మృత్యుంజయ మావాహయామి ॥

– ఇత్యావాహ్య । ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పంచోపచారైః పూజయేత్ ॥

తత్పరితః చిరజీవినః ప్రాగాది ప్రాదక్షిణ్యేన ఏకైకస్మిన్ కలశే క్రమేణ

౧ బ్రహ్మ సూత్రోజ్జ్వల భుజో రాజ త్కృష్ణాజి నాసనః।

అశ్వత్థామా చిరంజీవీ దీర్ఘమాయు ర్దదాతు మే॥

ఓం భూః అశ్వత్థామ మావాహయామి - ఇత్యాది ప్రాణ ప్రతిష్ఠా పూజా చ

బలిః పాతాళ నిలయో ధనుర్బాణధరో నృపః ।
విష్ణుపాదాంకిత శిర శ్చిరంజీవీ ప్రసీదతు ॥
ఓం భూః బలినమావాహయామి - ఇత్యాది ప్రాణప్రతిష్ఠా, పూజా చ

వ్యాస స్సమస్త ధర్మాణాం వక్తా మునివరేడితః ।
చిరంజీవీ దీర్ఘమాయుర్దదాతు జటినో మమ ॥
ఓం భూః వ్యాసమావాహయామి - ఇత్యాది ప్రాణప్రతిష్ఠా, పూజా చ,

హనుమా న్రామ పాదాబ్జ సంగీ వర్ణివరః శుచిః ।
శాంతివనో పహర్తా చ రోగ శాంతిం దదాతు మే ॥
ఓం భూః హనూమంతమావాహయామి - ఇత్యాది ప్రాణప్రతిష్ఠా పూజా చ

విభీషణో ధర్మపరో రామార్చన పరాయణః ।
దదాతు చిరజీవిత్వం చిరజీవీ జితేంద్రియః ।
ఓం భూః విభీషణ మావాహయామి -ఇత్యాది ప్రాణప్రతిష్ఠా, పూజా చ

కృపః కృపాపయోరాశి స్తపస్వీ చీర వస్త్రధృత్ ।
వితనోతు ప్రసన్నాత్మా యావజ్జీవ మరోగతామ్ ॥
ఓం భూః కృపమామా వాహయామి - ఇత్యాది ప్రాణ ప్రతిష్ఠా పూజా చ

పరశూజ్జ్వల హస్తాబ్జో జటామండల మండితః
దదాతు చిరజీవిత్వం ప్రసన్నాత్మా భృగూద్వహః
ఓం భూః పరుశురామ మిత్యాది, ప్రాణ ప్రతిష్ఠా, పూజా చ

మార్కండేయో మహర్షిర్మే మృత్యుంజయ పదాశ్రితః
వితనోతు దీర్ఘమాయుః ప్రసన్మాత్మా జితేంద్రియః
ఓం భూః మార్కండేయమావాహయామి - ప్రతిష్ఠా పూజా చ

మహానృసింహ భక్తో మే ప్రహ్లాదో రాక్షసేశ్వరః
దదాతు చిరజీవిత్వం యావజ్జీవ మరోగతామ్ ।
ఓం భూః ప్రహ్లాద మావాహయామి -ప్రతిష్ఠా, పూజా చ

అబ్ద కలశ స్థాపనమ్

ప్రధానస్య ప్రాగ్భాగే అబ్దకలశే జన్మాబ్దాది షష్ట్యబ్దా నావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రాతిష్ఠాప్య పూజయేత్॥ యథా --

1. అక్షాద్యంకిత పాణి పద్మ మభయం చిన్ముద్రికాం హస్తయో
ర్బిభ్రాణం చతురాననం ప్రవికచ త్పద్మాసనాంతః స్థితమ్
వక్షోభాగ విరాజమాన విశద శ్రీబ్రహ్మ సూత్రో జ్జ్వలం
వందేహం ప్రభవాభిదం కమలజం శ్రేయోభి వృద్ధిప్రదం ।
ఓం భూః ప్రభవాబ్ద దేవతాం కమలజ మావాహయామి - ఇత్యాది

2. భాస్వత్కిరీటం వర చక్ర శార్ఙ్గ గదాభి రామై స్సహితం చతుర్భిః ।
కరై రనంతాసన సన్నివిష్టం ధ్యాయే ద్రమేశం విభవాభిధానమ్ ॥
ఓం భూః విభవాబ్ద దేవతాం రమేశం .... మి - ఇత్యాది ।

3. జటిల మురగభూషా భూషతాంగం త్రినేత్రం
శశధర మకుటాన్తం వ్యాఘ్ర చర్మోత్తరీయమ్ ।
వృషవర కృత వాహం శుక్ల సంజ్ఞం గిరీశం
నమదమర మునీంద్రం శూలపాణిం నమామి ॥
ఓం భూః శుక్లాబ్ద దేవతాం శూలపాణిం....మి - ఇత్యాది ।

4. కరీంద్ర వక్త్రంకనదేక దంతో జ్జ్వలం ప్రమోదూత కృతాభిధానం ।
ప్రత్యూహ శాంతిప్రద మాఖు సంస్థం ధ్యాయే ధ్హృదబ్జే సతతం గణేశం ॥
ఓం భూః ప్రమోదూతాబ్ద దేవతాం గణేశ మా ....మి ఇత్యాది।

5. దంతీంద్ర వక్త్రాంక గతాం సుశక్తిం చతుర్భుజాం చంద్రకళావతంసాం ।
భక్తేష్ట పాథోనిధి పూర్ణ చంద్రం వందే ప్రజోత్పత్తి కృతాభి ధానం ॥
ఓం భూః ప్రజోత్పత్త్యబ్ద దేవతాం శక్తి మా . . . మి - ఇత్యాది ।

6. శక్త్యైకైక బాహుం శశధర మకుటం మయూర మారూఢం
ఆంగీరసాభిధానం షణ్ముఖ మీడేఽ మరేంద్ర సేనాన్యమ్ ॥
ఓం భూః ఆంగీరసాబ్ద దేవతాం షణ్ముఖ మా . . .మి - ఇత్యాది

7. చంద్రముఖీం చారుదృశాం కుక్కుట వాహాం గుహోద్భృతా మనిశం
శ్రీ ముఖ సంజ్ఞాం వల్లీం శ్రేయో వృద్ధి ప్రదామహంకలయే ॥
ఓం భూః శ్రీ ముఖాబ్ద దేవతాం వల్లీ మా . . . మి - ఇత్యాది ।

8. గౌరీం గిరీంద్ర తనయాం వృషవర సంస్థాం కలాధరాం శశినః
భావాఖ్యా మహ మీడే భవకుతుకాంభోధి పూర్ణచంద్రాం తామ్ ॥
ఓం భూః భావాబ్ద దేవతాం గౌరీ మా .. మి – ఇత్యాది ।

9. యువ సంజ్ఞా మహమీడే బ్రాహ్మీం బ్రహ్మాది వందితాంఘ్రి యుగామ్ ।
హంసవరారూఢాం తాం శమ్భు మనోహారి రూప సౌభాగ్యామ్ ॥
ఓం భూః యువాబ్ద దేవతాం బ్రాహ్మీ మా . . . మి – ఇత్యాది

10. మహేశ్వరీ హృదబ్జే విలసతు సతతం చ ధాతు సంజ్ఞా మే
2. చంద్రావతంస సహితా శ్రేయో వృద్ధిప్రదా సదా శంభోః ॥
ఓం భూః ధాత్వబ్ద దేవతాం మాహేశ్వరీ మా . . . . మి

11. కౌమారీ మహ మీడే సంపద్దాంత్రీం సదా శుకారూఢామ్
తా మీశ్వరాభిధానాం శంకర తోష ప్రదాం స్వరూపేణ ।
ఓం భూః ఈశ్వరాబ్ద దేవతాం కౌమారీ మా . . . మి. . .

12. బహుధాన్య నామ ధేయాం సతతం హృదయేన వైష్ణవీం కలయే ।
శంకర వామాంకస్థాం నమతా మిష్టార్థ దాయికా మనిశం ॥
ఓం భూః బహుధాన్యాబ్ద దేవతాం వైష్ణవీ మా. . . మి

13. వారాహీం ప్రణమామో ధూర్జటి హర్షాబ్ధి పూర్ణ చంద్రాంతాం
శ్రేయోభివృద్ధి దాత్రీం కృత నిజనామ్నీం ప్రమాథీతి ॥
ఓం భూః ప్రమాథ్యబ్ద దేవతాం వారాహీ మా. . . మి ।...

14. మాహేంద్రీం కలయామో విక్రమ సంజ్ఞాం వృషా సనారూఢాం
భాసుర చంద్ర కిరీటాం భక్తాభీష్ట ప్రదాం భియాం శాంత్యై ॥
ఓం భూః విక్రమాబ్ద దేవతాం మహేంద్రీ మా. . . . మి ।. . .

15. చాముండాం చారుతనూ మహమిహ వందే వృషాసనా రూఢాం
వృషు నామ్నీం సురవంద్యాం దైత్యకుల ధ్వంసకారిణీ మనిశమ్
ఓం భూః వృష్యబ్ద దేవతాం చాముండ మా. . . .మి ।

16. ఆరోగాహ్వాయ మీడేహం చిత్రభానుం సదా ముదే ।
తురంగమ వరారూఢం మకుటోజ్జ్వల మస్తకమ్ ॥
ఓం భూః చిత్రభాన్వబ్ద దేవతా మారోగ మా . . . మి ।.

17. ఆరోగ్య సిద్ధిదం నృణాం స్వభానుం భ్రాజ సంజ్ఞితమ్ ।
గజారూఢం లసత్ఖడ్గ ఖేట హస్తం నమామ్యహమ్ ॥
ఓం భూః స్వభాన్వబ్ద దేవతాం భ్రాజ మా. . . మి ।.

18. అంతర్హృదబ్జే సతతం కలయే పటరాహ్వయం ।
తారణం సూర్యగమనం శూలో ద్భాసికరం భజే ॥
ఓం భూః తారణాబ్ద దేవతాం పటర మా . . . మి ।. .

19. పతంగం పతగారూఢం పార్థివాహ్వయ మాశ్రయే ।
శంఖ చక్ర ధరం దివ్యం పీతాంబరమహం భజే ॥
ఓం భూః పార్థివాబ్ద దేవతాం పతంగ మా...మి ।..

20 స్వర్ణరం కోకిలారూఢం వ్యయ సంజ్ఞక మాశ్రయే ।
చంద్రావతంసం జటిలం త్రినేత్రం శూల భాసురం ॥
ఓం భూః వ్యయాబ్ద దేవతాం స్వర్ణర మా. . . మి ।...

21. సర్వజిత్సంజ్ఞకం వందే జ్యోతిషీమంత మిష్టదం ।
భుశుండీపాశ హస్తాబ్జం వ్యాఘ్రూరూఢం త్రిలోచనమ్ ॥
ఓం భూః సర్వజిదబ్ద దేవతాం జ్యోతిషీమంత మా... మి।..

22. విభాసనామకం భానుం సర్వధారి కృతాహ్వయమ్ ।
ఇష్ట ప్రాప్త్యై సదా వందే సప్తాశ్వ రథమాస్థితం ॥
ఓం భూః సర్వధార్యబ్ద దేవతాం విభాస మా...మి ।...

23. మేరు శృంగాసన స్థం తం విరోధికృత నామకం
కశ్యపం పంచవదనం దశహస్తం నమామ్యహమ్ ।
ఓం భూః విరోధ్యబ్ద కదేవతాం కశ్యప మా... మి ।...

24. రవిం వికృతి నామానం త్రిశీర్షం షడ్భుజం భజే ।
పన్నగేశ్వర మారూఢం చారు పీతాంబరావృతమ్ ॥
ఓం భూః వికృత్యబ్ద దేవతాం రవి మా . .. మి।...

25. సూర్యాభిధం ఖరం వందే చతుర్వక్త్రాష్ట హస్తకమ్ ।
ఖగవర్య సమారూఢం నీలాంబర సమావృతమ్ ॥
ఓం భూః ఖరాబ్ద దేవతాం సూర్య మా... మి ।..

26. భానుం నందన నామానం భాసా చారు పరిష్కృతం ।
మృగేంద్ర వాహనం పంచవక్త్రం దశభుజం భజే ॥
ఓం భూః నందనాబ్ద దేవతాం భాను మా... మి..

27. షణ్ముఖం ద్వాదశ భుజం వ్యాఘ్రవాహన మాశ్రితం ।
వ్యాఘ్ర చర్మాంబరం వందే ఖగం విజయ సంజ్ఞికమ్ ॥
ఓం భూః జయాబ్ద దేవతాం ఖగ మా. . . మి । ...

28. పూషణం జయ నామానం జయదం భక్త సంతతేః ।
శంఖ చక్రాంకిత కర ద్వంద్వం హృది సమాశ్రయే ॥
ఓం భూః జయాబ్ద దేవతాం పూషణ మా... మి...।

29. హంసవర్యాధి రూఢం తం వీణా మండిత హస్తకం ।
హిరణ్య గర్భం వందేహం మన్మధాఖ్య మనిష్టహమ్ ॥
ఓం భూః మన్మథాబ్దదేవతాం హిరణ్య గర్భ మా... మి ।...

30. మరీచిం దుర్ముఖాఖ్యానం మన్యుం మర్కట మాశ్రితమ్ ।
వివృతాస్యం జగద్భీతి దాయకం సంశ్రయే ముదా ॥
ఓం భూః దుర్ముఖాబ్ద దేవతాం మరీచి మా... మి ।...

31. ఆదిత్యం తేజసాం స్థానం హేవళంబి కృతా న్వయం ।
సప్త సప్తి సమారూఢం జగాతాం నేత్ర మాశ్రయే ॥
ఓం భూః హేవళంబ్యబ్ద దేవత మాదిత్య మా... మి ।...

32. విళంబి సంజ్ఞం మనసా సవితారం స్మరా మ్యహం ।
చాపబాణ ధరం దోర్భ్యాం తురంగవర వాహనమ్ ॥
ఓం భూః విళంబ్యబ్ద దేవతాం సవితార మా ... మి ।...

33. అర్కం వికారి నామానం కర్కశం క్రక చాయుధమ్ ।
క్రూర వ్యాఘ్ర సమారూఢ మేక నేత్రం నమామ్యహమ్ ॥
ఓం భూః వికార్యబ్ద దేవతా మర్క మా... మి ।..

34. భాస్కరం శార్వరీ సంజ్ఞం భాసా పూరిత దిఙ్ముఖం ।
చక్రో జ్జ్వలకరం వందే భాస్వద్రథ సమాశ్రయమ్ ॥
ఓం భూః శార్వర్యబ్ద దేవతాం భాస్కర మా... మి ।...

35. అగ్నిం నమామి సతతం జ్వాలామాలం తమోపహం।
అజారూఢం చతుర్హస్తం ద్విశీర్షం ప్లవ సంజ్ఞికమ్ ॥
ఓం భూః ప్లవాబ్ద దేవతా మగ్ని మా... మి । ...

36. జాతవేదస మీడేహం శుభకృన్నామకం సదా।
ఆందోళికా సమారూఢం ఖడ్గ ఖేటధరం శుభమ్॥
ఓం భూః శుభకృద్దేవతాం జాతవేదస మా... మి..

37. సహోజసం శోభకృతం నృణా మిష్టద మాశ్రయే ।
శిబికా వాహనారూఢం తోమరద్వయ పాణినమ్ ॥
ఓం భూః శోభకృద్దేవతాం సహోజస మా... మి...

38. అజిరాప్రభు మీడేహం క్రోధీతి కృత నామకం ।
గోరథారూఢ మినిశం కుంతోజ్జ్వల కరాంబుజమ్
ఓం భూః క్రోధ్యబ్ద దేవతా మజిరాప్రభు మా ... మి ।..

39. వైశ్వానరం భజే నిత్యం విశ్వావసు కృతాన్వయమ్ ।
నరవాహన సమారూఢం ఖడ్గ ఖేటధరం విభుమ్ ॥
ఓం భూః విశ్వావస్వబ్ద దేవతాం వైశ్వానర మా...మి ।...

40. పరాభవాహ్వయం వందే నర్యాపస ముదర్చిషం ।
ఉత్తుంగ తురగారూఢం పరశూజ్జ్వల పాణినమ్ ॥
ఓం భూః పరాభవాబ్ద దేవతాం నర్యాపస మా... మి ।

41. పం క్తిరాధస మీడేగ్నిం ప్లవంగ ఇతి విశ్రుతం ।
శ్వేతాశ్వ వాహనారూఢం శార్ఙ్గ బాణ ధరం సదా ॥
ఓం భూః ప్లవంగాబ్ద దేవతాం పంక్తిరాధస మా... మి ।

42. విసర్పిణం హుతవహం కీలకాహ్వయ మాశ్రయే ।
ఉత్తుంగ గజమారూఢం శూలోజ్జ్వల కరాంచలమ్ ॥
ఓం భూః కీలకాబ్ద దేవతాం విసర్పిణ మా... మి । ...

43. మత్స్యమూ ర్తిం హరిం వందే శిరసా సౌమ్య సంజ్ఞకమ్ ।
శంఖ చక్రోజ్జ్వల కరం భక్తాభీష్ట ప్రదాయకమ్ ॥
ఓం భూః సౌమ్యాబ్ద దేవతాం మత్స్యమూ ర్తి మా... మి ।...

[illegible] ముహం వందే మందరాచల ధారిణం ।
[illegible] శార్ఙ్గ హ స్తం సాధారణ కృతా హ్వాయమ్ ॥

ఓం భూః సాధారణాబ్ద దేవతాం కూర్మ మా... మి ।...

[illegible]రూఢ మహీభాగం క్రోడరూపధరం హరిం ।
[illegible]యదం వందే విరోధికృదితి శ్రుతమ్ ॥

ఓం భూః విరోధికృదబ్ద దేవతాం వరాహ మా ... మి ।...

[illegible] తనుం వందే హరిం స్తంభ విదారణం ।
[illegible] హర్షదాతారం పరీధావి కృతాహ్వాయమ్ ॥

ఓం భూః పరీధావ్యబ్ద దేవతాం నృసింహ మా... మి । ...

[illegible]ల కరం వందే హరిం వామన రూపిణం ।
[illegible]తారణకరం ప్రమాదీచ కృతాహ్వాయమ్ ॥

ఓం భూః ప్రమాదీచాబ్ద దేవతాం వాయన మా... మి । ...

[illegible]నంద జనకం సీతావల్లభ మాశ్రయే
[illegible] నంద నామానం ధృత కోదండ మార్గణమ్ ॥

ఓం భూః ఆనందాబ్ద దేవతాం రామ మా... మి । ...

[illegible] ప్రోజ్జ్వల కరం జటా మండల మండితం
[illegible]వం రామ మాశాసే రాక్షసాభిద మంజసా ॥

ఓం భూః రాక్షసాబ్ద దేవతాం భార్గవరామ మా... మి । ...

[illegible] కరాంభోజం నీలాంబర సమావృతమ్ ।
[illegible] ముహం వందే నళాహ్వాయ మహర్నిశమ్ ॥

ఓం భూః నళాబ్ద దేవతాం బలరామ మా... మి । ...

[illegible] పింగళ నామానం బర్హి బర్హోజ్జ్వలా కృతిం ।
[illegible] జ్జ్వల కరం నృత్యంతం హృది సంశ్రయే ॥

ఓం భూః పింగళాబ్ద దేవతాం కృష్ణ మా... మి । ...

[illegible] కృతం ద్వేషం కాళయుక్తి కృతాహ్వాయం ।
[illegible] కర్కమారూఢం ధనుర్బాణ ధరం సదా ॥

ఓం భూః కాళయు క్త్యబ్ద దేవతాం కల్కిన మా... మి । ...

53. సిద్ధార్థి కృత నామానం బుద్ధాకృతి మహం భజే ।
నగ్నం విరూప వపుషం స్త్రీ ప్రధర్షణ కారణమ్ ॥
ఓం భూః సిద్ధార్థ్యబ్ద దేవతాం బుద్ధ మా... మి ।

54. దుర్గాం విపత్తి ధుతయే రౌద్రీతి కృత సంజ్ఞకామ్ ।
ధ్యాయామి దైత్య హంత్రీం తాం రక్తా స్వాదన తత్పరామ్ ॥
ఓం భూః రౌద్ర్యబ్ద దేవతాం దుర్గా మా... మి ।

55. యాతుధానం వక్రముఖ మేకాక్షం దారుణాకృతిం ।
ధ్యాయా మ్యనిష్ట శాంత్యర్థం దుర్మతీతి కృతాహ్వయమ్ ॥
ఓం భూః దుర్మత్యబ్ద దేవతాం యాతాధాన మా... మి । ...

56. దుందుభీతి కృతాఖ్యానం సమ స్తరిపు భైరవమ్ ॥
భైరవం శ్వవరారూఢం దిగంబర ముపాశ్రయే ॥
ఓం భూః దుందుభ్యబ్ద దేవతాం భైరవ మా... మి ।

57. హనూమంతం వాయుసుతం రుధిరోద్గారి సంజ్ఞకం ।
సముద్ర లంఘనోద్యుక్తం దీర్ఘలాంగూల మాశ్రయే ॥
ఓం భూః రుధిరోద్గార్యబ్ద దేవతాం హనుమంత మా... మి ।

58. సరస్వతీం భాసమాన వీణోజ్జ్వల కరాంబుజాం ।
రక్తాక్షి సంజ్ఞకాం దేవీం ప్రపద్యే వాగ్విభూతిదామ్ ॥
ఓం భూః రక్తాక్ష్యబ్ద దేవతాం సరస్వతీ మా... మి ।

59. దాక్షాయణీం క్రోధనాఖ్యాం దక్షక్రతుహర ప్రియాం ।
శుకారూఢాం శూలధరాం భజేఽ భీష్టస్య సిద్ధయే ॥
ఓం భూః క్రోధనాబ్ద దేవతాం దాక్షాయణీ మా.... మి ।

60. ప్రపద్యే క్షయ సంఖ్యానాం లక్ష్మీం క్షీరాబ్ధి కన్యకాం ।
హంసారూఢా మిందుముఖీం పాణిద్వయ కృతాంబుజామ్ ॥
ఓం భూః క్షయాబ్ద దేవతాం లక్ష్మీ మా ... మి ।

ఇత్యావాహ్య, ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పంచోపచారైస్సం పూజయేత్ ॥

యుగ కలశ స్థాపనమ్

అబ్ద కలశస్య దక్షపార్శ్వే యుగ కలశే జన్మయుగాది ద్వాదశ యుగ దేవతా నావా
పూజయేత్ ॥

తద్విష్ణోః పరమం పదగ్ం సదా పశ్యన్తి సూరయః। దివీవ చక్షు రాతతమ్ ॥
ఓం భూః విష్ణుం యుగేశ మావాహయామి। ఓం భువః - ఇత్యాది

బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్ద్యుమ ద్విభాతి
క్రతుమ జ్జనేషు। యద్దీదయ చ్ఛవసార్త ప్రజాత
తదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ ॥
ఓం భూః బృహస్పతిం యుగేశ మావాహయామి। - ఇత్యాది

ఇంద్రః సువర్షా జనయన్న హాని జిగాయోశిగ్భిః
పృతనా అభిశ్రీః। ప్రారోచయ న్మనవే కేతు మహ్నామ్।
అవిన్ద జ్యోతి ర్బృహతే రణాయ ॥ (బ్రా. 2-4-3-6)
ఓం భూః ఇంద్రం యుగేశ మావాహయామి। - ఇత్యాది।
అగ్నే సుకేతునా। రయిం విశ్వాయు పోషసమ్।
మార్డీకం ధేహి జీవసే ॥ (బ్రా. 2-4-5-3)
ఓం భూః అగ్నిం యుగేశ మావాహయామి ।- ఇత్యాది
తన్న స్తురీప మగ్రియం విశ్వరూప ముపహ్వయే।
అస్మాక మస్తు కేవలః॥ (సం. 3-1-11)
ఓం భూః త్వష్టారం యుగేశ మావాహయామి। - ఇత్యాది
అహి ర్బుధ్నియ మంత్రం మే గోపాయ। య మృషయ
స్త్రైవిదా విదుః। ఋచః సామాని యజూగ్ంషి।
సా హి శ్రీ రమృతా సతామ్ ॥
ఓం భూః అహిర్బుధ్నం యుగేశ మావాహయామి। - ఇత్యాది
పునర్నః పితరో మనో దదాతు దైవ్యోజనః।
జీవం (వ్రాతగ్ం) సచేమహి ॥ (సం. 1-8-5)
ఓం భూః పితరం యుగేశ మావాహయామి। - ఇత్యాది
యస్మిన్ సూరా భిశోచతి పౌరుషేయేణ దైవ్యేన।
ఇదం తు విశ్వేదేవా న్నాథితో జోహవీమి తే నో
ముఞ్చన్త్వ సః ॥ (సం. 4-7-15)
ఓం భూః విశ్వేదేవం యుగేశ మావాహయామి। - ఇత్యాది

9. సోమ యా స్తే మయో భువ ఊతయః సన్తి దాశుషే। తాభిర్నో వితా భవ॥
(సం. 4-1-11)

ఓం భూః సోమం యుగేశ మావాహయామి ।- ఇత్యాది

10. ఉభా వామిన్ద్రాగ్నీ ఆహువ ధ్యా ఉభా రాధసః
సహ మాదయధ్యై । ఉభా దాతారా విషాగ్ంరయీ ణా
ముభా వాజస్య సాతయే హువేవాం ॥ (సం. 1-5-5)

ఓం భూః ఇంద్రాగ్నీ యుగేశా వావాహయామి । - ఇత్యాది

11. అశ్వినా వవసే విహ్వాయే వాఘ్। ఆ నూనం యాతగ్ం
సుకృతాయ విప్రా ప్రాతర్యుక్తేన సువృతా రథేన ।
ఉపాగచ్ఛత మవసా ఉ ఉ గతం నః ॥ (బ్రా. 2-4-3-7)

ఓం భూః అశ్వినౌ యుగేశా మావాహయామి । - ఇత్యాది

12. భగ ప్రణేత ర్భగ సత్యరాధః । భగేమాం ధియ ముదవ
దదన్నః । భగ ప్రణో జనయ గోభి రశ్వైః । భగ
ప్రన్నృభి ర్నృవంతః స్యామ ॥ (బ్రా. 1-565-2)

ఓం భూః భగం యుగేశ మావాహయామి । - ఇత్యాది

- ప్రాణ ప్రతిష్ఠా, పూజా చ కుర్యాత్

వత్సర కలశ స్థాపనమ్

అబ్ద కలశస్య వామపార్శ్వే వత్సర కలశే జన్మవత్సరాది పంచ వత్సరా నావాహ్య పూజయేత్ ॥

ఇదువత్సరాయ పరి వత్సరాయ సంవత్సరాయ కృణుతా బృహన్నమః । తేషాం వయగ్ం సుమతౌ యజ్ఞియానాం జ్యోగజీతా అహతాః స్యామ । (సం. 5-7-2)

- ఇతి కలశే ప్రతిమా నిధాయ

1. అగ్న ఆయూగ్ంషి పవస ఆ సువోర్జమిషం చ నః ।
ఆరే బాధస్వ దుచ్ఛునామ్ ॥ (సం. 1-5-5)

ఓం భూః సంవత్సర దేవతా మగ్ని మావాహయామి ।- ఇత్యాది

2. హిరణ్యపాణి మూతయే సవితార ముపహ్వయే।
స చేత్తా దేవతా పదమ్। (సం. 1-4-25)
ఓం భూః పరివత్సర దేవతాం సూర్య మావాహయామి - ఇత్యాది

3. ఉభే సుశ్చంద్ర సర్పిషో దర్వీ శ్రీణీష ఆసని । ఉతోన
ఉత్పుపూర్యా ఉక్థేషు శవసస్పత ఇషగ్ం స్తోతృభ్య ఆ భర ॥ (సం.1-4-4)
ఓం భూః ఇడావత్సర దేవతాం చంద్ర మావాహయామి - ఇత్యాది

4. ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా
బభూవ। యత్కామా స్తే జుహుమ స్తన్నో అస్తు
వయగ్గ్స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥
ఓం భూః అనువత్సర దేవతాం ప్రజాపతి మావాహయామి - ఇత్యాది

5. నమో హిరణ్య బాహవే హిరణ్య వర్ణాయ హిరణ్య
రూపాయ హిరణ్య పతయేఽ మ్బికా పతయ ఉమా
పతయే పశుపతయే నమో నమః
ఓం భూః ఉద్వత్సర దేవతాం గౌరీపతి మావాహయామి- ఇత్యాది

అయన కలశ విధిః

అథ కలశస్య పరితః పూర్వాది ప్రాదక్షిణ్యేన అయన, ఋతు, మాస, పక్ష, తిథి, వార, నక్షత్ర, యోగ, కరణ కలశేషు జన్మాది తత్తద్దేవతా నావాహ్య పూజయేత్॥ తథాహి
అయన కలశే జన్మాయనాది అయనద్వయ మావాహ్య పూజయేత్॥

1. ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహంతి కేతవః ।
దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ ॥ (సం. 1-4-37)
ఓం భూః దక్షిణాయన దేవతాం సూర్య మావాహయామి ॥ - ఇత్యాది

2. త్వగ్ం సోమ ప్రచికితో మనీషా త్వగ్ం రజిష్ఠ
మను నేషి పంథామ్। తవ ప్రణీతీ పితరో న
ఇందో దేవేషు రత్న మభజన్తధీరాః । (సం. 2-6-12)
ఓం భూః ఉత్తరాయణ దేవతాం చంద్ర మావాహయామి - ఇత్యాది
- ప్రాణ ప్రతిష్ఠా పూజా చ కుర్యాత్ ॥

ఋతు కలశ విధిః

ఋతు కలశే జన్మాది షడృతూనావాహ్య పూజయేత్ । యథా ॥

గ్రీష్మో హేమన్త ఉత నో వసన్తః శరద్వర్షాః సువితం నో అస్తు । తేషా మృతూనాగ్ం

శత శారదానాం నివాత ఏషా మభయే స్యామ ॥ (సం. 5-7-2)

-ఇతి కలశే ప్రతిమాం నిధాయ

1 అగ్ని మీడే పురోహితం। యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం ।
హోతారగ్ం రత్న ధాతమమ్ ॥ (సం. 4-3-13)

ఓం భూః వసంతర్తు దేవతా మగ్ని మావాహయామి - ఇత్యాది

2 అగ్ంహోముచే ప్రభరేమా మనీషా మోషిష్ఠ దావ్నే
సుమతిం గృణానాః ఇద మింద్ర ప్రతి హవ్యం గృభాయ
సత్యాః సన్తు యజమానస్య కామాః॥ (సం. 1-6-12)

ఓం భూః గ్రీష్మర్తు దేవతాం ఇంద్ర మా..మి - ఇత్యాది

3 యదిదం మాఽభిశోచతి పౌరుషేయేణ దైవ్యేన ।
స్తౌమి విశ్వాన్దేవా న్నాథితో జోహవీమి తేనో
ముంచత్వేనసః ॥ (సం. 4-7-15)

ఓం భూః వర్షర్తు దేవతా న్విశ్వేదేవా నావాహయామి । ఇత్యాది

4 మన్వే వాం మిత్రావరుణా తస్య విత్తగ్ం సత్యౌజసా
దృగ్ంహణా యం నుదేథే । యా రాజానగ్ం సరథం
యాథ ఉగ్రా తానో ముంచత మాగసః । (సం. 4-7-15)

ఓం భూః శరదృతు దేవతే మిత్రావరుణా వావాహయామి - ఇత్యాది

5 బృహస్పతే అతియదర్యో అర్హాద్ద్యుమద్విభాతి క్రతు
మజ్జనేషు। యద్దీదయచ్ఛవసర్త ప్రజాత తదస్మాసు
ద్రవిణం ధేహి చిత్రం ॥

ఓం భూః హేమంతర్తు దేవతాం బృహస్పతి మావాహయామి - ఇత్యాది

6 బృహస్పతే అతి.. ధేహి చిత్రం ॥

ఓం భూః శిశిరర్తు దేవతాం బృహస్పతి మావాహయామి । ఇత్యాది

- ప్రాణ స్థాపనం కృత్వా సంపూజయేత్ ।

మాసకలశ విధిః

మాసకలశే "మధుశ్చ మాధవశ్చే" తి ప్రతిమాం నిధాయ జన్మమాసాది ద్వాదశ మాసానావాహ్య పంచోపచారైః పూజయేత్ - యధా -

మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ నభస్యశ్చే షశ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చ తపస్యశ్చోప యామ గృహీతోసి సగ్ంసర్పోఽ స్యగ్ంహస్పత్యాయ త్వా ॥ (సం. 1-4-14) - ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

1. ఓం భూః	మధు	మాసదేవతాం	విష్ణు	మావాహయామి - ఇత్యాది
2. ఓం భూః	మాధవ	మాసదేవతాం	మధుసూదనం	॥
3. ఓం భూః	శుక్ర	మాసదేవతాం	త్రివిక్రమం	॥
4. ఓం భూః	శుచి	మాసదేవతాం	వామనం	॥
5. ఓం భూః	నభో	మాసదేవతాం	శ్రీధరం	॥
6. ఓం భూః	నభస్య	మాసదేవతాం	హృషీకేశం	॥
7. ఓం భూః	ఇష	మాసదేవతాం	పద్మనాభం	॥
8. ఓం భూః	ఊర్జ	మాసదేవతాం	దామోదరం	॥
9. ఓం భూః	సహో	మాసదేవతాం	కేశవం	॥
10. ఓం భూః	సహస్య	మాసదేవతాం	నారాయణం	॥
11. ఓం భూః	తపో	మాసదేవతాం	మాధవం	॥
12. ఓం భూః	తపస్య	మాసదేవతాం	గోవిందం	॥

- తతః ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్॥

పక్ష కలశ విధిః

పక్షకలశే "పవిత్రం" "సహస్వాన్" ఇతి మంత్రాభ్యాం ప్రతిమాం నిధాయ శుక్లకృష్ణాఖ్య పక్షద్వయ మావాహ్య పూజయేత్ ॥ యధా-

"పవిత్రం పవయిష్య న్పూతో మేధ్యః। యశో యశస్వా నాయు రమృతః। జీవో జీవిష్య న్త్స్వర్గో లోకః ॥"

సహస్వాన్త్సహీయా నోజస్వా న్త్సహమానః। జయన్న భిజయన్త్సుద్రవిణో ద్రవిణోదాః। ఆర్ద్రపవిత్రో హరికేశో మోదః ప్రమోదః ॥ (తై.బ్రా:3-1-1)

- ఇతి కలశే ప్రతిమాం నిధాయ।

1. త్వగ్ం సోమ పితృభిః సంవిదానోఽనుద్యావా పృథివీ ఆ
తతన్థ । తస్మై త ఇందో హవిషా విధేమ
వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥ (సం.2-6-12)

ఓం భూః శుక్ల పక్ష దేవతాం ఇందు మా ... మి । - ఇత్యాది

2. తరణిర్విశ్వ దర్శతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య ।
విశ్వమాభాసి రోచనమ్ ॥ (సం.1-4-31)

ఓం భూః కృష్ణ పక్ష దేవతాం సూర్యమా... మి ।..

– ఇత్యావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్ ॥

తిథి కలశ విధిః

తిథికలశే "సంజ్ఞానం" "దర్శాదృష్టా" "ప్రస్తుతం" "సుతా సున్వతీ" తి మం[త్ర]
చతుష్టయేన ప్రతిమాం నిధాయ, జన్మతిథ్యాది షోడశ తిథీ నావాహ్య పూజయేత్

యథా-

సంజ్ఞానం విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం జానదభిజానత్ । సంకల్పమానం ప్రకల్పమా[న]
ముపకల్పమాన ముపక్లుప్తం క్లుప్తం । శ్రేయో వసీయ ఆయత్సంభూతం భూతమ్
దర్శా దృష్టా దర్శతా విశ్వరూపా సుదర్శనా । ఆప్యాయమానా ప్యాయమానాప్యా[య]
సూనృతేరా ఆపూర్యమాణా పూర్యమాణా పూరయన్తీ పూర్ణా పౌర్ణమాసీ ॥
ప్రస్తుతం విష్టుతగ్ం సగ్ంస్తుతం కల్యాణం విశ్వరూపమ్ । శుక్ర మమృత[మ్]
తేజస్వి తేజః సమిద్ధమ్ । అరుణం భానుమన్మరీచి మదభితప త్తపస్వత్ ॥
సుతా సున్వతీ ప్రసుతాసూయమానాఽభి షూయమాణా । పీతీ ప్రపాసం[పా]
తృప్తి స్తర్పయన్తీ । కాంతా కామ్యా కామజాతాఽఽ యుష్మతీ కామదుఘా
(తై.బా.3-1-1) – ఇతి కలశే ప్రతిమాం నిధాయ । జన్మ తిథ్యాతి షోడశ తి[థీ]
ఆవాహయేత్।

1. మా నో హిగ్ంసీ జ్జనితా యః పృథివ్యా యో వా
దివగ్ం సత్యధర్మా జజాన యశ్చాప శ్చంద్రా బృహ
తీ ర్జజాన కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ (సం 4-2-7
ఓం భూః ప్రతిపత్తిథి దేవతాం కమలజ మా..... మి ।... – ఇత్యాది

2. ధాతా ప్రజాయా ఉత రాయ ఈశే ధాతేదం విశ్వం
భువనం జజాన । ధాతా పుత్రం యజమానాయ
దాతా తస్మా ఉ హవ్యం ఘృతవ ద్విధేమ ॥ (సం. 3-3-1)
ఓం భూః ద్వితీయా తిథి దేవతాం విధాతార మావాహయామి - ఇత్యాది

3. హరిగ్ం హరన్త మనుయన్తి దేవా విశ్వ స్యేశానం వృషభం
మతీనామ్। బ్రహ్మ సరూప మను మేద మాగాదయనం మా వివధీర్విక్రమస్వ ॥
ఓం భూః తృతీయా తిథి దేవతాం హరి మావాహయామి - ఇత్యాది

4. ఇమం యమ ప్రస్తర మా హిసీ దాంగిరోభిః పితృభిః
సంవిదానః । ఆ త్వా మంత్రాః కవిశస్తా వహన్త్వేనా
రాజన్ హవిషా మాదయ స్వ ॥ (సం. 2-6-12)
ఓం భూః చతుర్థీ తిథి దేవతాం యమ మావాహయామి - ఇత్యాది

5. ఆప్యాయస్వ సమేతుతే విశ్వత స్సోమ వృష్ణియం।
భవా వాజస్య సంగ థే ॥ (సం. 3-2-5)
ఓం భూః పంచమీ తిథి దేవతాం శశాంక మావాహయామి - ఇత్యాది

6. తత్పురుషాయ విద్మహే మహాసేనాయ ధీమహి తన్నః
షణ్ముఖః ప్రచోదయాత్ ॥
ఓం భూః షష్ఠీ తిథి దేవతాం షణ్ముఖ మావాహయామి - ఇత్యాది

7. త్రాతార మింద్ర మవితార మిన్ద్రగ్ం హవే హవే సుహవగ్ం
శూర మిన్ద్రమ్ । హువే ను శక్రం పురుహూత మిన్ద్రగ్ం
స్వస్తి నో మఘవాధాత్విన్ద్రః
ఓం భూః సప్తమీ తిథి దేవతాం శక్ర మావాహయామి - ఇత్యాది

8. యథా హ తద్వసవో గౌర్యం చిత్పదిషి తామముంచ
తా యజత్రాః। ఏవా త్వ మస్మత్ప్రముంచావ్యగ్ంహః
ప్రాతార్యగ్నే ప్రతరాం న ఆయుః (సం. 4-7-15)
ఓం భూః అష్టమీ తిథి దేవతా వసూ నా మావాహయామి - ఇత్యాది

9. యా ఇషవో యాతుధానానాం యేవా వనస్పతీగ్ం
రను । యే వాఽ వటేషు శేరతే తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః (సం.4-2-8
ఓం భూః నవమీ తిధి దేవతాం భుజగ మావాహయామి - ఇత్యాది

10. అగ్ని ర్ధర్మేణాన్నాదః । మృత్యుర్ధర్మేణాన్నపతిః ।
బ్రహ్మ క్షత్రగ్ం స్వాహా ॥ (బ్రా.265-7)
ఓం భూః దశమీ తిథి దేవతాం ధర్మమా వాహయామి - ఇత్యాది

11. యే దేవా దివ్యేకాదశస్థ పృథివ్యా మధ్యే కాదశ
స్థా ప్సుషదో మహినై కాదశస్థ తే దేవా యజ్ఞ మిమం జుషధ్వమ్ ॥
(సం.1-4-0)
ఓం భూః ఏకాదశీ తిథి దేవతాం ఈశాన మావాహయామి - ఇత్యాది

12. ఆ సత్యేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం
మర్త్యం చ । హిరణ్యయేన సవితా రథేనా దేవో యాతి భువనా విపశ్యన్ ।
ఓం భూః ద్వాదశీ తిథి దేవతాం సవితార మావాహయామి - ఇత్యాది

13. కామ దేవాయ విద్మహే పుష్ప బాణాయ ధీమహి
తన్నోఽనంగః ప్రచోదయాత్ ॥
ఓం భూః త్రయోదశీ తిథి దేవతాం మన్మథ మావాహయామి - ఇత్యాది

14. ప్రైషా ఘుజ్మేషు విధురేవ రేజతే భూమి ర్యామేషు యద్ధ
యుంజతే శుభే । తే క్రీడ య్యోధునయో భ్రాజ దృష్టయః
స్వయం మహిత్వం పనయన్త ధూతయః (సం. 4-3-13)
ఓం భూః చతుర్ధశీ తిథి దేవతాం కలి మావాహయామి -ఇత్యాది

15. విశ్వేదేవాః శృణుతగ్ం హవం మే । యే అంతరిక్షే య
ఉపద్యవిష్ఠ యే అగ్ని జిహ్వా ఉత వా యజత్రా ఆ సద్యా స్మిన్ బర్హిషి
మాదయధ్వం ॥
ఓంభూః పూర్ణిమా తిధి దేవతాన్ విశ్వేదేవా నావాహయామి - ఇత్యాది

16. పునర్నః పితరో మనో దదాతు దైవ్యో జనః । జీవం వ్రాతగ్ం సచేమహి ॥
ఓం భూః అమావాస్యా తిథి దేవతాన్ పితౄ నావాహయామి - ఇత్యాది
- తతః ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజయేత్ ॥

కమలజ విధాతృ హరి యమ శశాంక షడ్వక్త్ర శక్ర వసు భుజగాః ।
ధర్మేశ సవితృ మన్మథ కలయో విశ్వే చ తిధిపతయః ।
పితరోఽ మావాస్యాయాం సంజ్ఞా సదృశాశ్చ తైః క్రియా కార్యాః
- బృహత్సంహిత

వార కలశ విధిః

వార కలశే జన్మవారాది సప్త వార దేవతానావాహ్య, పూజయేత్ ॥-యధా

1. కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే ।
వోచేమ శంతమగ్ం హృదే ॥
ఓం భూః రవి వారాభిమాని దేవతాం రుద్రమావాహయామి - ఇత్యాది

2. గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షత్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ ।
అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ । సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్ ॥
ఓం భూః సోమ వారాభిమాని దేవతాం గౌరీ మావాహయామి - ఇత్యాది

3. యదక్రందః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యన్ త్సముద్రా
దుతవా పురీషాత్ । శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య
బాహూ ఉపస్తుతం జనిమ తత్తే అర్వన్ ॥ (సం. 4-2-8)
ఓం భూః కుజ వారాభిమాని దేవతాం స్కంద మావాహయామి- ఇత్యాది

4. ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదం । సమూఢ మస్య పాగ్ంసురే ॥
ఓం భూః బుధ వారాభిమాని దేవతాం విష్ణు మావాహయామి - ఇత్యాది

5. బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమత స్సురుచో వేన ఆవః ।
స బుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥
ఓం భూః గురు వారాభిమాని దేవాతాం బ్రహ్మాణ మా...మి.. - ఇత్యాది

6. ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః । అస్మాక మస్తు కేవలః ।
ఓం భూః శుక్ర వారాభిమాని దేవతాం ఇంద్ర మా...మి.. - ఇత్యాది

7. యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా
హవిః। యమగ్ం హ యజ్ఞో గచ్ఛత్యగ్ని దూతో అరం కృతః ॥
ఓం భూః శని వారాభిమాని దేవతాం యమ మావాహయామి- ఇత్యాది
- ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా సంపూజయేత్॥

నక్షత్ర కలశ విధిః

నక్షత్ర కలశే జన్మ నక్షత్రాది సప్తవింశతి నక్షత్రా నావాహ్య పూజయేత్॥ యథా-

1. తదశ్వినా వశ్వయుజోపయాతాం। శుభంగమిష్ఠౌ సుయమేభి ర శ్వైః। స్వం నక్షత్రగ్ం హవిషా యజంతౌ। మధ్వా సంపృక్తౌ యజుషా సమక్తౌ। యౌ దేవానాం భిషజౌహవ్యవాహౌ। విశ్వస్య దూతా వమృతస్య గోపౌ। తౌ నక్షత్రం జుజుషాణో పయాతాం। నమోऽ శ్విభ్యాం కృణుమోऽ శ్వయుగ్భ్యామ్ ॥
ఓం భూః అశ్వినీ నక్షత్ర దేవతే అశ్వినావా...మి...

2. అప పాప్మానం భరణీ ర్భరంతు। తద్యమో రాజా భగవాన్ విచష్టాం। లోకస్య రాజా మహతో మహాన్ హి। సుగం నః పంథా మభయం కృణోతు। యస్మి న్నక్షత్రే యమ ఏతి రాజా। యస్మి న్నేన మభ్యషించంత దేవాః। తదస్య చిత్రగ్ం హవిషా యజామ। అప పాప్మానం భరణీ ర్భరంతు॥
ఓం భూః భరణీ నక్షత్ర దేవతాం యమం ...మి...

3. అగ్ని ర్నః పాతు కృత్తికాః। నక్షత్రం దేవ మింద్రియం। ఇద మాసాం విచక్షణం। హవిరాసం జుహోతన। యస్య భాంతి రశ్మయో యస్య కేతవః। యస్యే మా విశ్వా భువనాని సర్వా। స కృత్తికాభిరభి సంవసానః। అగ్ని ర్నో దేవ స్సువితే దధాతు ॥
ఓం భూః కృత్తికా నక్షత్ర దేవతాం అగ్ని ...మి..

4. ప్రజాపతే రోహిణీ వేతు పత్నీ। విశ్వరూపా బృహతీ చిత్ర భానుః। సా నో యజ్ఞస్య సువితే దధాతు। యథా జీవేమ శరద స్సవీరాః। రోహిణీ దేవ్యు దగాత్పురస్తాత్। విశ్వారూపాణి ప్రతి మోదమానా। ప్రజాపతిగ్ం హవిషా వర్ధయంతీ। ప్రియా దేవానా ముపయాతు యజ్ఞమ్ ॥
ఓం భూః రోహిణీ నక్షత్ర దేవతాం ప్రజాపతి ...మి ॥

5. సోమో రాజా మృగశీర్షేణ ఆగన్ । శివం నక్షత్రం ప్రియ మస్య ధామ । అప్యాయమానో బహుధా జనేషు। రేతః ప్రజాం యజమానే దధాతు । యత్తే నక్షత్రం మృగశీర్ష మ స్తి । ప్రియగ్ం రాజన్ ప్రియతమం ప్రియాణాం । తస్మై తే సోమ హవిషా విధేమ । శం న ఏధి ద్విపదే శం చతుష్ప దే ॥

ఓం భూః మృగశీర్షా నక్షత్ర దేవతాం సోమ మా...మి ।

6. ఆర్ద్రయా రుద్రః ప్రథమాన ఏతి । శ్రేష్ఠో దేవానాం పతి రఘ్ని యానాం । నక్షత్రమస్య హవిషా విధేమ । మా నః ప్రజాగ్ం రీరిష న్మోత వీరాన్ । హేతీ రుద్రస్య పరిణో వృణక్తు । ఆర్ద్రా నక్షత్రం జుషతాగ్ం హవిర్నః । ప్రముంచ మానౌ దురితాని విశ్వా అపాఘశగ్ం సన్నుదతా మరాతిమ్ ॥

ఓం భూః ఆర్ద్రా నక్షత్ర దేవతాం రుద్ర మా... మి।

7. పున ర్నో దేవ్యదితి స్పృణోతు । పునర్వసూ నః పునరేతాం యజ్ఞం । పున ర్నో దేవా అభియంతు సర్వే। పునః పునర్వో హవిషా యజామః । ఏవాన దేవ్యదితి రనర్వా । విశ్వస్య భర్త్రీ జగతః ప్రతిష్ఠా। పునర్వసూ హవిషా వర్ధయంతీ। ప్రియం దేవానా మప్యేతు పాథః॥

ఓం భూః పునర్వసూ నక్షత్ర దేవతా మదితి మా .... మి॥

8. బృహస్పతిః ప్రథమం జాయమానః। తిష్య న్నక్షత్ర మభిసంబభూవ। శ్రేష్ఠోదేవానాం పృతనాసు జిష్ణుః । దిశోను సర్వా అభయ న్నో అస్తు। తిష్యః పురస్తాదుత మధ్యతో నః । బృహస్పతి ర్నః పరిపాతు పశ్చాత్ । బాధేతాం ద్వేషో అభయం కృణుతామ్ । సువీర్యస్య పతయః స్యామ

ఓం భూః పుష్యమీ నక్షత్ర దేవతాం బృహస్పతి మా....మి

9. ఇదగ్ం సర్పేభ్యో హవిర స్తు జుష్టం । ఆశ్రేషా యేషాం మను యంతి చేతః । యే అంతరిక్షం పృథివీం క్షియంతి । తేన స్సర్పాసో హవమాగమిష్ఠాః । యే రోచనే సూర్యస్యాపి సర్పాః । యే దివం దేవీ మనుసంచరంతి । యేషా మాశ్రేషా అనుయంతి కామం। తేభ్య స్సర్పేభ్యో మధు మజ్జుహోమి ॥

ఓం భూః ఆశ్రేషా నక్షత్ర దేవతాం సర్ప మా... మి

10. ఉప హూతాః పితరో యే మఘాసు । మనోజవస స్సుకృత స్సుకృత్యాః । తే నో నక్షత్రే హవ మాగమిష్ఠాః । స్వధాభి ర్యజ్ఞం ప్రయతం జుషంతాం । యే

అగ్ని దగ్ధా యేఽ నగ్ని దగ్ధాః । యే ముం లోకం పితరః క్షియంతి । యాగ్శ్చ విద్మ యాగ్ం ఉ చ న ప్రవిద్మ । మఘాసు యజ్ఞగ్ం సుకృతం జుషంతాం ॥

ఓం భూః మఖా నక్షత్ర దేవతాం పిత్యానా.... మి

11. గవాంపతిః ఫల్గునీనామసి త్వం తదర్యమ స్వరుణ మిత్ర చారు । తం త్వా వయగ్ం సనితారగ్ం సనీనాం । జీవా జీవంత ముపసంవిశేమ । యేనేమా విశ్వా భువనాని సంజితా । యస్య దేవా అను సంయంతి చేతః । అర్యమా రాజాఽ జరస్తు విష్మాన్ । ఫల్గునీనా మృషభో రోరవీతి ॥

ఓం భూః పూర్వ ఫల్గునీనక్షత్ర దేవతాం సూర్య మా.... మి

12 శ్రేష్ఠో దేవానాం భగవో భగాసి । తత్త్వా విదుః ఫల్గునీ స్తస్య విత్తాత్ । అస్మభ్యం క్షత్ర మజరగ్ం సువీర్యం । గోమదశ్వవ దుపసన్ను దేహ । భగో హ దాతా భగ ఇత్ప్రదాతా । భగో దేవీః ఫల్గునీ రావివేశ । భగస్యేత్తం ప్రసవం గవేమ । యత్ర దేవై స్సధమాదం మదేమ ॥

ఓం భూః ఉత్తరఫల్గునీ నక్షత్ర దేవతాం భగమా..మి

13 ఆయాతు దేవ స్సవితోపయాతు । హిరణ్యయేన సువృతా రథేన । వహన్ హస్తగ్ం సుభగం విద్మ నాపసం । ప్రయచ్ఛం తం పపురిం పుణ్యమచ్ఛ । హస్తః ప్రయచ్ఛ త్వ మృతం వసీయః । దక్షిణేన ప్రతిగృభ్ణీమ ఏనత్ । దాతార మద్య సవితా విదేయ । యో నో హస్తాయ ప్రసువాతి యజ్ఞమ్ ।

ఓం భూః హస్తా నక్షత్ర దేవతాం అర్యమ్ణ మా.. మి

14 త్వష్టా నక్షత్ర మభ్యేతి చిత్రాం । సుభగ్ం ససంయువతిగ్ం రోచమానాం । నివేశయ న్నమృతా న్మర్త్యాగ్ంశ్చ । రూపాణి పిగ్ంశన్భువనాని విశ్వా । తన్న స్త్వష్టా తదు చిత్రా విచష్టాం తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యం । తన్నః ప్రజాం వీరవతీగ్ం సనోతు! గోభిర్నో అశ్వైస్సమనక్తు యజ్ఞమ్ ॥

ఓం భూః చిత్రా నక్షత్ర దేవతాం త్వష్టార మా....మి ।

15 వాయు ర్నక్షత్ర మభ్యేతి నిష్ట్యాం । తిగ్మ శృంగో వృషభో రోరువాణః । సమీరయ న్భువనామాతరిశ్వా । అప ద్వేషాగ్ంసి నుదతా మరాతీః । తన్నో వాయు స్తదు నిష్ట్యా శృణోతు । తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యం । తన్నో దేవా సో అను జానంతు కామం । యథా తరేమ దురితాని విశ్వా ॥

ఓం భూః స్వాతీ నక్షత్ర దేవతాం వాయు మా... మి ।

16 దూరమస్మ చ్ఛత్రవో యంతు భీతాః । తదింద్రాగ్నీ కృణుతాం తద్విశాఖే ।
తన్నో దేవా అనుమదంతు యజ్ఞం । పశ్చాత్పురస్తా దభయన్నో అస్తు ।
నక్షత్రాణా మధిపత్నీ విశాఖే । శ్రేష్ఠా వింద్రాగ్నీ భువనస్య గోపౌ । విషూచ
శ్శత్రూ నపబాధమానౌ । అపక్షుధన్నుదతా మరాతిమ్ ॥

ఓం భూః విశాఖా నక్షత్ర దేవతే ఇంద్రాగ్నీ మా...మి

17 ఋద్ధ్యాస్మ హవ్యై ర్నమ సోపసద్య । మిత్రం దేవం మిత్ర ధేయన్నో అస్తు ।
అనూరాధాన్ హవిషా వర్ధయంతః । శతం జీవేమ శరద స్సవీరాః । చిత్రం
నక్షత్ర ముదగాత్పురస్తాత్ । అనూరాధాస ఇతి యద్వదంతి । తన్మిత్ర ఏతి
పథిభి ర్దేవ యానైః । హిరణ్యయై ర్వితతై రంతరిక్షే ।

ఓం భూః అనూరాధా నక్షత్ర దేవతాం మిత్రం మా......మి ।

18 ఇంద్రో జ్యేష్ఠామను నక్షత్రమేతి । యస్మి న్వృత్రం వృత్ర తూర్యే తతార । తస్మి
న్వయ మమృతం దుహానాః । క్షుధం తరేమ దురితిం దురిష్టిం । పురందరాయ
వృషభాయ ధృష్ణవే । అషాఢాయ సహమానాయ మీఢుషే । ఇంద్రాయ
జ్యేష్ఠా మధు మద్దుహానా । ఉరుం కృణోతు యజమానాయ లోకం ।

ఓం భూః జ్యేష్ఠా నక్షత్ర దేవతా మింద్ర మా....మి ।

19 మూలం ప్రజాం వీరవతీం విదేయ । పరాచ్యేతు నిర్ఋతిః పరాచా । గోభిర్నక్షత్రం
పశుభి స్సమక్తం । అహర్భూయా ద్యజమానాయ మహ్యం । అహర్నో అద్య
సువితే దధాతు । మూలం నక్షత్రమితి యద్వదంతి । పరాచీం వాచా నిర్
ఋతిం నుదామి । శివం ప్రజాయై శివమస్తు మహ్యం ॥

ఓం భూః మూలా నక్షత్ర దేవతాం అసురమా....మి

20 యా దివ్యా ఆపః పయసా సంబభూవుః । యా అంతరిక్ష ఉత పార్థి వీర్యాః ।
యా సా మషాఢా అనుయంతి కామం । తాన ఆపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవంతు ।
యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యా స్సముద్రియాః । యాశ్చ వైశంతీ రుత ప్రాసచీర్యాః ।
యాసామషాఢా మధు భక్షయంతి । తాన అపశ్శగ్గ్ స్యోనా భవంతు ॥

ఓం భూః పూర్వాషాఢా నక్షత్ర దేవతా అప..... మి

21. తన్నో విశ్వే ఉప శృణ్వంతు దేవాః । తదషాఢా అభిసంయంతు యజ్ఞం ।
తన్నక్షత్రం ప్రథతాం పశుభ్యః । కృషిర్వృష్టి ర్యజ మానాయ కల్పతాం ।
శుభ్రాః కన్యా యువతయ స్సుపేశసః । కర్మ కృత స్సుకృతో వీర్యావతీః ।
విశ్వాన్ దేవాన్ హవిషా వర్ధయంతీః । ఆషాఢాః కామ ముపయాంతు యజ్ఞమ్ ॥
ఓం భూః ఉత్తరాషాఢా నక్షత్ర దేవతా విశ్వదేవానా....మి..

22. శృణ్వంతి శ్రోణా మమృతస్య గోపాం । పుణ్యామస్యా ఉప శృణోమి వాచం ।
మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీ మజూర్యాం । ప్రతీచీ మేనాగ్ం హవిషా యజామః ।
త్రేధావిష్ణు రురుగాయో విచక్రమే । మహీం దివం పృధివీ మంతరిక్షం ।
తచ్ఛ్రోణేతిశ్రవ ఇచ్ఛమానా । పుణ్యగ్గ్ శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ ।
ఓం భూః శ్రవణ నక్షత్ర దేవతాంవిష్ణుం మా....మి ।

23. అష్టౌ దేవా వసవ స్సోమ్యాసః । చతస్రో దేవీ రజరా శ్రవిష్ఠాః । తే యజ్ఞం పాంతు రజసః పరస్తాత్ । సంవత్సరీణ మమృతగ్గ్ స్వస్తి । యజ్ఞ న్నః పాంతు వసవః పురస్తాత్ । దక్షిణతోభియంతు శ్రవిష్ఠాః । పుణ్యం నక్షత్ర మభిసంవిశామ । మానో అరాతీ రఘశగ్ంసాగన్ ॥
ఓం భూః ధనిష్ఠా నక్షత్ర దేవతా వసూనా మా... మి ।

24. క్షత్రస్య రాజా వరుణోఽధిరాజః । నక్షత్రాణాగ్ం శతభిష గ్వసిష్ఠః । తౌ దేవేభ్యః కృణుతో దీర్ఘమాయుః । శతగ్ం సహస్రా భేషజాని ధత్తః । యజ్ఞం నో రాజా వరుణ ఉపయాతు । తన్నో విశ్వే అభిసంయంతం దేవాః । తన్నో నక్షత్రగ్ం శతభిష గ్జుషాణం । దీర్ఘమాయుః ప్రతిరద్భేషజాని ॥
ఓం భూః శతభిష నక్షత్ర దేవతాం వరుణం మా... మి।

25. అజ ఏకపాదుదగా త్పురస్తాత్ । విశ్వాభూతాని ప్రతిమోద మానః । తస్య దేవాః ప్రసవం యంతి సర్వే । ప్రోష్ఠ పదాసో అమృతస్య గోపాః । విభ్రాజమాన స్సమిధాన ఉగ్రః । అంతరిక్ష మరుహదగంద్యాం । తగ్ం సూర్యం దేవ మజమేక పాదం । ప్రోష్ఠపదాసో అనుయంతి సర్వే ॥
ఓం భూః పూర్వభాద్రపద నక్షత్ర దేవతా మజమేకపాదంమా...మి॥

26. అహిర్బుధ్నియః ప్రథమాన ఏతి । శ్రేష్ఠోదేవానా ముత మానుషాణాం ।
తంబ్రాహ్మణా స్సోమపా స్సోమ్యాసః । ప్రోష్ఠ పదాసో అభిరక్షంతి సర్వే
చత్వార ఏక మభి కర్మ దేవాః । ప్రోష్ఠపదాస ఇతి యాన్ వదంతి । తే
బుధ్నియం పరిషద్యగ్గ్ స్తువంతః । అహిగ్ం రక్షంతి నమసోపసద్య ।
ఓం భూః ఉత్తరాభాద్రపద నక్షత్ర దేవతా మహిర్బుధ్నియ మా...మి॥

27. పూషా రేవత్యన్వేతి పంథాం । పుష్టిపతీ పశుపా వాజ బస్త్యౌ । ఇమాని హవ్యా
ప్రయతా జుషాణా । సుగైర్నో యానై రుపయాతాం యజ్ఞం । క్షుద్రాన్ పశూన్
రక్షతు రేవతీ నః । గావో నో అశ్వాగ్ంఅన్వేతు పూషా । అన్నగ్ం రక్షంతౌ
బహుధా విరూపం । వాజగ్ం సనుతాం యజమానాయ యజ్ఞం ॥
ఓం భూః రేవతీ నక్షత్ర దేవతాం పూషణం... మి ॥
ఇత్యావాహ్య ప్రాణ స్థాపనం కృత్వా పూజయేత్ ॥

యోగ కలశ విధిః

యోగ కలశే జన్మాది యోగ దేవతా నావాహ్య పూజయేత్॥

1. ఓం భూః	విష్కంభ	యోగ దేవతాం అంబా	మావాహయామి
2. ఓం భూః	ప్రీతి	యోగ దేవతాం తుష్టిం	మావాహయామి
3. ఓం భూః	ఆయుష్మంత	యోగ దేవతాం పుష్టిం	మావాహయామి
4. ఓం భూః	సౌభాగ్య	యోగ దేవతాంమతిం	మావాహయామి
5. ఓం భూః	శోభన	యోగ దేవతాం ధృతిం	మావాహయామి
6. ఓం భూః	అతిగండ	యోగ దేవతాం శాంతిం	మావాహయామి
7. ఓం భూః	సుకర్మణ	యోగ దేవతాం స్వస్తిమతీ	మావాహయామి
8. ఓం భూః	ధృతి	యోగ దేవతాం కాంతిం	మావాహయామి
9. ఓం భూః	శూల	యోగ దేవతాం నందినీం	మావాహయామి
10. ఓం భూః	గండ	యోగ దేవతాం విఘ్ననాశనీం	మావాహయామి
11. ఓం భూః	వృద్ధి	యోగ దేవతాం తేజోవతీం	మావాహయామి
12. ఓం భూః	ధృవ	యోగ దేవతాం త్రినయనాం	మావాహయామి
13. ఓం భూః	వ్యాఘాత	యోగ దేవతాం లోలాక్షీం	మావాహయామి
14. ఓం భూః	హర్షణ	యోగ దేవతాం కామరూపిణీం	మావాహయామి
15. ఓం భూః	వజ్ర	యోగ దేవతాం మాలినీం	మావాహయామి

16. ఓం భూః సిద్ధి యోగ దేవతాం హంసినీం మావాహయామి
17. ఓం భూః వ్యతీపాత యోగ దేవతాం మాతరం మావాహయామి
18. ఓం భూః వరీయ యోగ దేవతాం మలయాచలవాసినీం మావాహయామి
19. ఓం భూః పరిఘ యోగ దేవతాం సుముఖీం మావాహయామి
20. ఓం భూః శివ యోగ దేవతాం నలినీం మావాహయామి
21. ఓం భూః సిద్ధ యోగ దేవతాం సుభ్రూం మావాహయామి
22. ఓం భూః సాధ్య యోగ దేవతాం శోభనాం మావాహయామి
23. ఓం భూః శుభ యోగ దేవతాం సురనాయికాం మావాహయామి
24. ఓం భూః శుక్ల యోగ దేవతాం కాలకంఠీం మావాహయామి
25. ఓం భూః బ్రహ్మ యోగ దేవతాం కాన్తిమతీం మావాహయామి
26. ఓం భూః ఐంద్ర యోగ దేవతాం క్షోభిణీం మావాహయామి
27. ఓం భూః వైధృతి యోగ దేవతాం సూక్ష్మరూపిణీం మావాహయామి

--ఇత్యావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజయేత్

కరణ కలశ విధిః

కరణ కలశే జన్మాద్యేకాదశ కరణానావాహ్య పూజయేత్।

1. త్రాతార మింద్ర మవితార మింద్రగ్ం హవేహవే సుహవగ్ం శూర మిన్ద్రమ్ హవేను శక్రం పురుహూత మింద్రగ్ం స్వస్తినో మఘవా ధాత్వింద్రః ॥
ఓం భూః బవ కరణ దేవతాం ఇంద్ర మా..మి...।

2. మా నో హిగ్ంసీజ్జనితా యః పృథివ్యా యో వా దివగ్ం సత్య ధర్మా జజాన యశ్చాపశ్చంద్రా బృహస్పతీ ర్జజాన కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥
(సం. 4-2-7)
ఓం భూః బాలవ కరణ దేవతాం కమలజ మా... మి।

3. మిత్రో న ఏహి సుమిత్రాధా ఇంద్ర స్యోరు మావిశ దక్షిణ ముశన్న శంతగ్ం స్యోనః స్యోనగ్ం స్వాన భ్రాజాం ఘారే బంభారే హస్తసుహస్త కృశాన వేతే స్యోమ క్రయణా త్వాన్రక్షధ్వ మ్మావోదభన్ ॥
ఓం భూః కౌలవ కరణ దేవతాం మిత్ర మా... మి।

ర్షణ యోగ దేః పిణీం మావాహయామి
బ్ర యోగ దేః మావాహయామి

4. అర్యమా యాతి వృషభస్తు విష్మాన్ దాతా వసూనాం పురుహూతో౽ రుహన్న్ ।
సహస్రాక్షో గోత్రభి ద్వజ్రబాహు రస్మాసు దేవో ద్రవిణం దదాతు ॥

ఓం భూః తైతుల కరణ దేవతాం అర్యమ్ణ మా...మి।

5. భూరసి భూమిరస్య దితిరసి విశ్వధాయా విశ్వస్య భువనస్య ధర్త్రీ పృథివీం
యచ్ఛ పృథివీం దృగ్ంహ పృథివీం మా హిగ్ంసీః ॥ (సం. 4-2-9)

ఓం భూః గరజ కరణ దేవతాం భువం...॥

[illegible] మనస శ్చిత్త మాకూతిం వాచస్సత్య మశీమహి । పశునా[illegible]రూపమన్నస్య
మయి శ్రీః శ్రయతాం యశః ॥

ఓం భూః వణిజ కరణ దేవతాం శ్రియం....॥

[illegible] అంగిరోభి రాగహి యజ్ఞియేభి ర్యమ వైరూపైరిహ మాదయస్వ । వివస్వన్తగ్ం
హువే యః పితా తే౽స్మిన్ యజ్ఞే బర్హిష్యా నిషద్య ॥(సం. 2-6-12)

ఓం భూః భద్ర కరణ దేవతాం యమ ....॥

[illegible] [illegible] మజ్మేషు విధురేవ రేజతే భూమి ర్యామేషు యద్ధ యుంజతే శుభే । తే
[illegible] [illegible] ధునయో భ్రాజదృష్టయః స్వయం మహిత్వం పనయన్త ధూతయః ॥
(సం. 4-3-13)

ఓం భూః శకున కరణ దేవతాం కలి ..॥

[illegible] [illegible] ధీశే పశుపతిః పశూనాం చతుష్పదా ముత చ ద్విపదామ్ । నిష్క్రీతోయం
[illegible]యం భాగమేతు రాయ స్పోషా యజమానస్య సన్తు ॥ (సం. 8-1-4)

ఓం భూః చతుష్పద కరణ దేవతాం వృషం..॥

10. నమో అస్తు సర్వేభ్యో యే కే చ పృథివీ మను । యే అంతరిక్షే యే దివి తేభ్యం
[illegible] నమః ।

ఓం భూః నాగకరణ దేవతాం ఫణి మావాహయామి । - ఇత్యాది

[illegible] [illegible]ం మన్వే అధినో బ్రువన్తు ప్రేమాం వాచం విశ్వా మవన్తు విశ్వే ।
[illegible]స్వనే సుయమానూతయే తే నో ముంచంత్వేనసః॥ (సం. 4-7-15)

- ఇత్యావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్ ॥

ంర్షః

బ్ర

బవ బాలవ కౌలవ తైతులాఖ్య గర వణిజవిష్ఠ సంజ్ఞానామ్ ।
పతయః స్యు రింద్ర కమలజ మిత్రార్యమ భూ శ్రియః ॥
సయమాః ॥ కృష్ణ చతుర్దశ్యర్ధా ద్ధ్రువాణి శకుని శ్చతుష్పదం నాగమ్ । కింస్తుఘ
ఘితి చ తేషాం కలి వృష ఫణి మారుతాః పతయః ॥ - బృహత్సంహిత.

రాశి కలశ విధిః

ప్రధానస్య పశ్చిమభాగే స్థిత రాశికలశే జన్మలగ్న రాశ్యాది ద్వాదశ రాశిదేవతా
ఆవాహ్య పూజయేత్ ।

వాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్ని యశ్చాఽఽ
న్త్యాయనశ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ భువనశ్చాధిపతిశ్చ ॥ -ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

1.	ఓంభూః	మేష	రాశిమావాహయామి - ఇత్యాది
2.	॥	వృషభ	॥
3.	॥	మిథున	॥
4.	॥	కటక	॥
5.	॥	సింహ	॥
6.	॥	కన్యా	॥
7.	॥	తులా	॥
8.	॥	వృశ్చిక	॥
9.	॥	ధనూ	॥
10.	॥	మకర	॥
11.	॥	కుంభ	॥
12.	॥	మీన	॥

... ఇత్యావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజయేత్॥

వసు కలశ స్థాపనమ్

ప్రధానస్య ఆగ్నేయ భాగే వసుకలశే "అష్టాదేవా" ఇతి ప్రతిమాం నిధా
అష్టవసూనావాహ్య పూజయేత్॥

అష్టౌదేవా వసవః సోమ్యాసః। చతస్రో దేవీ రజరా శ్రవిష్ఠాః। తే యజ్ఞం పాంతు రజసః పరస్తాత్। సంవత్సరీణ మమృతగ్ం స్వస్తి ॥ - ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

1. ఓం భూః	ధ్రువం	వసుమావాహయామి -ఇత్యాది
2. ॥	అధ్వరం	॥
3. ॥	సోమం	॥
4. ॥	అపః	॥
5. ॥	అనిలం	॥
6. ॥	అనలం	॥
7. ॥	ప్రత్యూషం	॥
8. ॥	ప్రభాసం	॥

- ఇత్యావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజయేత్

రుద్ర కలశ విధిః

[illegible] కలశస్య దక్షిణ భాగే రుద్రకలశే " కద్రుద్రాయేతి" ప్రతిమాం నిక్షిప్య ఏకాదశ రుద్రానావాహ్య సంపూజయేత్ ॥

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమగ్ం హృదే॥

1. ఓం భూః	వీరభద్రం	రుద్రమావాహయామి -ఇత్యాది
2. ॥	శంభుం	॥
3. ॥	గిరీశం	॥
4. ॥	భైరవం	॥
5. ॥	పినాకినం	॥
6. ॥	స్థాణుం	॥
7. ॥	భర్గం	॥
8. ॥	సదాశివం	॥
9. ॥	స్మరారిం	॥
10. ॥	శివం	॥
11. ఓం భూః	హరం	రుద్రమావాహయామి -ఇత్యాది

-ప్రాణస్థాపనం కృత్వా సంపూజయేత్ ॥

దుర్గా కలశ విధిః

ప్రధానస్య నైర్‌ృతి దిగ్భాగే దుర్గాకలశే "జాతవేదసే"తి ప్రతిమాం నిధా
నవదుర్గా ఆవాహ్య పూజయేత్।

జాతవేదసే సునవామ సోమ మరాతీ యతో నిదహాతి వేదః।
స నః పర్ష దతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిన్ధుం దురితా త్యగ్నిః ॥

1.	ఓం భూః	శైలపుత్రీం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
2.	ఓం భూః	బ్రహ్మచారిణీం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
3.	ఓం భూః	చంద్రఘంటాం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
4.	ఓం భూః	కూష్మాండాం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
5.	ఓం భూః	స్కంద మాతరం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
6.	ఓం భూః	కాత్యాయనీం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
7.	ఓం భూః	కాలరాత్రీం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
8.	ఓం భూః	మహాగౌరీం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది
9.	ఓం భూః	సిద్ధిదాత్రీం	దుర్గామావాహయామి	- ఇత్యాది

-ప్రాణస్థాపనం కృత్వా పూజయేత్ ॥

సప్త బ్రహ్మ కలశాః

ప్రధానస్య పశ్చిమ భాగే సప్త బ్రహ్మకలశేషు ఉదగపవర్గం దేవతానావాహ
పూజయేత్ ॥

1. బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమత స్సురుచో వేన ఆవః। స బుధ్నియ
ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

ఓం భూః బ్రహ్మాణ మా.. మి.. ... ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

2. తద్విష్ణోః పరమం పదగ్ం సదా పశ్యంతి సూరయః। దివీవ చక్షురాతతం।
తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాం సస్సమింధతే విష్ణో ర్యత్పరమం పదమ్॥

ఓం భూః విష్ణు మా....। ప్రాణప్రతిష్ఠా చ

3. యో రుద్రో అగ్నౌ యో అప్సు య ఓషధీషు। యో రుద్రో విశ్వాభువనావి
తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు ॥ ఓం భూః రుద్రమా ...। ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

4. గణానాం త్వా గణపతిగ్ం హవామహే కవిం కవీనా ముప మశ్రవ స్తమమ్
జ్యేష్ఠ రాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత ఆ నః శృణ్వ న్నూతిభి స్సీద సాదనమ్

ఓం భూః గణపతి మా....। ప్రాణ ప్రతిష్ఠా చ

5. క్షేత్రస్య పతినా వయగ్ం హితేనేవ జయామసి । గామశ్వం పోషయిత్న్వా సనో మృడాతీ దృశే ॥ ఓం భూః క్షేత్రపాలక మా.... ప్రాణప్రతిష్ఠా చ

6. యత ఇంద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృధి । మఘవఞ్ఛగ్ధి తవతన్న ఊతయే విద్విషో విమృధో జహి । స్వ స్తిదా విశస్పతి ర్వృత్రహా విమృధో వశీ। వృషేంద్రః పుర ఏతు నః స్వస్తిదా అభయంకరః॥

ఓం భూః అభయంకర మా × × × ॥ ప్రాణప్రతిష్ఠా చ

7. వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాన్ త్స్వావేశో అనమీవో భవానః యత్త్వేమహే ప్రతి తన్నో జుషస్వ శం న ఏధి ద్విపదే శం చతుష్పదే ॥

ఓం భూః వాస్తు పురుష మా × × × ॥ ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

– ఇత్యావాహ్య సంపూజయేత్॥

మరుత్కలశ విధిః

ప్రధానస్య వాయవ్య భాగే సప్త మరుద్దేవతా ఏకస్మిన్ కలశే ఆవాహ్య పూజయేత్॥

యా వః శర్మ శశమానాయ సంతి త్రిధాతూని దాశుషే యచ్ఛతాధి । అస్మభ్యం తాని మరుతో వియన్త రయిం నో ధత్త వృషణః సువీరమ్(సం. 1-5-11)

–ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

1. ఓం భూః ఆవహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది
2. ఓం భూః వివహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది
3. ఓం భూః ప్రవహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది
4. ఓం భూః ఉద్వహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది
5. ఓం భూః సంవహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది
6. ఓం భూః పరివహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది
7. ఓం భూః నివహం మరుతమావాహయామి ....ఇత్యాది

–ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య, పూజయేత్॥

పంచ బ్రహ్మ కలశ విధిః

ఈశాన్యాద్యాం పంచబ్రహ్మ కలశే సద్యోజాతాదిభిః ప్రతిమాం నిధాయ పూజయేత్ ॥

1. సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయ వైనమో నమః । భవే భవేనాతి భవే భజస్వ మాం । భవోద్భవాయ నమః ॥

ఓం భూః సద్యోజాతముఖం దేవం × × × ॥

2. వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమః శ్రేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ నమః కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో బలాయ నమో బలప్రమథనాయ నమ స్సర్వభూత దమనాయ నమో మనోన్మనాయ నమః

ఓం భూః వామదేవముఖం దేవం × × × ॥

3. అఘో రేభ్యోఽ థఘో రేభ్యో ఘోర ఘోరత రేభ్యః సర్వేభ్యః సర్వ శర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥

ఓం భూః అఘోరముఖం దేవం × × ×॥

4. తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ।

ఓం భూః తత్పురుషముఖం దేవం× × × ॥

5. ఈశాన స్సర్వ విద్యానా మీశ్వర స్సర్వ భూతానాం బ్రహ్మా ధిపతి ర్బ్రహ్మణోధిపతి ర్బ్రహ్మా శివో మే అస్తు సదాశివోమ్ ।

ఓం భూః ఈశానముఖం దేవం ××× ॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠాం కృత్వా సంపూజయేత్

నవగ్రహ కలశాః

ప్రధానస్య ఉత్తర భాగే నవగ్రహకలశేషు ఆదిత్యాది నవ గ్రహాన్ అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితాన్ సంపూజయేత్ ॥ తథాహి-

1. ఆ సత్యేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యం చ । హిరణ్యేన సవితా రథేనా దేవో యాతి భువనా విపశ్యన్ ॥

ఓం భూః సూర్యగ్రహ మా ....॥

★ అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారంవిశ్వ వేదసం । అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుం ఓం భూఃసూర్యగ్రాధి దేవతాం అగ్ని...।

★ కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమగ్ం హృదే ।

ఓం భూః సూర్యగ్రహ ప్రత్యధి దేవతాం రుద్రం ...॥

- ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ॥

2. ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వత స్సోమ వృష్ణియం । భవావాజస్య సంగథే

ఓం భూః చంద్రగ్రహ మా...।

★ అప్సు మే సోమో అబ్రవీ దంతర్విశ్వాని భేషజా । అగ్నిం చ విశ్వశంభువ మాపశ్చవిశ్వభేషజీః ।

ఓం భూః చంద్రగ్రహాధి దేవతాం అప ...॥

★ గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్ష త్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ । అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ॥సహస్రాక్ష రా పరమే వ్యోమన్ ॥

ఓం భూః చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం గౌరీం...॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ॥

అగ్ని ర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిఃపృధివ్యా అయం । అపాగ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి॥

ఓం భూః కుజగ్రహ మా... ।

★ స్యోనా పృథివి భవానృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛా న శర్మ సప్రథాః॥

ఓం భూః కుజగ్రహాధి దేవతాం పృధివీం...॥

★ క్షేత్రస్య పతినావయగ్ంహితేనేవ జయామసి । గామశ్వం పోషయిత్వా సనో మృడతీ దృశే ॥

ఓం భూః కుజగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం క్షేత్రపాలకం...॥

- ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్॥

ఉద్బుధ్య స్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టా పూర్తే సగ్ం సృజేధా మయం చ । పునః కృణ్వగ్గ్ స్త్వా పితరం యువాన మన్వా తాగ్ంసీ త్వయి తంతు మేతం॥

ఓంభూః బుధగ్రహ మా...

★ ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదం। సమూఢ మస్య పాగ్ం సురే ॥

ఓం భూః బుధగ్రహాధి దేవతాం విష్ణుం...॥

★ సహస్ర శీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్। సభూమింవిశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠ ద్దశాంగులమ్ ॥

ఓం భూః బుధగ్రహ ప్రత్యధి దేవతతాం విష్ణుం...॥ - ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ।

బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు । యద్దీదయ చ్ఛవసర్త ప్రజా త దదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రం ॥

ఓం భూః బృహస్పతిగ్రహం...॥

★ బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమతః సురుచో వేన ఆవః । స బుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥

ఓం భూః బృహస్పతి గ్రహాధిదేవతాం బ్రహ్మాణం... ॥

★ ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవమహే జనేభ్యః । అస్మాక మస్తు కేవలః ॥

ఓం భూః బృహస్పతి గ్రహ ప్రత్యధిదేవతాంఇంద్రం...॥ ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ॥

6. శుక్రంతే అన్యద్యజతం తే అన్య ద్విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి । విశ్వాహి మాయా అవసి స్వధావో భద్రా తే పూషన్ని హరాతి రస్తు ॥

ఓం భూః శుక్ర గ్రహమా...।

★ ఇంద్రాణీ మాసు నారిషు సుపత్నీ మహమశ్రవం । నహ్యస్యా అపరం చ న జరసా మరతే పతిః ॥

ఓం భూః శుక్ర గ్రహాధి దేవతాం ఇంద్రాణీం...॥

★ ఇంద్ర మరుత్వ ఇహ పాహి సోమం యథా శార్యాతే అపిబ స్సుతస్య ।
తవ ప్రణీతీ తవ శూర శర్మ న్నావివాసన్తి కవయస్సుయజ్ఞాః ॥

ఓం భూః శుక్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమరుత్వంతం...॥

– ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్॥

7. శమగ్ని రగ్నిభి స్కర శ్ఛన్న స్తపతు సూర్యః । శం వాతో వాత్వరపా అపస్రిధః॥

ఓం భూః శనిగ్రహ మావాహయామి – ఇత్యాది

★ యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః । యమగ్ంహ యజ్ఞో గచ్ఛ ద్యగ్నిదూతో అరం కృతః ॥

ఓం భూః శనిగ్రహాధి దేవతాం యమం...॥

★ ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ ।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥
ఓం భూః శనిగ్రహ ప్రత్యధి దేవతాం ప్రజాపతిం –ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ॥

8. కయాన శ్చిత్ర ఆభువ దూతీ సదా వృధ స్సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా ॥

ఓం భూః రాహుగ్రహమా...॥ – ఇత్యాది

★ ఆ యంగౌః పృశ్ని రక్రమీదసన న్మాతరం పునః । పితరం చ ప్రియంథ్సువః ॥

ఓం భూః రాహు గ్రహాధిదేవతాం గాం ॥

★ నమో అస్తు సర్పేభ్యో యే కే చ పృథివీ మను । యే అంత రిక్షే యే దివి తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః ॥

ఓం భూః రాహుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతతాం సర్పం...। –ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్॥

9. కేతుం కృణ్వన్న కేతవే పేశో మర్యా అపేశసే । సముషద్భి రజాయథాః ॥

ఓం భూః కేతుగ్రహ మావాహయామి –ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ॥

★ సచిత్ర చిత్రం చితయంత మస్మే చిత్రక్షత్ర చిత్రతమం పయోధాం । చంద్రం రయిం పురువీరం బృహంతం చంద్ర చంద్రాభిర్గృణతే దువస్వ ॥

ఓం భూః కేతుగ్రహాధిదేవతాం చిత్రగుప్తం...॥

★ బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనామృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణాం । శ్యేనో గృధ్రాణాగ్ం స్వధితి ర్వనానాగ్ం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్ ॥

ఓం భూః కేతుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాంబ్రహ్మాణం...॥

-ఇత్యావాహ్యప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య నవగ్రహాన్ పంచో పచారైః సంపూజయేత్॥

ఆదిత్య కలశ విధిః

ప్రధానస్య ఈశాన్యభాగే ద్వాదశాదిత్యాన్ ఏకకలశే "ఉద్యన్న ద్యేతి" ప్రతిమాం నిధాయ, అవాహ్య పూజయేత్ ॥

ఉద్యన్నద్య మిత్ర మహః । ఆరోహ న్నుత్తరా న్దివం। హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణం చ నాశయ ॥

1. ఓం భూః	ధాతారం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
2. ఓం భూః	అర్యమ్ణం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
3. ఓం భూః	మిత్రం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
4. ఓం భూః	అరుణం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
5. ఓం భూః	అంశుం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
6. ఓం భూః	భగం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
7. ఓం భూః	ఇంద్రం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
8. ఓం భూః	వివస్వన్తం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
9. ఓం భూః	పూషాణం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
10. ఓం భూః	పర్జన్యం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
11. ఓం భూః	త్వష్టారం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
12. ఓం భూః	విష్ణుం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది

-- ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్ ॥

మృత్యుంజయ కలశ విధిః

ఆదిత్య కలశస్య పూర్వే మృత్యుంజయ కలశే త్ర్యంబకేన ప్రతిమాం నిధాయ పూజయేత్ ॥ యథా-

త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనం। ఉర్వారుకమివ బంధనా న్మృత్యో ర్ముక్షీయ మాऽ మృతాత్ ॥

ఓం భూః మృత్యుంజయా మా...॥ – ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్॥

నదీ కలశ స్థాపనమ్॥

రాశి కలశస్య ప్రాగ్భాగే నదీకలశే నద్యః "ఇమం మే గంగే"

–ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ, పూజయేత్॥ యథా।

ఇమం మే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమగ్ం సచతా వరుష్ణియా। అసిక్నియా మరుద్వృధే వితస్తయా ऽऽర్జీకీయే శృణుహ్యా సుషోమయా॥

1.	ఓం భూః	గంగా	నదీ మావాహయామి – ఇత్యాది	
2.	॥	యమునా	॥	
3.	॥	కృష్ణవేణీ	॥	
4.	ఓం భూః	గోదావరీ	నదీ మావాహయామి	– ఇత్యాది
5.	ఓం భూః	సరస్వతీ	॥	
6.	॥	నర్మదా	॥	
7.	॥	సింధు	॥	
8.	॥	కావేరీ	॥	

ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్

సముద్ర కలశ విధిః

నదీ కలశస్యోత్తరే సముద్ర కలశే " సముద్రాదూర్మి" రితి ప్రతిమాం నిధాయ సప్త సముద్రా నావాహ్య పూజయేత్ ॥ యథా–

సముద్రా దూర్మిర్మధుమాగ్ం ఉదార దుపాగ్ం శునా సమమృతత్వమానట్। ఘృతస్య నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వా దేవానా మమృతస్య నాభిః॥

1.	ఓం భూః	లవణ	సముద్ర మావాహయామి – ఇత్యాది
2.	॥	ఇక్షు	॥
3.	॥	సురా	॥
4.	॥	సర్పి	॥
5.	॥	దధి	॥

6. ఓం భూః క్షీర సముద్ర మావాహయామి - ఇత్యాది
7. ॥ జల ॥

- ప్రాణాన్ సంస్థాప్య పూజయేత్॥

సంధ్యా వేదాంశ్చ

సప్తబ్రహ్మ దేవతానాం పశ్చిమే సంధ్యాకలశే సంధ్యాత్రయం, తత్ప్రాక్ దక్షిణోత్తర పశ్చిమ దిక్షు చతుర్వేదాంశ్చావాహ్య పూజయేత్ ॥ యథా-

తత్సవితుః ... ప్రచోదయాత్ ॥ - ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ..॥ ఇత్యాది

ఓం భూః ప్రాతః సంధ్యా దేవతాం గాయత్రీం...॥ ఇత్యాది

ఓం భూః మాధ్యాహ్నిక సంధ్యా దేవతాం సావిత్రీం ....॥ ఇత్యాది

ఓం భూః సాయం సంధ్యా దేవతాం సరస్వతీం....॥ ఇత్యాది

-- ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాపయేత్

1. సంధ్యా పూర్వకలశే :-

ఇషే త్వోర్జే త్వా వాయవస్థో పాయవస్థ దేవో వః సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వ మఘ్నియా దేవభాగ మూర్జస్వతీః పయస్వతీః ప్రజావతీ రనమీవా అయక్ష్మా మా వస్తేన ఈశత మాఘశగ్ం సో రుద్రస్య హేతిః పరివో వృణక్తు ధ్రువా అస్మిన్ గోపతౌ స్యాత బహ్వీ ర్యజమానస్య పశూ న్పాహి ॥

ఓం భూః యజుర్వేదమా ...। -ప్రాణప్రతిష్ఠాచ ॥

2. సంధ్యా దక్షిణకలశే:-

అగ్ని మీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం హోతారం రత్న ధాతమం ॥

ఓం భూః ఋగ్వేద మా...। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

3. సంధ్యోత్తర కలశే :-

అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్య దాతయే నిహోతా సత్సి బర్హిషి ॥

ఓం భూః సామవేద మా....। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

4. సంధ్యా పశ్చిమ కలశే:-

శం నో దేవి రభీష్టయ ఆపో భవం తు పీతయే । శం యోరభి స్రవంతు నః ॥

ఓం భూః అథర్వణవేద మావాహయామి....। ప్రాణప్రతిష్ఠా చ

- సంధ్యాత్రయ, చతురోవేదా న్సంపూజయేత్ ॥

విశ్వేదేవ కలశ విధిః

చతుర్వేదానాముత్త రే విశ్వేదేవ కలశే "విశ్వేదేవాః శృణుత" ఇతి విశ్వేదేవా నావాహ్య పూజయేత్ ॥ యధా

విశ్వేదేవాః శృణుతగ్ం హవం మే। యే అంతరిక్షే య ఉపద్య విష్ఠ। యే అగ్నిజిహ్వో ఉతవా యజత్రా ఆసద్యాస్మిన్ బర్హిషి మాదయధ్వమ్ ॥ -ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ॥

ఓం భూః విశ్వేదేవానా....॥ ప్రతిష్ఠా, పూజాచ

అశ్వినీదేవ కలశ విధిః

ఆదిత్యకలశస్యోత్తరే అశ్వినీ కలశే "యదయాతం" ఇతి అశ్వినీదేవతే ఆవాహ్య పూజయేత్ ॥ యధా

యదయాతం వహతుగ్ం సూర్యాయాస్త్రిచక్రేణ సగ్ంసద మిచ్ఛమానౌ । స్తామి ద్దేవా వశ్వినౌ నాథితో జోహవీమి తానో ముంచతమాగసః ॥ (సం. 4-7-12)

-ఇతి ప్రతిమాం నిక్షిప్య

ఓం భూః అశ్వినౌ దేవా....। -ప్రతిష్ఠా, పూజాచ

దిక్పాల కలశాః

ప్రాగాది దిక్ష దిక్పాలకాన్ యథాక్రమం కలశేషు ఆవాహ్య పూజయేత్ ॥ యధా

1. ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః అస్మాక మస్తు కేవలః॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః ఇంద్రం లోకపాల మా...। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ॥

2. అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వవేదనం । అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్ ॥ -ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః అగ్నిం లోకపాలం...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

3. యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।
యమగ్ం హ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్నిదూతో అరం కృతః ॥ -ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః యమం లోకపాల ....। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ॥

4. మోషుణః పరా పరా నిర్మతి ర్దుహణా వధీత్ । పతీష్ట తృష్ణయా సహ ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః నిర్మతిం లోకపాలం ....। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

5. ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవ మద్యా చ మృదయ । త్వామవస్యురాచకే -

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణం లోకపాలం...॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

6. తవ వాయు వృతస్పతే త్వష్టు ర్జామాత రద్భుత। ఆవాంస్యా వృణీమహే ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వాయుం లోకపాలం...॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

7. సోమో ధేనుగ్ం సోమో అర్వంత మాశుగ్ం సోమో వీరం కర్మణ్యం దనాతు ।
సాదన్యం విదధ్యగ్ం సభేయం పితుః శ్రవణం యో దదాశ దస్మై॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః కుబేరం లోకపాలం...॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

8 తమీశానం జగత స్తస్థుషస్పతిం ధియం జన్వ మవసే హూమహే వయం ।
పూషానో యథా వేధసా మసద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధః స్వస్తయే

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః ఈ శానం లోకపాలం...। - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

ఇత్యావాహ్య ఇంద్రాది లోకపాలకా న్సంపూజయేత్

9 ఇంద్రస్య పురతః ఆకాశ కలశే "అస్మేరుద్రా" ఇతి ప్రతిమాం నిక్షిప్య ఆకాశమావాహ్య పూజయేత్ ॥

అస్మేరుద్రా మిహనా పర్వతా సో వృత్రహత్యే భరహూతో సజోషాః । యః శంసతే స్తువతే ధాయి పజ్ర ఇంద్ర జ్యేష్ఠా అస్మాం అవంతు దేవాః ॥

ఓం భూః ఆకాశ మా...మి...- ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

10 వరుణస్య పశ్చిమే మహీకలశే "మహీద్యౌ"రితి ప్రతిమాం నిధాయ మహీమావాహ్య పూజయేత్ ॥

మహీ ద్యౌః పృథివీ చ న ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతాం। పిపృతాం నో భరీమభిః ॥ (పం. 4-2)

ఓం భూః మహీ మా...। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

వరుణ కలశాః

మండలస్య చతుష్కోణేషు చతస్రో వరుణదేవతా "ఇమం మే" "తత్త్వాయామి", "త్వం నో అగ్నే", "సత్యం నో అగ్నే" ఇతి క్రమేణ అవాహ్య పూజయేత్॥ యథా-

1 ఈశాన్యాం :-

ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవమద్యా చ మృడయ త్వామ వస్యు రాచకే ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణ మా...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

2 ఆగ్నేయ్యాం : తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశ్తే యజమనో హవిర్భిః । అహేడమనో వరుణే హ బోధ్యురుశగ్ం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధామ।

ఓం భూః వరుణమా....॥-ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

3 నైర్భత్యాం : త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేడో వయాసి సీష్ఠాః । యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాగ్ంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్ ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ।

ఓం భూః వరుణ...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

4 వాయవ్యాం : సత్వం నో అగ్నే వమో భవోతీనేదిష్ఠో అస్యా ఉషసో వ్యుష్టౌ । అవ యక్ష్వనో వరుణగ్ం రరాణో వీహి ఋృడీకగ్ం సుహవో న ఏధి ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణం...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

శతఛిద్ర కలశ విధిః

సర్వేషాం పురస్తాత్ శతఛిద్ర సమన్విత బృహత్కలశే "అగ్నే సహస్రాక్ష" ఇతి ప్రతిమ్యాం నిధాయ ప్రజాపతి మావాహ్య పూజయేత్॥

అగ్నే సహస్రాక్ష శతమూర్ధ న్ఛతం తే ప్రాణాః సహస్ర మపానాః । త్వగ్ం సాహస్రస్య రాయ ఈశిషే తస్మై తే విధేమ వాజాయ స్వాహా ॥ (సం. 4-6-5)

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ ।

ఓం భూః ప్రజాపతిం..॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

అథ సమష్టి మండప దేవతాన్ షోడశోపచారైః సంపూజ్య సువర్ణ దివ్య మంత్రకుసుమాంజలిం దత్వా దైవతాభ్యై పూజాం సమర్పయేత్ ॥

జప విధి

బ్రహ్మణై స్తత్ర స్మంత్రజప మష్టోత్తరసహస్ర సంఖ్యయా ష్టోత్తరశత సంఖ్యయా వా కారయేత్ ॥ తతో హోమకర్మ సమారభేత్ యథాహి।

అథఉగ్రరథ శాంతి హోమః

అథ కుండ నిర్మాణం

కుండపాత్రస్య పశ్చిమే భాగే కుండత్రయం కుర్యాత్ । దక్షిణే గ్రహహోమార్థం కుండమేకకరం భవేత్ మధ్యమే శాంతిహోమార్థం కుండమేకకరం భవేత్ ద్విహస్త కుండముయుత తిలహోమార్థ ముత్తరే । తంత్రేణేకత్ర సర్వేషాం హవనేత్వేక కుండకమ్ ॥

స్వగృహ్యోక్త మార్గేణ అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ఇధ్మమాధాయా ఘారావాఘారయతి ॥

ఏకం, ద్వే, త్రీణి చత్వారి - ఇత్యాజ్య భాగాన్ జుహోతి అత్రాయం విశేషః ।

దక్షిణభాగాదాజ్యమాదాయ - ఓం అగ్నయే స్వాహా ।

ఇత్యుత్తరార్ధ పూర్వార్ధే - అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

వామభాగాదాజ్యమాదాయ - ఓం సోమాయ స్వాహా ।

దక్షిణార్ధ పూర్వార్ధే - సోమాయ ఇదం నమమ॥

మధ్యభాగాదాజ్యమాదాయ - ఓం అగ్నీషోమాభ్యాగ్ స్వాహా ।

ఇతి ఫాలనేత్రే - అగ్నీషోమాభ్యాం ఇదం నమమ ॥

పునర్దక్షిణ భాగాదాజ్యమాదయ - ఓం అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా

ఇత్యగ్నిముఖే - అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం నమమ ॥

(తేనాహుతి చతుష్టయేన నేత్రత్రయ వక్త్రాణా ముద్ఘాటనం భవతి ।

తతో వ్యస్త సమస్తాభి ర్వ్యాహృతిభి ర్హుత్వా)

ఓం స్వాహా ఓంసువః స్వాహా

ఓం భూః స్వాహా ఓంభూర్భు వస్సువః స్వాహా

ఓం భువః స్వాహా

అగ్ని మంత్రేణ త్రివారమాజ్యేన జుహోతి ।

"ఓం వైశ్వానర జాతవేద ఇహావహ లోహితాక్ష సర్వకర్మాణి సాధయ స్వాహా" ॥

-ఇతి త్రిః

అగ్నేః పంచదశ సంస్కారాః

అథాగ్నేః పంచదశ సంస్కారాన్ ప్రతిసంస్కార మష్టావష్టౌ ఆజ్యాహుతయో హోతవ్యాః ॥ యథా

"ఓం అస్యాగ్నేః గర్భదానం సంపాదయామి నమః స్వాహా" తద్వైవ - పుంసవనం సీమంతోన్నయనం - జాతకర్మ - ఉగ్రాగ్నిరితి నామకరణం- ఉపనిష్క్రమణం

- అన్నప్రాశనం - చౌలకర్మ - ఉపనయనం - ప్రాజాపత్యం - సౌమ్యం - ఆగ్నేయం - గోదానవ్రతం - సమావర్తనం - వివాహం - ఇతి పంచదశ సంస్కారాన్ జుహ్వంతు ॥

తతః స్రువేణాజ్యం చతుర్వారం స్రుచి గృహీత్వా స్రువేణాపి ధాయ । తదగ్రే పుష్పం, నిక్షిప్య హస్త ద్వయేన గృహీత్వా తన్మూలం వామ స్తనాంతం నీత్వా దక్షిణపాద పురస్సర స్తిష్ఠన్ వైశ్వానర మంత్రం వౌషడం తేన హునేత్ ॥ యథా.

"ఓం వైశ్వానర జాతవేద ఇహావహ లోహితాక్ష సర్వకర్మాణి సాధయ వౌషట్॥"

ఇతి వైశ్వానర మంత్రం వౌషడం తేన హుత్వాతతో శ్రీమహా లక్ష్మీగణపతి మంత్రం దశధా విభజ్య దశాహుతీ ర్హుత్వా, పునః సమస్త మంత్రేణచాజ్యేన చతుర్వారం హునేత్॥ తథాహి

1 ఓం స్వాహా ।

2 ఓం శ్రీం స్వాహా ।

3 ఓం శ్రీం హ్రీం స్వాహా ।

4 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం స్వాహా ।

5 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం స్వాహా ।

6 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం స్వాహా ।

7 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే స్వాహా ।

8 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వరవరద స్వాహా ।

9 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వరవరద సర్వజనం మే వశం స్వాహా ।

10 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వరవరద సర్వజనం మే వశమానయ స్వాహా ।

పునః సమస్త గణపతి మంత్రేణ **చతుర్వారం** హునేత్ ।

సామాన్యం సర్వతంత్రాణామే తదగ్నిముఖం మతం ॥

అగ్న్యావుగ్ర దేవతావాహనమ్

"పరం మృతో ... వీరాన్ ॥" మృత్యుమూర్తిం కల్పయామినమః

ఇత్యగ్నౌ మృత్యుదేవతా మూర్తింకల్పయిత్వా

"ఆత్వా వహంతు హరయః స చేతసః శ్వేతైరశ్వై స్సహకేతుమద్భిః వాతాజి ర్బలవద్భి ర్మనోజవై రాయాహి శీఘ్రం మమ హవ్యాయ శర్వోం ॥"

శ్లో॥ స్వామిన్ సర్వ జగన్నాథ యావద్ధోమావసానకం ।
తావత్త్వం ప్రీతి భావేన కుండేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥

ఇతి నత్వా ఆవాహనాది దశముద్రాః ప్రదర్శ్య "పరం మృత్యో" ఇత్యగ్ని మధ్యం నిక్షిప్య - అసునీ తేతి ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య ఉపచారైః సంపూజయేత్ ॥

అథ వక్త్రైకీకరణ హోమః

ఆచమ్య । అస్మిన్నుగ్ర దేవతా హోమే కర్మణి వహ్ని మృత్యు దేవతయోః వక్త్రైకీకరణాఖ్య కర్మ కరిష్యే ॥

ఇతి సంకల్ప్య - "పరం మృత్యో" ఇతి మంత్రేణ పంచవింశతి వారమాజ్యాహుతీ ర్హుత్వా । నాడీ సంధానం కుర్యాత్

అథ నాడీ సంధాన హోమః

పునరాచమ్య। అస్మి న్నుగ్రదేవతాహోమే కర్మణి వహ్ని మృత్యు దేవతయోః నాడీ సంధానాఖ్య కర్మ కరిష్యే ॥

ఇతి సంకల్ప్య వహ్ని మృత్యు దేవతయోరైక్య మాత్మనా సహ భావయన్ - "పరం మృత్యో" ఇతి మంత్రేణ ఏకాదశా జ్యాహుతీ ర్హునేత్ ॥ తతః ప్రధాన హోమం కుర్యాత్ । తథాహి -

తత్ర ప్రథమతః గ్రహయజ్ఞోక్త ప్రకారేణ గ్రహయజ్ఞంకృత్వా "పరం మృత్యో" ఇతి మంత్రేణ శమీ సమిచ్చర్వాజ్యై రష్టోత్తం(సహస్రం) శతం జహుయాత్!

అధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాభ్యాం "స్తుహి శ్రుతం" "త్ర్యం బకం" ఇతి ద్వాభ్యాం శమీ సమిచ్చర్వాజ్యై స్తదర్థం జుహుయాత్ ।

"[illegible] మృత్యో" - ఇతి యథాశక్తి తిలహోమం - తద్గాయత్ర్యా "[illegible]ాయ విద్మహే దండహస్తాయ ధీమహి తన్నో యమః ప్రచోదయాత్" ।

ఇతి మంత్రేణ మధుసిక్త దూర్వా హోమం పృషదాజ్య హోమంచ కుర్యాత్॥

"[illegible]" మితి మంత్రేణ యథా శక్తి గుడూచీ హోమం । త్ర్యంబక మంత్రేణాయుతం వా యథా శక్తి వా తిల హోమంచ కుర్యాత్ ।

[అస్య సంవత్సరాయనర్తు మాస పక్ష తిథి వార నక్షత్ర యోగ [illegible] దేవతానాం శమీ సమిచ్చర్వాజ్యై రష్టావింశతి సంఖ్యయా ష్టసంఖ్యయా వా హోమః । [illegible] మేకైకాహుతిః]

ఉపాసనా హోమే ష్వగ్ని దేవతయో రాత్మనా సహైక్యభావాన్నమతేతి త్యాగో న సంభవతి । -

----

చిరంజీవి దేవతా హోమః

అశ్వత్థామాది చిరంజీవినః తత్తన్నామ మంత్రైః ప్రత్యేక మష్ట సంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యై ర్జుహేత్॥

1.	ఓం	నమశ్చిరజీవినే	ఉ శ్వత్థామ్నే	స్వాహా।
2.	॥	॥	బలయే	॥
3.	॥	॥	వ్యాసాయ	॥
4.	॥	॥	హనూమతే	॥
5.	॥	॥	విభీషణాయ	॥
6.	॥	॥	కృపాయ	॥
7.	॥	॥	పరశు రామాయ	॥
8.	॥	॥	మార్కండేయాయ	॥
9.	॥	॥	ప్రహ్లాదాయ	॥

అబ్ద దేవతా హోమః

జన్మ వత్సరాది షష్టి వత్సరాన్తత్త న్నామ మంత్రైః సమిచ్చ ర్వాజ్యై రేకైకవారం

1.	ఓం	నమో	బ్రహ్మణే	ప్రభవాయ	స్వాహా
2.	ఓం	నమో	విష్ణవే	విభవాయ	స్వాహా
3.	ఓం	నమో	రుద్రాయ	శుక్లాయ	స్వాహా
4.	ఓం	నమో	గణేశాయ	ప్రమోదూతాయ	స్వాహా
5.	ఓం	నమః	శక్తయే	ప్రజోత్పత్తయే	స్వాహా
6.	ఓం	నమః	షణ్ముఖాయాంగిరసాయ		స్వాహా
7.	ఓం	నమో	వల్ల్యై	శ్రీముఖాయ	స్వాహా
8.	ఓం	నమః	గౌర్యై	భావాయ	స్వాహా
9.	ఓం	నమః	బ్రాహ్మ్యై	యువాయ	స్వాహా
10.	ఓం	నమః	మాహేశ్వర్యై	ధాతవే	స్వాహా

11.	ఓం	నమః	కౌమార్యై	ఈశ్వరాయ	స్వాహా
12.	ఓం	నమో	వైష్ణవ్యై	బహుధాన్యాయ	స్వాహా
13.	ఓం	నమో	వారాహ్యై	ప్రమాదినే	స్వాహా
14.	ఓం	నమో	మాహేంద్ర్యై	విక్రమాయ	స్వాహా
15.	ఓం	నమ	శ్చాముండాయై	వృషవే	స్వాహా
16.	ఓం	నమ	ఆరోగాయ	చిత్రభానవే	స్వాహా
17.	ఓం	నమో	భ్రాజాయ	స్వభానవే	స్వాహా
18.	ఓం	నమః	పటరాయ	తారణాయ	స్వాహా
19.	ఓం	నమః	పతంగాయ	పార్థివాయ	స్వాహా
20.	ఓం	నమః	స్వర్ణరాయ	వ్యయాయ	స్వాహా
21.	ఓం	నమో	జ్యోతిషీమతే	సర్వజితే	స్వాహా
22.	ఓం	నమో	విభాసాయ	సర్వధారిణే	స్వాహా
23.	ఓం	నమః	కశ్యపాయ	విరోధినే	స్వాహా
24.	ఓం	నమో	రవయే	వికృతయే	స్వాహా
25.	ఓం	నమః	సూర్యాయ	ఖరాయ	స్వాహా
26.	ఓం	నమో	భానవే	నందనాయ	స్వాహా
27.	ఓం	నమః	ఖగాయ	విజయాయ	స్వాహా
28.	ఓం	నమః	పూష్ణే	జయాయ	స్వాహా
29.	ఓం	నమో	హిరణ్యగర్భాయ	మన్మథాయ	స్వాహా
30.	ఓం	నమో	మరీచయే	దుర్ముఖాయ	స్వాహా
31.	ఓం	నమ	ఆదిత్యాయ	హేవళంబినే	స్వాహా
32.	ఓం	నమః	సవిత్రే	విళంబినే	స్వాహా
33.	ఓం	నమ	అర్కాయ	వికారిణే	స్వాహా
34.	ఓం	నమో	భాస్కరాయ	శార్వరిణే	స్వాహా
35.	ఓం	నమ	అగ్నయే	ప్లవాయ	స్వాహా
36.	ఓం	నమో	జాతవేదసే	శుభకృతే	స్వాహా
37.	ఓం	నమః	సహోజసే	శోభకృతే	స్వాహా
38.	ఓం	నమ	అజిరాప్రభవే	క్రోధినే	స్వాహా
39.	ఓం	నమో	వైశ్వానరాయ	విశ్వావసవే	స్వాహా

40.	ఓం	నమో	నర్యాపసే	పరాభవాయ	స్వాహా
41.	ఓం	నమః	పంక్తిరాధసే	ప్లవంగాయ	స్వాహా
42.	ఓం	నమో	విసర్పిణే	కీలకాయ	స్వాహా
43.	ఓం	నమో	మత్స్యాయ	సౌమ్యాయ	స్వాహా
44.	ఓం	నమః	కూర్మాయ	సాధారణాయ	స్వాహా
45.	ఓం	నమో	వరాహాయ	విరోధికృతే	స్వాహా
46.	ఓం	నమో	నృసింహాయ	పరీధావినే	స్వాహా
47.	ఓం	నమో	వామనాయ	ప్రమాథినే	స్వాహా
48.	ఓం	నమో	రామాయ	ఆనందాయ	స్వాహా
49.	ఓం	నమః	పరశురామాయ	రాక్షసాయ	స్వాహా
50.	ఓం	నమో	బలరామాయ	నళాయ	స్వాహా
51.	ఓం	నమః	కృష్ణాయ	పింగళాయ	స్వాహా
52.	ఓం	నమః	కల్కినే	కాళయుక్తినే	స్వాహా
53.	ఓం	నమో	బుద్ధాయ	సిద్ధార్థినే	స్వాహా
54.	ఓం	నమో	దుర్గాయై	రౌద్రిణే	స్వాహా
55.	ఓం	నమో	యాతుధానాయ	దుర్మతయే	స్వాహా
56.	ఓం	నమో	భైరవాయ	దుందుభయే	స్వాహా
57.	ఓం	నమో	హనూమతే	రుధిరోద్గారిణే	స్వాహా
58.	ఓం	నమః	సరస్వత్యై	రక్తాక్షిణే	స్వాహా
59.	ఓం	నమో	దాక్షాయణ్యై	క్రోధనాయ	స్వాహా
60.	ఓం	నమో	లక్ష్మ్యై	క్షయాయ	స్వాహా

యుగేశ హోమః

జన్మ యుగాది ద్వాదశ యుగేశాన్ వైదిక మంత్రైః సమిచ్చ ర్వాజ్యై రేకైక హునేత్ । అథవా తేషాం నామ మత్రైర్వా ।

1. తద్విష్ణోః × × × తతగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమో విష్ణవే యుగేశాయ స్వాహా

2. బృహస్పతే × × × చిత్రగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమో బృహస్పతయే యుగేశాయ స్వాహా

3. ఇంద్రః సువర్షా × × రణాయ స్వాహా ।
ఓం నమ ఇంద్రాయ యుగేశాయ స్వాహా
4. అనో అగ్నే × × × జీవసే స్వాహా ।
ఓం నమ అగ్నయే యుగేశాయ స్వాహా
5. ఇహ త్వష్టా × × × కేవలః స్వాహా ।
ఓం నమస్త్వష్ట్రే యుగేశాయ స్వాహా
6. అహిర్బుధ్నియ × × × సతాగ్ం స్వాహా।
ఓం నమ అహిర్బుధ్నే యుగేశాయ స్వాహా
7. పునర్న పితరో × × × మహి స్వాహా।
ఓం నమః పిత్రే యుగేశాయ స్వాహా
8. యదిదం × × × త్వేనసః స్వాహా ।
ఓం నమో విశ్వేదేవేభ్యో యుగేశేభ్యః స్వాహా
9. సోమయాస్తే × × × భవ స్వాహా
ఓం నమః సోమాయ యుగేశాయ స్వాహా
10. ఉభానా× × × హువేవాగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమ ఇంద్రాగ్నీభ్యాం యుగే శాభ్యాం
11. అశ్వినావవసే× × × గతం నః స్వాహా ।
ఓం నమ అశ్వినీభ్యాం యుగేశాభ్యాం స్వాహా
12. భగప్రణేత × × × స్యామ స్వాహా ।
ఓం నమో భగాయ యుగేశాయ స్వాహా

వత్సరదేవతా హోమః

అగ్ని పత్సరాది పంచవత్సర దేవతాన్ వైదిక మంత్రై రేకైక వారం హునేత్।
అథవా తేషాం నామ మంత్రై ర్వా।

1. అగ్న ఆయూగ్ంషి × × × దుచ్ఛునాగ్ స్వాహా
ఓం నమ అగ్నయే సంవత్సరాయ స్వాహా ।
2. ఆదిత్యా పాహి × × × పదగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమః సూర్యాయ పరివత్సరాయ స్వాహా

3. ఉభే సుశ్చంద్ర× × × ఆభర స్వాహా ।

ఓం నమశ్చంద్రాయ ఇదావత్సరాయ స్వాహా

4. ప్రజాపతే నత్వ × × × రయీణాగ్ంం స్వాహా ।

ఓం నమః ప్రజాపతయేౖ సువత్సరాయ స్వాహా

5. నమో హిరణ్యబాహవే × × నమోనమః స్వాహా ।

ఓం నమో గౌరీపతయే ఉద్వత్సరాయ స్వాహా

అయన దేవతా హోమః

జన్మాయనాది ఆయనద్వయం వైదిక మంత్రాభ్యాం ఏకైక వారం హునేత్
తయోర్నామ మంత్రాభ్యాం వా ।

1. ఉదుత్యం × × × సూర్యగ్ంం స్వాహా ।

ఓం నమః సూర్యాయ దక్షిణాయనాయ స్వాహా

2. త్వగ్ంంసోమ × × × ధీరాః స్వాహా ।

ఓం నమశ్చంద్రాయోత్తరాయణాయ స్వాహా

ఋతు దేవతా హోమః

జన్మాది షదృతూన్ వైదిక మంత్రై రేకైకవారం హునేత్ । తేషాం నామమంత్రైర్వా ।

1. అగ్నిమీడే × × × ధాతమగ్ంం స్వాహా ।

ఓం నమో ౖ అగ్నయే వసంత ఋతవే స్వాహా

2. అగ్ంంహోముచే × × × కామాః స్వాహా।

ఓం నమ ఇంద్రాయ గ్రీష్మ ఋతవే స్వాహా

3. యదిదం × × × ముంచత్వేనసః స్వాహా।

ఓం నమో విశ్వే దేవేభ్యో వర్ష ఋతవే స్వాహా

4. మన్వేవాం × × మాగసః స్వాహా ।

ఓం నమో మిత్రావరుణాభ్యాగ్ంం శరత్ ఋతవే స్వాహా

5. బృహస్పతే అతి × × చిత్రగ్ంం స్వాహా ।

ఓం నమో బహస్పతయే హేమంత ఋతవే స్వాహా

6. బృహస్పతే అతి × × చిత్రగ్ంం స్వాహా ।

ఓం నమో బృహస్పతయే శిశిర ఋతవే స్వాహా

మాస దేవతా హోమః

[illegible]న్యాది ద్వాదశమాసాన్ తత్తన్నామ మంత్రైర్హునేత్ ।

"మధుశ్చ మాధవశ్చ × × × త్వా స్వాహా।"

1.	ఓం నమో	విష్ణవే	మధు	మాసాయ స్వాహా।
2.	ఓం నమో	మధుసూదనాయ	మాధవ	మాసాయ స్వాహా।
3.	ఓం నమో	త్రివిక్రమాయ	శుక్ర	మాసాయ స్వాహా।
4.	ఓం నమో	వామనాయ	శుచి	మాసాయ స్వాహా।
5.	ఓం నమః	శ్రీధరాయ	నభో	మాసాయ స్వాహా।
6.	ఓం నమో	హృషీకేశాయ	నభస్య	మాసాయ స్వాహా।
7.	ఓం నమో	పద్మనాభాయ	ఇష	మాసాయ స్వాహా।
8.	ఓం నమో	దామోదరాయ	ఊర్జ	మాసాయ స్వాహా।
9.	ఓం నమః	కేశవాయ	సహో	మాసాయ స్వాహా।
10.	ఓం నమో	నారాయణాయ	సహస్య	మాసాయ స్వాహా।
11.	ఓం నమో	మాధవాయ	తపో	మాసాయ స్వాహా।
12.	ఓం నమో	గోవిందాయ	తపస్య	మాసాయ స్వాహా।

పక్ష దేవతా హోమః

1. [illegible] పయిష్యన్ × × × లోకః స్వాహా ।
2. [illegible]యాన్ × × × ప్రమోదః స్వాహా ।

[illegible]పతే తత్తద్వైదిక మంత్రాభ్యాం హునేత్ ॥ నామ మంత్రాభ్యాం వా ।

1. [illegible] × × × రయీణాగ్ం స్వాహా ।

ఓం నమ ఇందవే శుక్లపక్షాయ స్వాహా

2. [illegible] × × × రోచనగ్ం స్వాహా ।

ఓం నమస్సూర్యాయ కృష్ణ పక్షాయ స్వాహా।

తిథి దేవతా హోమః

1.	[illegible] × × ×	భూతగ్ం	స్వాహా ।
2.	[illegible] × × ×× × ×	పౌర్ణమాసీ	స్వాహా ।
3.	[illegible] × × ×	తపస్వత్	స్వాహా ।

4. సుతాసున్వతీ × × × కామదుఘా స్వాహా ।

తతో జన్మాది షోడశతిథీ స్తత్తద్వైదిక మంత్రైరేకైకం వారం హునేత్ । తా[illegible] నామ మంత్రైర్వా

1. మానోహిగ్ంసీజ్జనితా × × × .... విధేమ స్వాహా ।
ఓం నమః కమలజాయ ప్రతపదే స్వా[illegible]

2. ధాతా ప్రజాయా × × × .... విధేమ స్వాహా।
ఓం నమో విధాత్రే ద్వితీయాయై స్వాహా

3. హరిగ్ం హరన్తం × × × .... విక్రమస్వ స్వాహా ।
ఓం నమో హరయె తృతీయాయై స్వా[illegible]

4. ఇమం యమ × × .... మాదయస్వ స్వాహా ।
ఓం నమో యమాయ చతుర్థ్యై స్వాహా ।

5. ఆప్యాయస్వ× × .... సంగధే స్వాహా ।
ఓం నమః శశాంకాయ పంచమ్యై స్వా[illegible]

6. తత్పురుషాయ × × .... ప్రచోదయాత్ స్వాహా ।
ఓం నమః షణ్ముఖాయ షష్ఠ్యై స్వాహా ।

7. త్రాతారమింద్ర × × × .... ఇంద్రః స్వాహా ।
ఓం నమ ఇంద్రాయ సప్తమ్యై స్వాహా ।

8. యథా హ × × .... ఆయుః స్వాహా ।
ఓం నమో వసుభ్యోఽష్టమ్యై స్వాహా ।

9. యా ఇషవో × × .... నమః స్వాహా।
ఓం నమో భుజగాయ నవమ్యై స్వాహా

10. అగ్నిర్ధర్మే... .... క్షత్రగ్ం స్వాహా
ఓం నమో ధర్మాయ దశమ్యై స్వాహా

11. యే దేవా దివి... .... జుష ధ్వగ్ం స్వాహా।
ఓం నమ ఈశానాయై కాదశ్యై స్వాహా

12. ఆసత్యేన... .... వివశ్వన్ స్వాహా।
ఓం నమః సవిత్రే ద్వాదశ్యై స్వాహా

13. కామదేవాయ... .... ప్రచోదయాత్ స్వాహా।
ఓం నమో మన్మథాయ త్రయోదశ్యై స[illegible]

14. ద్రుపదాదివేన్ముముచానః .... ధూతయః స్వాహా।
ఓం నమః కలయే చతుర్దశ్యై స్వాహా ।

15. విశ్వేదేవాః... .... మాదయధ్వగ్ంస్వాహా ।
ఓం నమో విశ్వే దేవేభ్యః పూర్ణిమాయ స్వాహా

16. ఉదీరతామవర ఉత్పరాస ఉన్మధ్యమాః పితరః... .... సచేమహి స్వాహా ।
ఓం నమః పితృభ్యోఽమావాస్యాయై స్వాహా

వార దేవతా హోమః

అస్మద్వారాది సప్త వార దేవతాన్తత్తద్వైదిక మంత్రైరేకైక వారం హునేత్ ।
తత్తన్నామ మంత్రైర్వా॥

1. కద్రుద్రాయ .... హృదే స్వాహా ।
ఓం నమో రుద్రాయ రవి వారాయ స్వాహా

2. గౌరీమిమాయ ... . వ్యోమన్ స్వాహా ।
ఓం నమో గౌర్యై సోమ వారాయ స్వాహా

3. యద క్రంద... .... అర్వన్ స్వాహా।
ఓం నమః స్కందాయ భౌమ వారాయ స్వాహా

4. ఇదం విష్ణు .... సురే స్వాహా
ఓం నమో విష్ణవే బుధ వారాయ స్వాహా

5. బ్రహ్మ జజ్ఞానం... .... వివః స్వాహా
ఓం నమో బ్రహ్మణే గురు వారాయ స్వాహా

6. ఇంద్రం వో ... . కేవలః స్వాహా
ఓం నమ ఇంద్రాయ శుక్రవారాయ స్వాహా

7. యమాయ... .... కృతః స్వాహా।
ఓం నమో యమాయ శనివారాయ స్వాహా

నక్షత్ర దేవతా హోమః

అస్మన్నక్షత్రాది నక్షత్ర దేవతా తైత్తిరీయక మంత్రైః సమిచ్చ ర్వాజ్యై రేకైక వారం
తత్తన్నామ మంత్రైర్వా॥

1. అగ్నిర్నః పాతు .... దదాతు స్వాహా ।
ఓం నమ అగ్నయే కృత్తికా నక్షత్రాయ స్వాహా ।

2. ప్రజాపతే... .... యజ్ఞగ్ం స్వాహా।

ఓం నమః ప్రజాపతయే రోహిణీ నక్షత్రాయ స్వాహా

3. సోమో రాజా ... . చతుష్పదే స్వాహా।

ఓం నమః స్సోమాయ మృగశీర్షా నక్షత్రాయ స్వాహా

4. ఆర్ద్రయా ... . మరాతిగ్ం స్వాహా।

ఓం నమో రుద్రాయ ఆర్ద్రా నక్షత్రాయ స్వాహా।

5. పునర్నో దైవ్య... .... పాథః స్వాహా ।

ఓం నమ ఆదితయే పునర్వసూనక్షత్రాయ స్వాహా ।

6. బృహస్పతిః .... స్యామ స్వాహా।

ఓం నమో బృహస్పతయే పుష్యమీ నక్షత్రాయ స్వాహా

7. ఇదగ్ం సర్పేభ్యో ... . జుహోమి స్వాహా

ఓం నమః సర్పాయా ఆశ్లేషానక్షత్రాయ స్వాహా ।

8. ఉపహూతాః ... . జుషంతాగ్ం స్వాహా ।

ఓం నమః పితృభ్యో మఖా నక్షత్రాయ స్వాహా ।

9. గవాంపతిః .... రోరవీతి స్వాహా ।

ఓం నమస్సూర్యాయ పూర్వఫల్గునీ నక్షత్రాయ స్వాహా

10. శ్రేష్ఠోదేవానాం... .... మదేమ స్వాహా ।

ఓం నమో భగాయ ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రాయ స్వాహా

11. ఆయాతు... .... యజ్ఞగ్ం స్వాహా ।

ఓం నమ అర్యమ్ణే హస్తా నక్షత్రాయ స్వాహా

12. త్వష్టా నక్షత్రం ... . యజ్ఞగ్ం స్వాహా।

ఓం నమస్త్వష్ట్రే చిత్రా నక్షత్రాయస్వాహా

13. వాయు ర్నక్షత్రం... .... విశ్వా స్వాహా।

ఓం నమో వాయవే స్వాతీ నక్షత్రాయ స్వాహా

14. దూరమస్మ... .... మరాతిగ్ం స్వాహా।

ఓం నమ ఇంద్రాగ్నీభ్యాం విశాఖా నక్షత్రాయ స్వాహా

15. బుధ్యాస్మ... ....రంత రిక్షే స్వాహా

ఓం నమో మిత్రాయ అనూరాధా నక్షత్రాయ స్వాహా

16. ఇంద్రో జ్యేష్ఠా...   ....లోకగ్ం స్వాహా।
ఓం నమ ఇంద్రాయ జ్యేష్ఠా నక్షత్రాయ స్వాహా ।

17. మూలం ప్రజాం....   ....మహ్యగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమ అసురాయ మూలా నక్షత్రాయ స్వాహా

18. యా దివ్యా ...   .స్యోనా భవంతు స్వాహా।
ఓం నమ అబ్భ్యః పూర్వాషాఢా నక్షత్రాయ స్వాహా

19. తన్నో విశ్వే ...   .యజ్ఞగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమో విశ్వేదేవేభ్య ఉత్తరాషాఢా నక్షత్రాయ స్వాహా ।

20. శృణ్వంతి   ....కృణ్వతీస్వాహా ।
ఓం నమో విష్ణవే శ్రవణా నక్షత్రాయ స్వాహా

21. అష్టౌ దేవా   ....సాగన్ స్వాహా ।
ఓం నమో వసుభ్యో ధనిష్ఠా నక్షత్రాయ స్వాహా

22. క్షత్రస్యరాజా   ....భేషజాని స్వాహా।
ఓం నమో వరుణాయ శతభిషా నక్షత్రాయ స్వాహా ।

23. అజఏకపా   ....సర్వే స్వాహా ।
ఓం నమ అజఏకపాదాయ పూర్వాభాద్రా నక్షత్రాయ స్వాహా।

24. అహిర్బుధ్నియః   ....సంద్య స్వాహా ।
ఓం నమ అహిర్బుధ్నే ఉత్తరాభాద్రా నక్షత్రాయ స్వాహా ।

25. పూషా రేవత్య   ....యజ్ఞగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమః పూష్ణే రేవతీ నక్షత్రాయ స్వాహా ।

26. తదశ్వినా   ....యగ్మ్యగ్ం స్వాహా ।
ఓం నమ అశ్విభ్యా మశ్వినీ నక్షత్రాయ స్వాహా ।

27. అపపాప్మానం   ....భరంతు స్వాహా ।
ఓం నమో యమాయ భరణీ నక్షత్రాయ స్వాహా ।

– ఉపహోమాంశ్చ హావయేత్

యోగ దేవతా హోమః

విష్కుంభయోగాది సప్తవింశతి యోగాన్ తత్తన్నామ మంత్రై రేకైకవారం సమిచ్చర్వాజ్యై [illegible] ॥

1.	ఓం	నమ	అంబాయై	విష్కంభాయ	స్వాహా
2.	ఓం	నమ	తుష్ట్యై	ప్రీతయే	స్వాహా
3.	ఓం	నమః	పుష్ట్యై	ఆయుష్మతే	స్వాహా
4.	ఓం	నమో	మత్యై	సౌభగాయ	స్వాహా
5.	ఓం	నమో	ధృత్యై	శోభనాయ	స్వాహా
6.	ఓం	నమః	శాంత్యై	అతిగండాయ	స్వాహా
7.	ఓం	నమః	స్వస్తిమత్యై	సుకర్మణే	స్వాహా
8.	ఓం	నమః	కాంత్యై	ధృతయే	స్వాహా
9.	ఓం	నమో	నందిన్యై	శూలాయ	స్వాహా
10.	ఓం	నమో	విఘ్ననాశన్యై	గండాయ	స్వాహా
11.	ఓం	నమో	తేజోవత్యై	వృద్ధాయ	స్వాహా
12.	ఓం	నమో	త్రినయనాయై	ధృవాయ	స్వాహా
13.	ఓం	నమో	లోలాక్ష్యై	వ్యాఘాతాయ	స్వాహా
14.	ఓం	నమః	కామరూపిణ్యై	హర్షణాయ	స్వాహా
15.	ఓం	నమో	మాలిన్యై	వజ్రాయ	స్వాహా
16.	ఓం	నమో	హంసిన్యై	సిద్ధయే	స్వాహా
17.	ఓం	నమో	మాత్రే	వ్యతీపాతాయ	స్వాహా
18.	ఓం	నమో	మలయాచల		
			వాసిన్యై	వరీయసే	స్వాహా
19.	ఓం	నమః	సుముఖ్యై	పరిఘాయ	స్వాహా
20.	ఓం	నమో	నలిన్యై	శివాయ	స్వాహా
21.	ఓం	నమః	సుభ్రువే	సిద్ధాయ	స్వాహా
22.	ఓం	నమః	శోభనాయై	సాధ్యాయ	స్వాహా
23.	ఓం	నమః	సురనాయికాయై	శుభాయ	స్వాహా
24.	ఓం	నమః	కాలకంఠ్యై	శుక్లాయ	స్వాహా
25.	ఓం	నమః	కాంతిమత్యై	బ్రాహ్మాయ	స్వాహా
26.	ఓం	నమః	క్షోభిణ్యై	ఐంద్రాయ	స్వాహా
27.	ఓం	నమః	సూక్ష్మరూపిణ్యై	వైధృతయే	స్వాహా

కరణ దేవతా హోమః

అన్నాది కరణదేవతాన్ తత్తద్వైదిక మంత్రైః సమిచ్చర్వాజ్యై రేకైకవారం హోవయేత్ ।
తేషాం నామమంత్రైర్వా ॥

1. ప్రాతారమింద్ర...	........ఇంద్రః	స్వాహా
	ఓం నమ ఇంద్రాయ బవాయ	స్వాహా
2. మానోహింగంసీజ్జనితా....	........విధేమ	స్వాహా
	ఓం నమః కమలజాయ బాలవాయ	స్వాహా
3. మిత్రో న....	........దభన్ స్వాహా	
	ఓం నమో మిత్రాయ కౌలవాయ	స్వాహా
4. అర్యమా యాతి....	........దదాతు	స్వాహా
	ఓం నమ అర్యమ్ణే తైతులాయ	స్వాహా
5. భూరసి....	........హింగ్ంసీః	స్వాహా
	ఓం నమో భువే గరజాయ	స్వాహా
6. మనసశ్చిత్త....	........యశః	స్వాహా
	ఓం నమః శ్రియై వణిజే	స్వాహా
7. అంగిరోభి....	........నిషద్య	స్వాహా
	ఓం నమో యమాయ భద్రాయ	స్వాహా
8. ప్రావేపామక్షేషు....	........ధూతయః	స్వాహా
	ఓం నమః కలయే శకునాయ	స్వాహా
9. తేషా మిాశే....	........సన్తు	స్వాహా
	ఓం నమో వృషాయ చతుష్పదే	స్వాహా
10. నమో అస్తు సర్పేభ్యో....	........నమః	స్వాహా।
	ఓం నమః ఫణినే నాగాయ	స్వాహా
11. మరుతాం మన్వే....	.... ఏన	స్వాహా
	ఓం నమో మరుతే కింస్తుఘ్నాయ	స్వాహా

రాశి దేవతా హోమః

అశ్వరాశ్యాది రాశిదేవతా స్తత్తన్నామ మంత్రై రేకైక వారం సమిచ్చర్వాజ్యై ర్జుహేత్॥

1. ఓం వాజశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం మేషాయ రాశయే స్వాహా

2. ఓం ప్రసవశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం వృషభాయ రాశయే స్వా
3. ఓం అపిజశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం మిథునాయ రాశయే స్వా
4. ఓం క్రతుశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం కర్కటాయ రాశయే స్వా
5. ఓం సువశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం సింహాయ రాశయే స్వా
6. ఓం మూర్ధాచ మే యజ్ఞేన కల్పతాం కన్యాయై రాశయే స్వా
7. ఓం వ్యశ్నియాశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం తులాయై రాశయే స్వా
8. ఓం అంత్యాయనశ్చ మేయజ్ఞేన కల్పతాం వృశ్చికాయ రాశయే స్వా
9. ఓం అంత్యశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం ధనుషే రాశయే స్వా
10. ఓం భౌవనశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం మకరాయ రాశయే స్వా
11. ఓం భువనశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం కుంభాయ రాశయే స్వా
12. ఓం అధిపతిశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పతాం మీనాయ రాశయే స్వా

వసు దేవతా హోమః

అష్టవసూన్ "అష్టాదేవా .... స్వస్తి॥" ఇతి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మం
సమిచ్చర్వాజ్యైర్హునేత్। అధవా తేషాం నామ మంత్రైర్వా॥

1. ఓం నమో ధృవాయ వసవే స్వాహా
2. ఓం నమో ఉధ్వరాయ వసవే స్వాహా
3. ఓం నమః సోమాయ వసవే స్వాహా
4. ఓం నమో ఉబ్యై వసవే స్వాహా
5. ఓం నమో ఉనిలాయ వసవే స్వాహా
6. ఓం నమో ఉనలాయ వసవే స్వాహా
7. ఓం నమః ప్రత్యూషాయ వసవే స్వాహా
8. ఓం నమః ప్రభాసాయ వసవే స్వాహా

ఏకాదశ రుద్ర హోమః

ఏకాదశరుద్రాన్ "కద్రుద్రాయే" తి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మంత్రైఃహు
అథవా తేషాం నామ మంత్రైః

1. ఓం నమో వీరభద్రాయ రుద్రాయ స్వాహా
2. ఓం నమః శంభవే రుద్రాయ స్వాహా
3. ఓం నమో గిరీశాయ రుద్రాయ స్వాహా

4. ఓం నమో భైరవాయ రుద్రాయ స్వాహా
5. ఓం నమః పినాకినే రుద్రాయ స్వాహా
6. ఓం నమః స్థాణవే రుద్రాయ స్వాహా
7. ఓం నమో భర్గాయ రుద్రాయ స్వాహా
8. ఓం నమః సదాశివాయ రుద్రాయ స్వాహా
9. ఓం నమః స్మరారయే రుద్రాయ స్వాహా
10. ఓం నమః శివాయ రుద్రాయ స్వాహా
11. ఓం నమో హరాయ రుద్రాయ స్వాహా

దుర్గా హోమః

నవదుర్గాః "జాతవేదసే" తి మంత్రపూర్వకం నామ మంత్రైర్జుహేత్ । తాసాం నామ మంత్రైర్వా ॥

1. ఓం నమః శైలపుత్ర్యై దుర్గాయై స్వాహా
2. ఓం నమో బ్రహ్మచారిణ్యై దుర్గాయై స్వాహా
3. ఓం నమ శ్చంద్రఘంటాయై దుర్గాయై స్వాహా
4. ఓం నమః కూష్మాండాయై దుర్గాయై స్వాహా
5. ఓం నమః స్కందమాత్రే దుర్గాయై స్వాహా
6. ఓం నమః కాత్యాయన్యై దుర్గాయై స్వాహా
7. ఓం నమః కాలరాత్ర్యై దుర్గాయై స్వాహా
8. ఓం నమో మహాగౌర్యై దుర్గాయై స్వాహా
9. ఓం నమః సిద్ధిదాత్రై దుర్గాయై స్వాహా

బ్రహ్మాది దేవతా హోమః

బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర గణపతి క్షేత్రపాల కా భయంకర వాస్తు పురుషాన్ తైత్తిరీయక [illegible] ద్విరేకవారం సమిచ్చర్వాజ్యై ర్జుహేత్ ।

1. బ్రహ్మజజ్ఞానం ... వివః స్వాహా ।
2. [illegible]....పదగ్ం స్వాహా ।
3. [illegible] రుద్రో...అస్తు స్వాహా ।
4. గణానాంత్వా.....సాదనగ్ం స్వాహా ।
5. క్షేత్రస్యపతినా .....దృశే స్వాహా ।

6. యత ఇంద్ర....అభయంకరః స్వాహా ।

7. వాస్తోష్పతే...చతుష్పదే స్వాహా ।

మరుద్దేవతా హోమః

సప్తమరుద్దేవతా "యా వః శర్మ" ఇతి మంత్రపూర్వకం తత్త న్నామ మం
రేకైకవారం హునేత్। అథవా కేవల నామ మంత్రైర్వా।

1. ఓం నమ అవహాయ మరుతే స్వాహా ।
2. ఓం నమో వివహాయ మరుతే స్వాహా ।
3. ఓం నమః ప్రవహాయ మరుతే స్వాహా ।
4. ఓం నమ ఉద్వహాయ మరుతే స్వాహా ।
5. ఓం నమః సంవహాయ మరుతే స్వాహా ।
6. ఓం నమః పరివహాయ మరుతే స్వాహా ।
7. ఓం నమో నివహవాయ మరుతే స్వాహా ।

పంచ బ్రహ్మ హోమః

పంచ బ్రహ్మణః సద్యోజాతాది పంచ మంత్రైర్హునేత్॥

1. సద్యోజాతం.... నమః స్వాహా।
2. వామదేవాయ.... నమః స్వాహా
3. అఘోరేభ్యో ..... రూపేభ్యః స్వాహా
4. తత్పురుషాయ ... యాత్ స్వాహా
5. ఈశానః...... శివోం స్వాహా

నవ గ్రహ హోమః

గ్రహానధి దేవతా ప్రత్యధిదేవతాంశ్చ తత్తత్సమిచ్చర్వాజ్యైః గ్రహయజ్ఞోక్త వి
హునేత్॥

ఆదిత్య హోమః

ద్వాదశాదిత్య దేవతా "ఉద్యన్న ద్యే" తి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మం
సమిచ్చర్వాజ్యైరేకైకవారం హావయేత్ । తేషాం నామ మంత్రైర్వా ।

1. ఓం నమో ధాత్రే ఆదిత్యాయ స్వాహా
2. ఓం నమో అర్యమ్ణే ఆదిత్యాయ స్వాహా

3. ఓం నమో మిత్రాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
4. ఓం నమో అరుణాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
5. ఓం నమ అంశవే ఆదిత్యాయ స్వాహా
6. ఓం నమో భగాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
7. ఓం నమ ఇంద్రాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
8. ఓం నమో వివస్వతే ఆదిత్యాయ స్వాహా
9. ఓం నమః పూష్ణే ఆదిత్యాయ స్వాహా
10. ఓం నమః పర్జన్యాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
11. ఓం నమ స్త్వష్ట్రే ఆదిత్యాయ స్వాహా
12. ఓం నమో విష్ణవే ఆదిత్యాయ స్వాహా

మృత్యుంజయ హోమః

మృత్యుంజయం త్ర్యంబక మంత్రేణ సమిచ్చర్వాజ్యై రష్టాదశ వారం హునేత్ ॥

త్ర్యంబకం ...... మాఽమృతాత్స్వాహా ॥

నదీ హోమః

నదీః "ఇమం మే గంగే" ఇతి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మంత్రై రేకైక వారం హునేత్। తేషాం నామ మంత్రైర్వా ।

1. ఓం నమో గంగాయై నద్యై స్వాహా ।
2. ఓం నమో యమునాయై నద్యై స్వాహా ।
3. ఓం నమః కృష్ణవేణ్యై నద్యై స్వాహా ।
4. ఓం నమో గోదావర్యై నద్యై స్వాహా ।
5. ఓం నమః సరస్వత్యై నద్యై స్వాహా ।
6. ఓం నమో నర్మదాయై నద్యై స్వాహా ।
7. ఓం నమః సింధవే నద్యై స్వాహా ।
8. ఓం నమః కావేర్యై నద్యై స్వాహా ।

సముద్ర హోమః

సప్త సముద్రాన్ " సముద్రాదూర్మి" రితి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మంత్రైరేకైక వారం సమిచ్చర్వాజ్యైర్జుహునేత్ । తేషాం నామ మంత్రైర్వా ॥

సముద్రాదూర్మి ... నాభిః

1.	ఓం నమో	లవణాయ	సముద్రాయ స్వాహా ।
2.	ఓం నమ	ఇక్షవే	సముద్రాయ స్వాహా ।
3.	ఓం నమః	సురాయై	సముద్రాయ స్వాహా ।
4.	ఓం నమః	సర్పిషే	సముద్రాయ స్వాహా ।
5.	ఓం నమో	దధ్నే	సముద్రాయ స్వాహా ।
6.	ఓం నమః	క్షీరాయ	సముద్రాయ స్వాహా ।
7.	ఓంనమో	జలాయ	సముద్రాయ స్వాహా ।

సంధ్యాది హోమః

సంధ్యా త్రయం గాయత్రీ మంత్ర పూర్వకం తత్తన్నామ మంత్రైః రేకైకవార హునేత్ । తాసాం నామ మంత్రైర్వా ॥

ఓం తత్సవితుః .... యాత్

1. గాయత్ర్యై స్వాహా ।
2. సావిత్ర్యై స్వాహా ।
3. సరస్వత్యై స్వాహా ।

చతుర్వేదాన్ తత్తన్మంత్రై ర్హునేత్॥ యథా--

1. ఇషేత్వో ..... పశూన్పాహి ।
   ఓం నమో యజుర్వేదాయ స్వాహా ।
2. అగ్నిమీళే.... ధాతమం ।
   ఓం నమ ఋగ్వేదాయ స్వాహా ।
3. అగ్న ఆయాహి.... బర్హిషి ।
   ఓం నమ స్సామవేదాయ స్వాహా ।
4. శంనో దేవీ .... వంతునః ।
   ఓం నమ అధర్వణ వేదాయ స్వాహా ।

విశ్వేదేవ హోమః

విశ్వేదేవాః .... మాదయుధ్వం స్వాహా ।

ఓం నమో విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా ।

అశ్వనీ దేవతా హోమః

యువయాతం ... మాగసః స్వాహా ।

ఓం నమ అశ్విభ్యాం దేవాభ్యాగ్ం స్వాహా ।

దిక్పాలక హోమః

దిక్పాలకాన్ తత్తన్మంత్రై రేకేకవారం సమిచ్చర్వాజ్యై ర్హునేత్। నామ మంత్రైర్వా ॥

1. ఇంద్రం వో ..... కేవలః స్వాహా ।

ఓం నమ ఇంద్రాయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

2. అగ్నిం దూతం ..... క్రతుగ్ం స్వాహా।

ఓం నమ అగ్నయే దిక్పాలాయ స్వాహా ।

3. యమాయ ....కృతః స్వాహా।

ఓం నమో యమాయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

4. మోషుణః ....సహ స్వాహా।

ఓం నమో నిర్‌ృతయే దిక్పాలాయ స్వాహా ।

5. ఇమం మే ...రాచకే స్వాహా।

ఓం నమో వరుణాయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

6. తవ వాయ ...మహే స్వాహా।

ఓం నమో వాయవే దిక్పాలాయ స్వాహా ।

7. సోమో ధేనుగ్ం ....తస్మై స్వాహా।

ఓం నమో కుబేరాయ దిక్పాలాయ స్వాహా।

8. తమీశానం ....స్వస్తయే స్వాహా।

ఓం నమ ఈశానయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

9. అస్మే రుద్రా ...దేవాః స్వాహా।

ఓం నమ ఆకాశాయ స్వాహా ।

10. స్యోనా పృథివి ... భరీమభిః స్వాహా ।

ఓం నమో మహ్యై స్వాహా ।

తతః పంచ వారుణాన్ సమిచ్చర్వాజ్యై రేకైకవారం॥

1. ఇమం మే వరుణ .... రాచకే స్వాహా ।

2. తత్వాయామి .... ప్రమోషీః ॥

3. త్వం నో అగ్నే .... స్మత్ ॥

4. సత్వం నో .... ఏధి ॥

శతచ్ఛిద్ర దేవతా హోమః

అగ్నే సహస్రాక్ష .... వాజాయస్వాహా।

ఓం నమః ప్రజాపతయే స్వాహా ।

సాద్గుణ్య దేవతా హోమః

దిక్పాల సాద్గుణ్య దేవతాం శ్రియం కేవలాజ్యేన అష్టవారం హునేత్ । యథా

శ్రీ ర్మే భజతు అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు స్వాహా ।

అథాంగ హోమః

"దద్భ్యస్స్వాహా హనూభ్యాగ్ం స్వాహే త్యంగ హోమాన్ జుహోతి" -

1. ఓం దద్భ్యః స్వాహా ।
2. ఓం హనూభ్యాగ్ స్వాహా ।
3. ఓం ఓష్ఠాభ్యాగ్ స్వాహా ।
4. ఓం ముఖాయ స్వాహా ।
5. ఓం నాసికాభ్యాగ్ స్వాహా ।
6. ఓం అక్షీభ్యాగ్ స్వాహా ।
7. ఓం కర్ణాభ్యాగ్ స్వాహా ।
8. ఓం పారఇక్షవోఽ వా రేభ్యః పక్ష్మభ్య స్వాహా ।
9. ఓం అవారఇక్షవః పార్యేభ్యః పక్ష్మభ్య స్వాహా ।
10. ఓం శీర్ష్ణే స్వాహా ।
11. ఓం భ్రూభ్యాగ్ స్వాహా ।
12. ఓం లలాటాయ స్వాహా ।
13. ఓం మూర్ధ్నే స్వాహా ।
14. ఓం మస్తిష్కాయ స్వాహా ।
15. ఓం కేశేభ్యః స్వాహా ।
16. ఓం వహాయ స్వాహా ।
17. ఓం గ్రీవాభ్యః స్వాహా ।
18. ఓం స్కంధేభ్యః స్వాహా ।
19. ఓం కీకసాధ్యః స్వాహా ।
20. ఓం పృష్టీభ్యః స్వాహా ।
21. ఓం పాజస్యాయ స్వాహా ।
22. ఓం పార్శ్వాభ్యాగ్ స్వాహా ।
23. ఓం అగ్ంసాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
24. ఓం దోషాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
25. ఓం బాహుభ్యాగ్ం స్వాహా ।
26. ఓం జఙ్ఘాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
27. ఓం శ్రోణీభ్యాగ్ం స్వాహా ।
28. ఓం ఊరుభ్యాగ్ం స్వాహా ।
29. ఓం అష్ఠీవద్భ్యాగ్ం స్వాహా ।
30. ఓం జఙ్ఘాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
31. ఓం భసదే స్వాహా ।
32. ఓం శిఖణ్డేభ్యః స్వాహా ।
33. ఓం వాలధానాయ స్వాహా ।
34. ఓం అణ్డాభ్యాగ్ం స్వాహా ।

35. ఓం శేఫాయ	స్వాహా।	43. ఓం లోహితాయ	స్వాహా।
36. ఓం రేతసే	స్వాహా।	44. ఓం మాగ్ంసాయ	స్వాహా।
37. ఓం ప్రజాభ్యః	స్వాహా।	45. ఓం స్నావభ్యః	స్వాహా।
38. ఓం ప్రజననాయ	స్వాహా।	46. ఓం ఆస్థభ్యః	స్వాహా।
39. ఓం పద్భ్యః	స్వాహా।	47. ఓం మజ్జభ్యః	స్వాహా।
40. ఓం శఫేభ్యః	స్వాహా।	48. ఓం అంగేభ్యః	స్వాహా।
41. ఓం లోమభ్యః	స్వాహా।	49. ఓం ఆత్మనే	స్వాహా।
42. ఓం త్వచే	స్వాహా।	50. ఓం సర్వస్మై	స్వాహా।

తతః స్విష్టకృజ్జయాది పూర్ణాహుతి బ్రహ్మ విసర్జనాంత హోమశేషం నిర్వర్త్య బలిం దద్యాత్।

అధ భూతబలిః

కుండస్య బహిరీశాన్యే "యే భూతా" ఇతి నారికేళం భింద్యాత్।

"యే భూతాః ప్రచరన్తి దివా నక్తం బలిమిచ్ఛన్తో వితుదస్య ప్రేష్యాః। తేభ్యో బలిం పుష్టికామో హరామి మయి పుష్టిం పుష్టిపతి ర్దధాతు"॥

హస్తౌ పాదౌ ప్రక్షాళ్య ఆచమ్య। అగ్నిం సంపూజ్య ఉద్వాస యేద్యథా।

ఓం యజ్ఞ యజ్ఞం గచ్ఛ యజ్ఞపతిం గచ్ఛ స్వాం యోనిం గచ్ఛ స్వాహా। ఏష తే యజ్ఞపతే సహసూ క్తవాకః సువీరః స్వాహా। దేవా గాతువిదో గాతుం విత్వా గాతుమిత మనసస్పత ఇమం నో దేవ దేవేషు యజ్ఞగ్ం స్వాహా। వాచి స్వాహా। వాతే స్వాహా॥ -- ఇత్యగ్ని ముద్వాసయేత్

అథ ఏక కుండపక్ష హోమవిధిః। పూర్వోక్త కుండత్రయ పక్షే ఏకస్మిన్నవగ్రహ దిక్పాల సాద్గుణ్య దేవతా హోమం కేవలా జ్యేన చ శాంతి హోమకుండే హోమం చ కుర్యాత్। కుండత్రయేపి ఇధ్మాధానాది చక్షుష్యంత పూర్వాంగ స్విష్ట కృదాది ఉత్తరాంగ హోమః పాత్రాసాదనాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతం సమానం।

తతః ప్రధానాం పునః పూజాం కృత్వా దేవతా ఉద్వాస యేత్॥

యజమానాభిషేక విధిః

అగ్నేః ఉత్తరదిగ్భాగే ఐశానే వా అభిషేకార్థం కల్పిత మండపే పుత్ర పౌత్రాది సహితం యజమానం భద్రపీఠే ప్రాఙ్ముఖ ముపవేశ్య ఆచార్యః బ్రాహ్మణై స్సహ

శతచ్ఛిద్రబృహత్కుంభే తత్తత్కలశోదకం నిక్షిప్య వక్ష్యమాణ మంత్రైర్మార్జయిత్వా స్నాపయేత్॥

1	ఆపోహిష్ఠా	9	వారుణ మంత్రాః
2	హిరణ్య వర్ణా	10	పరం మృత్యో
3	పవమానః సువర్జన	11	దేవస్య త్వా
4	సముద్ర జ్యేష్ఠా	12	ముంచామి త్వా
5	విష్ణు సూక్తాని	13	త్ర్యంబకం
6	వారుణ సూక్తాని	14	ఋతం చ సత్యం చ
7	గ్రహ మంత్రాః	15	సర్వేషు వా ఏషు లోకేషు
8	దిక్పాలక మంత్రాః	16	దశ శాంతయః

శ్లో॥ సురా స్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః
వాసుదేవో జగన్నాథ స్తథా సంకర్షణో విభుః॥
ప్రద్యుమ్నశ్చా నిరుద్ధశ్చ భవంతు విజయాయ తే
ఆఖండలోఽ గ్నిర్భగవాన్యమో వై నిర్ఋతి స్తథా।
వరుణః పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్ష స్తథా శివః
బ్రహ్మణా సహితా స్సర్వే దిక్పాలా పాంతు తే సదా ।
కీర్తి ర్లక్ష్మీర్ధృతి ర్మేధా పుష్టిః శ్రద్ధా క్రియా మతిః
బుద్ధి ర్లజ్జా వపు శ్శాంతి స్తుష్టిః కాంతి శ్చ మాతరః ।
ఏతా స్త్వామభిషించంతు దేవపత్న్యః సమాగతాః
ఆదిత్యశ్చంద్రమా భౌమో బుధ జీవ సితార్కజాః॥
గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహుకేతూ చ తర్పితాః
దేవదానవ గంధర్వా యక్షరాక్షస పన్నగాః॥
ఋషయో మనవో గావో దేవమాతర ఏవ చ
దేవపత్న్యో ద్రుమా నాగా దైత్యా శ్చాప్సరసాం గణః॥
అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనాని చ

ఔషధాని చ రత్నాని కాలస్యావయవా శ్చ యే ।

సరితః సాగరాః శైలా స్తీర్థాని జలదా నదాః

ఏతాస్త్వామభిషించంతు సర్వకామార్థ సిద్ధయే ।

ఆదిత్యా వసవో రుద్రా విశ్వేదేవా మరుద్గణాః

అభిషించంతు తే సర్వే ధర్మకామార్థ సిద్ధయే ।

[illegible]షేకోస్తు ॥ అతః పరం కాంస్యాది పాత్రస్థ దీపైః పరితో మంగళార్థాయ [illegible] క్రమేణ నీరాజయేత్ । అథ మంటపస్య చతుర్దిక్షు చిత్రాన్నబలిం దద్యాత్ ॥

[illegible]

యానీహ భూతాని వసంతి తాని
బలిం గృహీత్వా విధివత్ప్రద త్తం ।
అన్యత్ర వాసం పరికల్పయంతు
నమోఽస్తు తేభ్యః సకల గ్రహేభ్యః ॥ - ఇతి

[illegible] యజమాన అభిషేకాప్లుత వస్త్రాణ్యాచార్యాయ దత్వా, అన్యవస్త్ర పుండ్రాదికం [illegible] గంధ పుష్పాధి రలంకృత్వా "బృహత్సామే" తి రక్షాం ధృత్వా ।

ఆజ్య దానమ్

[illegible] పరిహారార్థం నిరీక్షతాజ్యదానం కరిష్యే ॥ - ఇతి సంకల్ప్య ।

[illegible] రూపమభ్యేమి వయసా వయః । తుథో వో విశ్వవేదా విభజతు [illegible] (సం. 1-4-43)

[illegible] రూపం ప్రతి రూపం ..."

- ఇతి మంత్రాభ్యాం కాంస్యపాత్రస్థ అజ్యే స్వముఖం నిరీక్ష్య

[illegible] ॥ [illegible] అలక్ష్మీర్యచ్ఛ మే దౌస్థ్యం సర్వాంగేషు వ్యవస్థితం ।
[illegible] శమయాద్య శ్రియం పుష్టిం చ వర్ధయ ॥

-ఇతి ఆజ్యం సంప్రార్థ్య ।

[illegible] ॥ [illegible]స్సముద్భూతం విష్ణు ప్రీతికరం శుభం ।
[illegible] మాజ్యమాహారమతః శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

అస్మై బ్రాహ్మణాయ .... సంప్రదదేనమమ " -

ఇత్యాజ్యం సదక్షిణ తాంబూలం సకాంస్యపాత్రం దద్యాత్

ఏవం అయఃపిండ, కార్పాస, లవణ, తిల, కంబళ, తైల, గుడ దానాని కుర్యాత్ దుర్దానానంతరం స్నాత్వావస్త్రం పరివర్త్య వా ఆచమ్య వా శుచిర్భవేత్ ॥

అధ నవగ్రహ దానాని తత్తన్మంత్రైః తత్తద్ధాన్యైశ్చ కుర్యాత్ ॥

అధ ఆచార్యం భద్రపీఠే ఉపవేశ్య గంధపుష్పాదిభి రలంకృత్య సాలంకారం సదక్షిణాం ఋషభం సాలంకారాం సవత్సాం సదోహన కాంస్యాం సదక్షిణాం గాం దద్యాత్ । తస్మై ప్రధాన దేవతా ప్రతిమాం సవస్త్ర కలశ దక్షిణాం దద్యాత్ ।

ఏవం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా ప్రతిమానాం చ కుర్యాత్ । అన్యాన్ కలశాన్ సవస్త్ర ప్రతిమా దక్షిణాన్ ఋత్విగాది బ్రాహ్మణే భ్యో దద్యాత్ ॥

అధ దశదానాని కుర్వీత భూదానం చ విశేషతః

శ్లో ॥ గజాశ్వ రథ వాసాంసి తాంబూలం ఛత్ర చామరే
గృహం ధాన్యాని రత్నాని ఫలపుష్పాది కన్య కాః ।
మనసోద్దిష్ట మన్యచ్చ బ్రహ్మస్థాపన మధ్వరం
ఏతాని దద్యాద్వి ప్రేభ్యో యథా విభవ మాదరాత్ ॥

లబ్ధాశీర్వాద మంగళో యజమానః ద్విజాన్ సాధూన్ శక్త్యను రూపం భోజయిత్వా భూయసీం దత్వా స్వజనైః పరివృతః స్వయం భుక్త్వా సుఖమాసీత

ఏవం యః కురుతే శాంతిం శ్రద్ధా భక్తి సమన్వితః
స సర్వారిష్ట నిర్ముక్తో జీవేద్వర్ష శతం సుఖీ ॥

ఇతి శివమ్ ॥

వత్సర, యుగేశ వివరణ పట్టిక

౧	౨	౩	౪	౫	
సంవత్సర	పరివత్సర	ఇడావత్సర	అనువత్సర	ఉద్వత్సర	యుగేశ
ప్రభవ	విభవ	శుక్ల	ప్రమోదూత	ప్రజోత్పత్తి	1. విష్ణుః
అంగీరస	శ్రీముఖ	భావ	యువ	ధాత	2. బృహస్పతి
ఈశ్వర	బహుధాన్య	ప్రమాది	విక్రమ	వృషు	3. ఇంద్ర
చిత్రభాను	స్వభాను	తారణ	పార్థివ	వ్యయ	4. అగ్ని
సర్వజిత్	సర్వధారి	విరోధి	వికృతి	ఖర	5. త్వష్టా
నందన	విజయ	జయ	మన్మథ	దుర్ముఖి	6. అభిర్బుధ్న
హేవిళంబి	విళంబి	వికారి	శార్వరి	ప్లవ	7. పితృ
శుభకృత్	శోభకృత్	క్రోధి	విశ్వావసు	పరాభవ	8. విశ్వేదేవ
ప్లవంగ	కీలక	సౌమ్య	సాధారణ	విరోధికృత్	9. సోమ
పరీధావి	ప్రమాదీచ	ఆనంద	రాక్షస	నల	10. ఇంద్రాగ్నీ
పింగళ	కాళయుక్తి	సిద్ధార్థి	రౌద్రి	దుర్మతి	11. అశ్వినౌ
దుందుభి	రుధిరోద్గారి	రక్తాక్షి	క్రోధన	క్షయ	12. భగ

వత్సరకలశ

60 [illegible] ప్రతి అయిదు సంవత్సరములకు వరుసగా సంవత్సరం, [illegible]రం, అనువత్సరం, ఉద్వత్సరం అని పేర్లు. జన్మించిన సంవత్సరం [illegible] మొదలుగా అయిదు వత్సర దేవతలను క్రమంగా వత్సర కలశలో [illegible]

యుగకలశ

[illegible] సంవత్సరములు ఒక యుగముగా చెప్పబడినది. ఉదాహరణ : [illegible] ప్రమోదూత, ప్రజోత్పత్తి అను ఈ అయిదున్నూ ఒక యుగము. [illegible] 60 [illegible] 12 యుగాలుగా ఏర్పడతాయి. ప్రతి యుగానికి ఒక యుగేశ [illegible] జన్మించిన సంవత్సరం ఎన్నో యుగంలో ఉందో ఆ యుగేశ దేవత [illegible] 12 యుగేశదేవతలను యుగకలశలో అవాహన చేయాలి.

శ్రీః భీమరథశాన్తి మంటపః

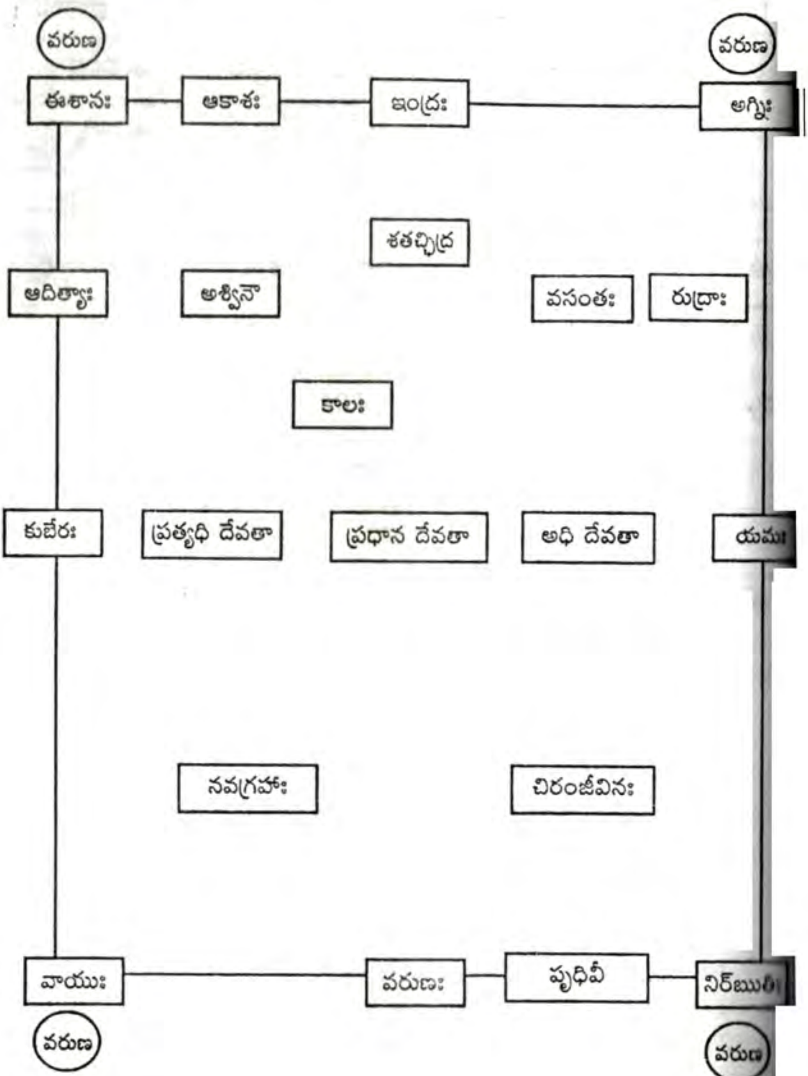

అథ భీమ రథ శాంతిః

శ్రీ గురుభ్యో నమః

శ్రీమహాగణాధిపతయే నమః   ఏః

అన్నాది సప్తతి తమ వర్ష ప్రవేశే జన్మనక్షత్రే అనుకూలనక్షత్రే వా శుభదివసే తప్త పత్న్యాసహ మంగళస్నానం కృత్వా వస్త్రాభరణాదిభిరలంకృత్య పుణ్యదేశే స్వగృహే వా మంటపం కృత్వా ప్రవిశ్య విప్రైః పుణ్యాహం వాచయిత్వా నాందీం కృత్వా సంకల్పం కుర్యాత్।

అథ సంకల్పః

అద్య శ్రీ మదాది + + + ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం అస్యాం శుభతిథౌ మమ అన్నాది సప్తతి తమ వర్ష ప్రవేశేన యో దోషస్సమజని తద్దోష పరిహారార్థం తత్తత్ దేవతా తత్తద్దేవతా ప్రసాదేన సర్వారిష్ట పరిహారద్వారా సర్వాభీష్ట సిద్ధ్యర్థం, మమ జన్మ నక్షత్ర జన్మరాశివశాత్ నామనక్షత్ర నామరాశివశాత్ జన్మానుజన్మ త్రిజన్మ నక్షత్రవశాత్, అంగగ్రహ వశాత్ గోచారగ్రహవశాత్ వామ దక్షిణ వేధవశాత్ షణ్ణక్షత్ర గ్రహవశాత్ ఉపగ్రహవశాత్ భావగ్రహవశాత్ లత్తోపగ్రహవశాత్ సర్వతోభద్రవశాత్ అష్టవర్గాది షడ్వర్గవశాత్ మహాదంశాంతర్దశా అంతరాంతర్దశా సూక్ష్మదశా ప్రాణ దశావశాత్ గ్రహచారవశాత్ కాలచక్రవశాత్ చ ప్రాప్త సకలారిష్ట పరిహారార్థం ఆదిత్యాది నవగ్రహేషు యేయే గ్రహా అరిష్ట స్థానేషు స్థితాః తై స్తైః గ్రహైః క్రియమాణ క్రియమాణ ఆగామి సూచిత దుష్టారిష్ఠపరిహార ద్వారా శుభస్థాన స్థిత ఫలావాప్త్యర్థం, ఆధ్యాత్మికాధి దైవికాధి భౌతిక భౌమా న్తరిక్ష దివ్య మహోత్పాత దుస్స్వప్న శకునాది సూచితాగామి దుష్టారిష్ట పరిహారద్వారా ఆయురభి వృద్ధ్యర్థం. సమ్ముఖోన్ముఖ సంముఖగ్రహ రాశి నక్షత్ర తిథి వార క్రూర సర్వక్రూరగ్రహ వేధవశాత్, నానాచక్రభావ ఫలవశాత్ చ ప్రాప్త సకల దోష నివృత్త్యర్థం సకల సంపత్సమృద్ధ్యర్థం, ఆదిత్యాది గ్రహ మఖ పురస్సరం భీమరథ శాంతి కర్మ కరిష్యే॥

ఇతి సంకల్ప్య

అథ రక్షాబంధనం ధృత్వా ఋత్విగ్వరణం కుర్యాత్॥   యథా-

తత్ర ప్రథమతః ఆచార్యం – " అస్మి న్నుగ్రరథ శాంతి కర్మణి ఆచార్యం త్వా అహం వృణే" – ఇతి వృణీయాత్.

ఆచార్య ।– "వృతోస్మి కరిష్యామి" ఇతి ప్రతవదేత్.

తతః బ్రహ్మాణంవృత్వా----

అథ హోతారం ఉపహోతారం చ క్రమేణ యధా పూర్వం వృత్వా, మంత్ర హోమవిధౌ చ యథోచితం ఋత్విజో వృణీ యాత్, ఏవం చతుర్వేదజప సూ నమస్కార రుద్రాభిషేక ఋత్విజో వృత్వా దుకూ లాద్యైః గంధాదిభి శ్చ తాన్ య సంభవం పూజయేత్॥

అథ కలశ సంస్కారాః

భూమ్యోపరి దర్భాన్ సంస్తీర్య తదుపరి సర్వాన్ కలశాన్ సంస్థాప్య తంత్రేణైకేన సంస్కుర్యాత్ యథా ॥–

1. ఆకలశేషు ధావతి స్యేనో వర్మ విగాహతే అభిద్రోణా కని క్రదత్
   – ఇత్యభిమంత్ర్య

2. తన్తుం తన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మత : పథో రక్ష ధియా కృ అనుల్బణం వయత జోగువామ పోమనుర్భవ జనయాదైవ్యం జనమ్
   – ఇతి తంతు నావేష్ట్య

3. గంధ ద్వారాం ... ... శ్రియం – గంధం విలిప్య

4. ధూరసి ధూర్వ ధూర్వన్తం ధూర్వతం యోస్మాన్ధూర్వతి తం ధూర్వయం వయం ధూర్వామః ॥ –ఇతి ధూపయిత్వా

5. ఆపో అస్మా న్మాతరః శున్ధతు ఘృతేన నో ఘృతపువః పునన్తు విశ్వ మ త్ర్పవహన్తు రిప్ర ముదాభ్యః శుచి రాపూత ఏమి ॥– ఇత్యుదకమాపూర్య

6. గంగే చ యమునే కృష్ణే గోదావరి సరస్వతి
   నర్మదా సింధు కావేరీ జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥

   ఇమం మే గంగే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమగ్ం సచతా పరుష్ణియా
   అసిక్నియా మరుద్వృధే విత స్తయాఽ ర్జీకేయే శృణుహ్యా సుషో మయా
   ఆపో వా ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాభూతా న్యాపః ప్రాణా వా
   ఆపః పశవ ఆపోఽ న్న మాపోఽ మృత మాప స్సమ్రా
   డాపో విరాడాప స్స్వరాడాప శ్ఛందాగ్ం స్యాపో
   జ్యోతీగ్ంష్యాపో యజూగ్ంష్యాప స్సత్యమాప స్సర్వా
   దేవతా ఆపో భూర్భువస్సువ రాప ఓమ్ ॥ – ఇత్యుదక మభిమంత్ర్య

7. ఓం భూర్భువస్సువరోం — ఇత్యక్షతా న్నిక్షిప్య

8. యా జాతా ఓషధయో దేవేభ్య స్త్రియుగ్ం పురా ।
మందామి బభ్రూణా మహగ్ం శతం ధామాని సప్త చ ॥
శతం వో అంబ ధామాని సహస్ర ముత వో రుహః । అధా
శతక్రత్వో యూయ మిమం మే అగదం కృత ॥ — ఓషధీ న్నిక్షిప్య

9. ఓషధయ స్సంవదం తే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై
కరోతి బ్రాహ్మణ స్తగ్ం రాజన్పారయామసి॥ — పంచ త్వచః

10. అశ్వత్థేవో నిషదనం పర్ణేవో వసతిః కృతా। గోభాజ
ఇత్కిలాసథ యత్స నవథ పూరుషమ్॥ — పంచ పల్లవాః

11. కాండా త్కాండా త్ప్రరోహ న్తీ పరుషః పరుషః పరి
ఏవానో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ। యా
శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి। తస్యా స్తే
దేవిష్ట కే విధేమ హవిషా వయమ్॥ — ఇతి దూర్వాం

12. ధాన్యమసి ధినుహి దేవాన్ ప్రాణాయ త్వా పానాయ
త్వా వ్యానాయ త్వా దీర్ఘామను ప్రసితి మాయుషేధాం॥ — ధాన్యాని

13. ఉద్ధృతాసి వరాహేణ కృష్ణేన శత బాహునా।
మృత్తి కే హన మే పాపం యాన్మయా దుష్కృతం కృతం॥ — దశ మృదః

14. గంధ ద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం।
ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తా మిహోపహ్వయె శ్రియం ॥
— గంధం నిక్షిప్య

15. సహి రత్నాని దాసుషే సువాతి సవితా భగః తం
భాగం చిత్ర మీమహే॥ —నవరత్నాని

16. హిరణ్య రూపస్య హిరణ్య స్సంధృగపాన్నపాత్సదు
హిరణ్య వర్ణః హిరణ్యయా త్పరియోనే నృషద్యా
హిరణ్యాదాద దద్యన్న మస్మై ॥ —హిరణ్యం

17. ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వత స్సోమ వృష్టియం ।
భవా వాజస్య సంగధే ॥ -గోక్షీరం

18. దధి క్రావణ్ణో అకారిషం। జిష్ణో రశ్వస్య వాజినః
సురభినో ముఖాకర త్ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషత్॥ -గోదధి

19. శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోసి దేవోవ స్సవితోత్పునా
త్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసో స్సూర్యస్య రశ్మిభిః॥ -గో ఘృతం

20. మధు వాతా ఋతాయతే మధు క్షరన్తి సింధవః।
మాధ్వీర్న స్సంత్వోషధీః। మధు నక్త ముతోషసి మధు
మాత్పార్థివగ్ం రజః। మధు ద్యౌ రస్తు నః పితా।
మధు మాం నో వనస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః।
మాధ్వీ ర్గావో భవంతు నః॥ -ఇతి మధు

21. స్వాదుః పవస్వ దివ్యాయ జన్మనే స్వాదురింద్రాయ
సుహవీతు నామ్నే ॥ స్వాదు ర్మిత్రాయ వరుణాయ
వాయవే బృహస్పతయే మధుమాగ్ం అదాభ్యః -ఇతి శర్కరా

22. పుష్పావతీః ప్రసూవతీః ఫలినీ రఫలా ఉత ।
అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్ణవః ॥ -ఇతి పుష్పాణి

23. యాః ఫలినీ ర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః ।
బృహస్పతి ప్రసూతా స్తా నో ముంచంత్వగ్ంహ సః ॥ -ఇతి ఫలం

24. పునన్తు మా దేవజనాః । పునన్తు మనవో ధియా ।
పునన్తు విశ్వ ఆయవః జాతవేదః పవిత్రవత్ ।
పవిత్రేణ పునాహి మా । శుక్రేణ దేవ దీద్యత్ । అగ్నే
క్రత్వా క్రతూగ్ రను ॥ -కుశ గ్రంధిం

25. యువం వస్త్రాణి పీవసా వసాథే । యువో రచ్ఛిద్రా
మన్తవో హ సర్గాః । అవాతి రత మనృతాని విశ్వా
ఋతేన మిత్రా వరుణా సచేథే ॥ - వస్త్రేణాచ్ఛాద్య

సద్యో జాతాది పంచ, హగ్ంసః శుచిః, ప్రతిద్విష్ణు, త్ర్యంబకం, [illegible]ః, విష్ణోర్యోనిం, ఆనందాద్యేవ, జోతిష్మతీం - ఇతికలానావాహయేత్ ॥

అథాగ్న్యుత్తారణ విధినా ప్రతిమా శుద్ధిం కృత్వా పంచామృత, పంచగవ్య శుద్ధోదకై [illegible] స్సుమంత్రైః ప్రతిమాః సంస్కృత్య । కలశే దేవతా మంత్ర పూర్వకం ప్రతిమాం [illegible]॥

ఓం భూః అముక మావాహయామి ।

ఓం భువః అముక మావాహయామి ।

ఓం సువః అముక మావాహయామి ॥

ఓం భూర్భువస్సువః అముక మావాహయామి ॥

- ఇతి తత్త ద్దేవతా నావాహ్య । 'అసునీతే' తి ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాదితి సర్వత్రా [illegible]యః॥

అథ ఉగ్రరథ మండప నిర్మాణ విధిః

అథాచార్యః - గ్రహ మండపం నిర్మాయ యథా విధి గ్రహా నావాహ్య పూజయేత్॥ గ్రహమండపా త్పశ్చిమే నిర్ఋతిభాగే వా భూమౌ శ్రీకలాయంత్రం విలిఖ్య

"స్యోనా పృథివీ..........॥"

"సహస్ర శీర్షా పురుషః...................

......................అబధ్న న్పురుషం పశుం॥"

- ఇతి ఋక్సప్తకేన చ భూమిం సంప్రార్థ్య॥" యేన తోకాయ..." ఇతి మంత్రేణ [illegible]పరిమితం భార పంచకం వా యథా శక్తి ధాన్య రాశిం నిక్షిప్య చతురశ్రం [illegible] నూతన వస్త్రేణాచ్ఛాద్య తదుపరి తదర్థం తండులరాశిం నిక్షిప్య నూతన [illegible]చ్ఛాద్య తదుపరి తదర్థం తిలరాశిం నిక్షిప్య తదుపర్యష్టదళ పద్మం విలిఖ్య [illegible] హ్రీంకారం విన్యస్య తదుపరి కలశాన్ తత్తత్ స్థానేషు తూష్ణీం సంస్థాపయేత్ [illegible]॥

అథ కలశ విన్యాసః

[illegible]ంకార మధ్యే ప్రధానకలశం సంస్థాప్య తద్దక్షిణే త్వధి దేవతా కలశం, [illegible] దేవతా కలశం చ స్థాపయేత్। ఏతత్కలశత్రయ పరితః నవ [illegible] [illegible]యేత్। ప్రధానస్య ప్రాగ్భాగే ఏక మబ్దకలశం తద్దక్షిణే యుగకలశం, [illegible]

వత్సర కలశం చ స్థాపయేత్॥ ప్రధానస్య పూర్వే కాలదేవతా కలశం, నైరృత్యాం చిరంజీవినః కలశం ఏకం, స్థాపయేత్ ప్రధానస్య ఆగ్నేయ్యాం వసుకలశం, తద్దక్షిణే రుద్రకలశం న్యసేత్. ప్రధానస్య వాయవ్య దిగ్భాగే ఏకం నవగ్రహ కలశం స్థాపయేత్ ప్రధానస్య ఈశాన్యాం ఆదిత్య కలశం తద్దక్షిణే ఆశ్వనీ కలశం విన్యసేత్ మండపస్య దిక్షు ఇంద్రాది లోకపాలక కలశాన్. ఇంద్రేశానయోర్మధ్యే ఆకాశకలశం, నిరృతి వరుణ యోర్మధ్యే పృథివీ కలశం చ స్థాపయేత్ । దిదిక్షు చతురోవరుణ కలశాన్ స్థాప్య పూర్వే శతచ్ఛిద్ర కలశంచ సంస్థాపయేత్.

– ఇతిభీమరథ మండప దేవతా కలశ విన్యాసః

అథ దేవతా స్థాపనమ్॥

౧ హ్రీంకార మధ్యేప నివేశిత ప్రధాన కలశే "త్ర్యయంబకం"

– ఇతి మంత్రేణ ప్రతిమాం నిధాయ

త్ర్యంబకం యాజామహే సుగంధిం పుష్టి వర్ధనం ।

ఉర్వారుక మివ బంధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మాఽ మృతాత్

ఓం భూః మృత్యుంజయ మావాహయామి।

ఓం భువః మృత్యుంజయ మావాహయామి।

ఓం సువః మృత్యుంజయ మావాహయామి।

ఓంభూర్భువస్సువః మృత్యుంజయ మావాహయామి॥

– ఇత్యావాహ్య । అసునీతేతి ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య । పంచోపచారై

– స్సంపూజయేత్॥

౨ తద్ద క్షపార్శ్వ నివేశిత బ్రహ్మ కలశే " బ్రహ్మజజ్ఞానం"

– ఇతి మంత్రేణ ప్రతిమా నిధాయ

బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమతః సురుచో వేన ఆవః ।

సబుధ్నియా ఉపమా అస్యవిష్ఠా స్స తశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ।

ఓం భూః బ్రహ్మాణ మావాహయామి ।

ఓం భువః బ్రహ్మాణ మావాహయామి ।

ఓం సువఃబ్రహ్మాణ మావాహయామి ।

ఓం భూర్భువస్సువః బ్రహ్మాణ మావాహయామి ॥

– ఇత్యావాహ్య । ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా పంచోపచారైః పూజయేత్

తదుత్తరే విష్ణు కలశే "తద్విష్ణోః" మంత్రేణ ప్రతిమాం నిక్షిప్య

తద్విష్ణోః పరమం పదం సదా పశ్యంతి సూరయః । దివీవ చక్షురాతతం ।
తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాం సస్సమిధంతే విష్ణోర్య త్పరమం పదమ్ ॥

ఓం భూః విష్ణు మావాహయామి

ఓం భువః విష్ణు మావాహయామి ।

ఓం సువః విష్ణు మావాహయామి ।

ఓం భూర్భువస్సువః విష్ణు మావాహయామి ॥

[illegible]త్యావాహ్య । ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పంచోపచారైః పూజయేత్ ॥

తత్పరితః చిరజీవినః ప్రాగాది ప్రాదక్షిణ్యేన ఏకైకస్మిన్ కలశే క్రమేణ

చిరంజీవ కలశ స్థాపనం

[illegible] కలశే ప్రతిమాం నిధాయ నవ చిరంజీవ ఆవాహయేత్ । యథా-

1. ఓం భూః.... అశ్వత్థాన మావాహయామి
2. ఓం భూః.... బలి మావాహయామి
3. ఓం భూః.... కృష్ణద్వైపాయన వేదవ్యాస మావాహయామి
4. ఓం భూః.... హనుమంత మావాహయామి
5. ఓం భూః.... విభీషణ మావాహయామి
6. ఓం భూః.... కృపాచార్య మావాహయామి
7. ఓం భూః.... పరశురామం మావాహయామి
8. ఓం భూః.... మార్కేండేయ మావాహయామి
9. ఓం భూః.... ప్రహ్లాదా మావాహయామి

"[illegible]" - ఇతి ప్రాణస్థాపనం కృత్వా । - పంచోపచారైః పూజయేత్ ॥-

వసు కలశ స్థాపనమ్

[illegible] ఆగ్నేయ భాగే వసుకలశే "అష్టౌదేవా" ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ [illegible]వాహ్య పూజయేత్ ॥

అష్టౌ దేవా వసవః సోమ్యాసః। చతస్రో దేవీ రజరా శ్రవిష్ఠాః। తే యజ్ఞం పాంతు రజసః పరస్తాత్। సంవత్సరీణ మమృతగ్ం స్వస్తి ॥ - ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

1. ఓం భూః	ధ్రువం	వసుమావాహయామి	-ఇత్యాది
2. ॥	అధ్వరం	॥	
3. ॥	సోమం	॥	
4. ॥	అపః	॥	
5. ॥	అనిలం	॥	
6. ॥	అనలం	॥	
7. ॥	ప్రత్యూషం	॥	
8. ॥	ప్రభాసం	॥	

- ఇత్యావాహ్య ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజయేత్

రుద్ర కలశ విధిః

వసు కలశస్య దక్షిణ భాగే రుద్రకలశే " కద్రుద్రాయేతి" ప్రతిమాం ని ఏకాదశ రుద్రానావాహ్య సంపూజయేత్ ॥

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమగ్ం హృదే॥

1. ఓం భూః	వీరభద్రం	రుద్రమావాహయామి	-ఇత్యాది
2. ॥	శంభుం	॥	
3. ॥	గిరీశం	॥	
4. ॥	భైరవం	॥	
5. ॥	పినాకినం	॥	
6. ॥	స్థాణుం	॥	
7. ॥	భర్గం	॥	
8. ॥	సదాశివం	॥	
9. ॥	స్మరారిం	॥	
10. ॥	శివం	॥	
11. ఓం భూః	హరం	రుద్రమావాహయామి	-ఇత్యాది

-ప్రాణస్థాపనం కృత్వా సంపూజయేత్

నవగ్రహ కలశవిధిః

ప్రధానస్య వాయవ్య భాగే ఏకస్మిన్ కలశే ఆదిత్యాది నవ గ్రహాన్ అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహితాన్ సంపూజయేత్ ॥ తథాహి-

ఆ కృష్ణేన రజసా వర్తమానో నివేశయ న్నమృతం మర్త్యం చ । హిరణ్యేన
సవితా రథేనా దేవో యాతి భువనా విపశ్యన్ ॥

ఓం భూః సూర్యగ్రహ మా ....॥

అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారంవిశ్వ వేదసం । అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుం।
ఓం భూఃసూర్యగ్రాధి దేవతాం అగ్ని...।

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమగ్ం హృదే ।

ఓం భూః సూర్యగ్రహ ప్రత్యధి దేవతాం రుద్రం ...॥

ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వత స్సోమ వృష్ణియం । భవావాజస్య సంగథే॥

ఓం భూః చంద్రగ్రహ మా...।

అప్సు మే సోమో అబ్రవీ దంతర్విశ్వాని భేషజా । అగ్నిం చ విశ్వశంభువ
మాపశ్చవిశ్వభేషజీః ।

ఓం భూః చంద్రగ్రహాధి దేవతాం అప ...॥

గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్ష త్యేకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ । అష్టాపదీ
నవపదీ బభూవుషీఃసహస్రాక్ష రా పరమే వ్యోమన్ ॥
ఓం భూః చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం గౌరీం...॥

అగ్ని ర్మూర్ధా దివః కకుత్పతిఃపృధివ్యా అయం । అపాగ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి॥

ఓం భూః కుజగ్రహ మా... ।

స్యోనా పృథివి భవానృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛా న శర్మ సప్రథాః॥

ఓం భూః కుజగ్రహాధి దేవతాం పృధివీం...॥

క్షేత్రస్య పతినావయగ్ంహితేనేవ జయామసి । గామశ్వం పోషయిత్నా
సనో మృడతీ దృశే ॥

ఓం భూః కుజగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం క్షేత్రపాలకం...॥

ఉద్బుధ్య స్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టా పూర్తే సగ్ం సృజేథా మయం చ ।
పునః కృణ్వగ్గ్ స్త్వా పితరం యువాన మన్వా తాగ్ంసీ త్వయి తంతు మేతం॥

ఓంభూః బుధగ్రహ మా...

ఇదం విష్ణు ర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదం। సమూఢ మస్య పాగ్ం సురే ॥

ఓం భూః బుధగ్రహాధి దేవతాం విష్ణుం...॥

★ సహస్ర శీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్। సభూమింవిశ్వతో వృత
అత్యతిష్ఠ ద్దశాంగులమ్ ॥
ఓం భూః బుధగ్రహ ప్రత్యధి దేవతతాం విష్ణుం...॥

5. బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు । యద్దీద
చ్ఛవసర్త ప్రజా త దదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రం ॥

ఓం భూః బృహస్పతిగ్రహం..

★ బ్రహ్మ జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమతః సురుచో వేన ఆవః ।
స బుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠా స్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥
ఓం భూః బృహస్పతి గ్రహాధిదేవతాం బ్రహ్మాణం...

★ ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవమహే జనేభ్యః । అస్మాక మస్తు కేవలః ॥
ఓం భూః బృహస్పతి గ్రహ ప్రత్యధిదేవతాంఇంద్రం...॥

6. శుక్రంతే అన్యద్యజతం తే అన్య ద్విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి । విశ్వా
మాయా అవసి స్వధావో భద్రా తే పూషన్ని హరాతి రస్తు ॥
ఓం భూః శుక్ర గ్రహమా..

★ ఇంద్రాణీ మాసు నారిషు సుపత్నీ మహమశ్రవం । నహ్యస్యా అపరం చ
జరసా మరతే పతిః ॥

ఓం భూః శుక్ర గ్రహాధి దేవతాం ఇంద్రాణీం...

★ ఇంద్ర మరుత్వ ఇహ పాహి సోమం యథా శార్యాతే అపిబ స్సుతస్య ।
తవ ప్రణీతీ తవ శూర శర్మ న్నావివాసన్తి కవయస్సుయజ్ఞాః ॥
ఓం భూః శుక్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమరుత్వంతం...॥

7. శమగ్ని రగ్నిభి స్కర చ్ఛన్న స్తపతు సూర్యః । శం వాతో వాత్వరపా అపస్రిధ
ఓం భూః శనిగ్రహ మావాహయామి - ఇత్యాది

★ యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః । యమగ్ం
యజ్ఞో గచ్ఛ దృగ్నిదూతో అరం కృతః ॥
ఓం భూః శనిగ్రహాధి దేవతాం యమం...॥

★ ప్రజాపతే నత్వ దేతాన్యన్యో విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ ।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్గ్ స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥
ఓం భూః శనిగ్రహ ప్రత్యధి దేవతాం ప్రజాపతిం

కయాన శ్చిత్ర ఆభువ దూతీ సదా వృధ స్సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా ॥

ఓం భూః రాహుగ్రహమా...॥ - ఇత్యాది

ఆ యంగౌః పృశ్ని రక్రమీదసన న్మాతరం పునః । పితరం చ ప్రియంథ్సువః ॥

ఓం భూః రాహు గ్రహాధిదేవతాం గాం ॥

నమో అస్తు సర్పేభ్యో యే కే చ పృథివీ మను । యే అంత రిక్షే యే దివి తేభ్య స్సర్పేభ్యో నమః ॥

ఓం భూః రాహుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతతాం సర్పం...।

కేతుం కృణ్వన్న కేతవే పేశో మర్యా అపేశసే । సముషద్భి రజాయథాః ॥

ఓం భూః కేతుగ్రహ మావాహయామి

చిత్రా చిత్రం చితయంత మస్మే చిత్రక్షత్ర చిత్రతమం పయోధాం । చంద్రం రయిం పురువీరం బృహంతం చంద్ర చంద్రాభిర్గృణతే దువస్వ ॥

ఓం భూః కేతుగ్రహాధిదేవతాం చిత్రగుప్తం...॥

బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనామృషి ర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణాం । శ్యేనో గృధ్రాణాగ్ం స్వధితి ర్వనానాగ్ం సోమః పవిత్ర మత్యేతి రేభన్ ॥

ఓం భూః కేతుగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాంబ్రహ్మాణం...॥

ఇత్యావాహ్యప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య నవగ్రహాన్ పంచో పచారైః సంపూజయేత్॥

ఆదిత్య కలశ విధిః

గ్రహమండలస్య ఈశాన్యభాగే ద్వాదశాదిత్యాన్ ఏకకలశే "ఉద్యన్న ద్యేతి" ప్రతిమాం కృత్వా ఆవాహ్య పూజయేత్ ॥

ఉద్యన్నద్య మిత్ర మహః । ఆరోహ న్నుత్తరా న్దివం। హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణం చ నాశయ ॥

1 ఓం భూః	ధాతారం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
2 ఓం భూః	అర్యమ్ణం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
3 ఓం భూః	మిత్రం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
4 ఓం భూః	అరుణం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
5 ఓం భూః	అంశుం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
6 ఓం భూః	భగం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది
7 ఓం భూః	ఇంద్రం	ఆదిత్య	మావాహయామి	-- ఇత్యాది

8. ఓం భూః వివస్వన్తం ఆదిత్య మావాహయామి -- ఇత్యాది

9. ఓం భూః పూషాణం ఆదిత్య మావాహయామి -- ఇత్యాది

10. ఓం భూః పర్జన్యం ఆదిత్య మావాహయామి -- ఇత్యాది

11. ఓం భూః త్వష్టారం ఆదిత్య మావాహయామి -- ఇత్యాది

12. ఓం భూః విష్ణుం ఆదిత్య మావాహయామి -- ఇత్యాది

-- ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పూజయేత్ ॥

అశ్వినీదేవ కలశ విధిః

ఆదిత్యకలశ స్యోత్తరే అశ్వినీ కలశే "యదయాతం" ఇతి అశ్వినీదేవతే ఆవా పూజయేత్ ॥ యధా

యదయూతం వహతుగ్ం సూర్యాయాస్త్రిచక్రేణ సగ్ంసద మిచ్ఛమానౌ । స్తో దేవా వశ్వినౌ నాధితో జోహవీమి తానౌ ముంచతమాగసః ॥ (సం. 4-7-12)

-ఇతి ప్రతిమాం నిక్షిప్య

ఓం భూః అశ్వినౌ దేవా....। -ప్రతిష్ఠా, పూజాచ

దిక్పాల కలశాః

ప్రాగాది దిక్ష దిక్పాలకాన్ యథాక్రమం కలశేషు ఆవాహ్య పూజయేత్ ॥ యథ

1. ఇంద్రం వో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః అస్మాక మస్తు కేవలః॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధా

ఓం భూః ఇంద్రం లోకపాల మా...। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ॥

2. అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వవేదసం । అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్ ॥ -ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః అగ్నిం లోకపాలం...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

3. యమాయ సోమగ్ం సునుత యమాయ జుహుతా హవిః ।
యమగ్ం హ యజ్ఞో గచ్ఛ త్యగ్నిదూతో అరం కృతః ॥ -ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః యమం లోకపాల ....। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ॥

4. మోషుణః పరా పరా నిర్‌ృతి ర్దుహణా వధీత్ । పతీష్ట తృష్ణయా సహ ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః నిర్‌ృతిం లోకపాలం ....। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ॥

5 ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవ మద్యా చ మృదయ । త్వామవస్యురాచకే -
-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ
ఓం భూః వరుణం లోకపాలం...॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

6 తవ వాయు వృతస్పతే త్వష్టు ర్జామాత రద్భుత। ఆవాంస్యా వృణీమహే ॥
-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ
ఓం భూః వాయుం లోకపాలం...॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

7 సోమో ధేనుగ్ం సోమో అర్వంత మాశుగ్ం సోమో వీరం కర్మణ్యం దదాతు ।
సాదన్యం విదథ్యగ్ం సభేయం పితుః శ్రవణం యో దదాశ దస్మై॥
-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ
ఓం భూః కుబేరం లోకపాలం...॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

8 తమీశానం జగత స్తస్థుషస్పతిం ధియం జన్వ మవసే హూమహే వయం ।
పూషానో యథా వేధసా మసద్వృధే రక్షితా పాయు రదబ్ధః స్వస్తయే
-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ
ఓం భూః ఈ శానం లోకపాలం...। - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

ఇత్యావాహ్య ఇంద్రాది లోకపాలకా న్సంపూజయేత్
9 ఇంద్రస్య పురతః ఆకాశ కలశే "అస్మేరుద్రా" ఇతి ప్రతిమాం నిక్షిప్య
ఆకాశమావాహ్య పూజయేత్ ॥
అస్మేరుద్రా మిహనా పర్వతా సో వృత్రహత్యే భరహూతౌ సజోషాః । యః
శంసతే స్తువతే ధాయి పజ్ర ఇంద్ర జ్యేష్ఠా అస్మాం అవంతు దేవాః ॥
ఓం భూః ఆకాశ మా...మి...- ప్రాణప్రతిష్ఠా చ।

10 వరుణస్య పశ్చిమే మహీకలశే "మహీద్యౌ"రితి ప్రతిమాం నిధాయ మహీమావాహ్య
పూజయేత్ ॥
మహీ ద్యౌః పృథివీ చ న ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతాం। పిపృతాం నో భరీ
మభిః ॥ (పం. 4-2)
ఓం భూః మహీ మా...। -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

వరుణ కలశాః

మండలస్య చతుష్కోణేషు చతస్రో వరుణదేవతా "ఇమం మే" "తత్త్వాయామి", "త్వం నో అగ్నే", "సత్యం నో అగ్నే" ఇతి క్రమేణ అవాహ్య పూజయేత్। యధా-

1 ఈశాన్యాం :-

ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవమద్యా చ మృడయ త్వామ వస్యు రాచకే ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణ మా...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

2 **ఆగ్నేయ్యాం** : తత్వాయామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశ్తే యజమనో హవిర్భి అహేడమనో వరుణే హ బోధ్యురుశగ్ం సమాన ఆయుః ప్రమోషీః ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణమా....॥-ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

3 **నైర్‌ఋత్యాం** : త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేడో వయాసి సీష్ఠా యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాగ్ంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్ ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణ...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ

4 **వాయవ్యాం** : సత్వం నో అగ్నే వమో భవోతీనేదిష్ఠో అస్యా ఉషసో వ్యుష్టౌ । యక్ష్వనో వరుణగ్ం రరాణో వీహి మృడీకగ్ం సుహవో న ఏధి ॥

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ

ఓం భూః వరుణం...॥ -ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

శతఛిద్ర కలశ విధిః

సర్వేషాం పురస్తాత్ శతఛిద్ర సమన్విత బృహత్కలశే "అగ్నే సహస్రాక్ష" ఇ ప్రతిమాం నిధాయ ప్రజాపతి మావాహ్య పూజయేత్॥

అగ్నే సహస్రాక్ష శతమూర్ధ న్ఛతం తే ప్రాణాః సహస్ర మపానాః । త్వ సాహస్రస్య రాయ ఈశిషే తస్మై తే విధేమ వాజాయ స్వాహా ॥ (సం. 4-6-

-ఇతి ప్రతిమాం నిధాయ ।

ఓం భూః ప్రజాపతిం..॥ - ప్రాణప్రతిష్ఠా చ ।

అథ సమష్టి మండప దేవతాన్ షోడశోపచారైః సంపూజ్య సువర్ణ ది మంత్రకుసుమాంజలిం దత్వా దైవతాయై పూజాం సమర్పయేత్ ॥

[illegible] స్మంత్రజప మష్టోత్తరసహస్ర సంఖ్యయా ష్టోత్తరశత సంఖ్యయా [illegible] ॥ తతో హోమకర్మ సమారభేత్ యధాహి।

అథభీమ రథ శాంతి హోమః

అథ కుండ నిర్మాణం

కుండపాత్పశ్చిమే భాగే కుండమేకకరం భవేత్

గృహ్యోక్త మార్గేణ అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య। ఇధ్మమాధాయా ఘారావాఘారయతి ॥

[illegible] త్రీణి చత్వారి - ఇత్యాజ్య భాగాన్ జుహోతి అత్రాయం విశేషః।

[illegible]భాగాదాజ్యమాదాయ - ఓం అగ్నయే స్వాహా।

[illegible]రార్థ పూర్వార్ధే - అగ్నయ ఇదం నమమ ॥

[illegible]భాగాదాజ్యమాదాయ - ఓం సోమాయ స్వాహా।

[illegible]ార్థ పూర్వార్ధే - సోమాయ ఇదం నమమ॥

[illegible]భాగాదాజ్యమాదాయ - ఓం అగ్నీషోమాభ్యాగ్ స్వాహా।

[illegible] ఫాలనేత్రే - అగ్నీషోమాభ్యాం ఇదం నమమ ॥

[illegible] భాగాదాజ్యమాదయ - ఓం అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా

[illegible]గ్నిముఖే - అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం నమమ ॥

(తినాహుతి చతుష్టయేన నేత్రత్రయ వక్త్రాణా ముద్ఘాటనం భవతి।

తతో వ్యస్త సమస్తాభి ర్వ్యాహృతిభి ర్హుత్వా)

ఓం స్వాహా ఓంసువః స్వాహా

ఓం భూః స్వాహా ఓంభూర్భు వస్సువః స్వాహా

ఓం భువః స్వాహా

అగ్ని మంత్రేణ త్రివారమాజ్యేన జుహోతి।

"ఓం వైశ్వానర జాతవేద ఇహావహ లోహితాక్ష సర్వకర్మాణి సాధయ స్వాహా" ॥

-ఇతి త్రి

అగ్నేః పంచదశ సంస్కారాః

అథాగ్నేః పంచదశ సంస్కారాన్ ప్రతిసంస్కార మష్టావష్టౌ [illegible] ॥ యధా

"ఓం అస్యాగ్నేః గర్భదానం సంపాదయామి నమః స్వాహా" [illegible]

- సీమంతోన్నయనం - జాతకర్మ - భీమాగ్నిరితి నామకరణం- ఉపనిష్క్రమ
- అన్నప్రాశనం - చౌలకర్మ - ఉపనయనం - ప్రాజాపత్యం - సౌమ్యం
ఆగ్నేయం - గోదానవ్రతం - సమావర్తనం - వివాహం - ఇతి పంచదశ సంస్కా
జుహ్వాంతు ॥

తతః స్రువేణాజ్యం చతుర్వారం స్రుచి గృహీత్వా స్రువేణాపి ధాయ । త
పుష్పం నిక్షిప్య హస్త ద్వయేన గృహీత్వా తన్మూలం వామ స్తనాంతం నీత్వా దక్షిణ
పురస్సర స్తిష్ఠన్ వైశ్వానర మంత్రం వౌషడం తేన హునేత్ ॥ యథా.

"ఓం వైశ్వానర జాతవేద ఇహావహ లోహితాక్ష సర్వకర్మాణి సాధయ వౌష

ఇతి వైశ్వానర మంత్రం వౌషడం తేన హుత్వాతతో శ్రీమహా లక్ష్మీగణ
మంత్రం దశధా విభజ్య దశాహుతీ ర్హుత్వా, పునః సమస్త మంత్రేణచాజ్యేన చతుర
హునేత్॥ తథాహి

1 ఓం స్వాహా ।

2 ఓం శ్రీం స్వాహా ।

3 ఓం శ్రీం హ్రీం స్వాహా ।

4 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం స్వాహా ।

5 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం స్వాహా ।

6 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం స్వాహా ।

7 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే స్వాహా ।

8 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వరవరద స్వాహా ।

9 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వరవరద సర్వజనం మే వశం స్వాహా

10 ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం గ్లౌం గం గణపతయే వరవరద సర్వజనం మే వశమానయ స్వాహా

పునః సమస్త గణపతి మంత్రేణ చతుర్వారం హునేత్ ।

సామాన్యం సర్వతంత్రాణామే తదగ్నిముఖం మతం ॥ ॥

అగ్నౌభీమ దేవతావాహనమ్

"త్ర్యంబకం ॥" మృత్యుంజయ కల్పయామినమః

ఇత్యగ్నౌ మృత్యుదేవతా మూర్తింకల్పయిత్వా

"అత్వా వహంతు హరయః స చేతసః శ్వేతైరశ్వై స్సహకేతుమద్భిః వాతా
ర్భలవద్భి ర్మనోజవై రాయాహి శీఘ్రం మమ హవ్యాయ శర్వోం ॥"

స్వామిన్ సర్వ జగన్నాథ యావద్ధోమావసానకం ।
తా వత్త్వం ప్రీతి భావేన కుండేస్మిన్ సన్నిధిం కురు ॥
ఇతి నత్వా । "త్ర్యంబకం" ఇత్యగ్నౌ పుష్పం నిక్షిప్య - అసునీ తేతి ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య ఉపచారైః సంపూజయేత్ ॥

అధ వక్త్రైకీకరణ హోమః

...దద్య । అస్మిన్భీమ దేవతా హోమే కర్మణి వహ్ని మృత్యు దేవతయోః ...ఖ్య కర్మ కరిష్యే ॥
ఇతి సంకల్ప్య - "త్ర్యంబకం" ఇతి మంత్రేణ **పంచవింశతి** వారమా జ్యాహుతీ ... । నాడీ సంధానం కుర్యాత్

అధ నాడీ సంధాన హోమః

...సంధానం ... । అస్మిన్ భీమదేవతాహోమే కర్మణి వహ్ని మృత్యు దేవతయోః నాడీ సంధానాఖ్య కర్మ కరిష్యే ॥
ఇతిసంకల్ప్య వహ్ని మృత్యు దేవతయోరైక్య మాత్మనా సహ భావయన్ - "త్ర్యంబకం" ఇతి మంత్రేణ **ఏకాదశా** జ్యాహుతీ ర్జుహేత్ ॥ తతః ప్రధాన హోమం కుర్యాత్ । తథాహి -
తత్ర ప్రధమతః గ్రహయజ్ఞోక్త ప్రకారేణ గ్రహయజ్ఞంకృత్వా। "త్ర్యంబకం" ఇతి మంత్రేణ ఘృతసిక్త గుడూచి చర్వాజ్యైః **రష్టోత్తం(సహస్రం) శతం జహుయాత్!**
తతః **"బ్రహ్మజజ్ఞానం", తద్విష్ణోః** "ఇతి ద్వాభ్యాం పలాశ చర్వాజ్యైః యధాశక్తి జుహుయాత్ ॥

... హోమే వహ్ని దేవతయో రాత్మనా సహైక్యభావాన్నమతేతి త్యాగో న సంభవతి । -

---

చిరంజీవి దేవతా హోమః

అశ్వత్థామాది చిరంజీవినః తత్తన్నామ మంత్రైః ప్రత్యేక మష్ట సంఖ్యయా ఆజ్యాహుతీః ర్జుహేత్॥

ఓం	నమశ్చిరజీవినే	ఉ శ్వత్థామ్నే	స్వాహా।
॥	॥	బలయే	

3.	॥	॥	వ్యాసాయ	॥
4.	॥	॥	హనూమతే	॥
5.	॥	॥	విభీషణాయ	॥
6.	॥	॥	కృపాయ	॥
7.	॥	॥	పరశు రామాయ	॥
8.	॥	॥	మార్కండేయాయ	॥
9.	॥	॥	ప్రహ్లాదాయ	॥

వసు దేవతా హోమః

అష్టవసూన్ "అష్టాదేవా .... స్వస్తి॥" ఇతి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మ
సమిచ్చర్వాజ్యైర్హునేత్। అథవా తేషాం నామ మంత్రైర్వా॥

1. ఓం నమో ధృవాయ వసవే స్వాహా
2. ఓం నమో ఉధ్వరాయ వసవే స్వాహా
3. ఓం నమః సోమాయ వసవే స్వాహా
4. ఓం నమో ఉబ్యో వసవే స్వాహా
5. ఓం నమో ఉనిలాయ వసవే స్వాహా
6. ఓం నమో ఉనలాయ వసవే స్వాహా
7. ఓం నమః ప్రత్యూషాయ వసవే స్వాహా
8. ఓం నమః ప్రభాసాయ వసవే స్వాహా

ఏకాదశ రుద్ర హోమః

ఏకాదశరుద్రాన్ "కద్రుద్రాయే" తి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మంత్రైఃహ
అథవా తేషాం నామ మంత్రైః

1. ఓం నమో వీరభద్రాయ రుద్రాయ స్వాహా
2. ఓం నమః శంభవే రుద్రాయ స్వాహా
3. ఓం నమో గిరీశాయ రుద్రాయ స్వాహా
4. ఓం నమో భైరవాయ రుద్రాయ స్వాహా
5. ఓం నమః పినాకినే రుద్రాయ స్వాహా

6. ఓం నమః స్థాణవే రుద్రాయ స్వాహా
7. ఓం నమో భర్గాయ రుద్రాయ స్వాహా
8. ఓం నమః సదాశివాయ రుద్రాయ స్వాహా
9. ఓం నమః స్మరారయే రుద్రాయ స్వాహా
10. ఓం నమః శివాయ రుద్రాయ స్వాహా
11. ఓం నమో హరాయ రుద్రాయ స్వాహా

నవ గ్రహ హోమః

గ్రహానధి దేవతా ప్రత్యధిదేవతాంశ్చ తత్తత్సమిచ్చర్వాజ్యైః గ్రహయజ్ఞోక్త విధినా [illegible]॥

ఆదిత్య హోమః

[illegible]ఆదిత్య దేవతా "ఉద్యన్న ద్యే" తి మంత్రపూర్వకం తత్తన్నామ మంత్రైః [illegible]రైకైకవారం హావయేత్ । తేషాం నామ మంత్రైర్వా ।

1. ఓం నమో ధాత్రే ఆదిత్యాయ స్వాహా
2. ఓం నమో అర్యమ్ణే ఆదిత్యాయ స్వాహా
3. ఓం నమో మిత్రాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
4. ఓం నమో అరుణాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
5. ఓం నమః అంశవే ఆదిత్యాయ స్వాహా
6. ఓం నమో భగాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
7. ఓం నమః ఇంద్రాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
8. ఓం నమో వివస్వతే ఆదిత్యాయ స్వాహా
9. ఓం నమః పూష్ణే ఆదిత్యాయ స్వాహా
10. ఓం నమః పర్జన్యాయ ఆదిత్యాయ స్వాహా
11. ఓం నమః త్వష్ట్రే ఆదిత్యాయ స్వాహా
12. ఓం నమో విష్ణవే ఆదిత్యాయ స్వాహా

అశ్వనీ దేవతా హోమః

యదయాతం ... మాగసః స్వాహా ।

ఓం నమ అశ్విభ్యాం దేవాభ్యాగ్ం స్వాహా ।

దిక్పాలక హోమః

దిక్పాలకాన్ తత్తన్మంత్రై రేకేకవారం సమిచ్చర్వాజ్యై ర్హునేత్। నామ మంత్రైర్వా

1. ఇంద్రం వో ..... కేవలః స్వాహా ।

ఓం నమ ఇంద్రాయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

2. అగ్నిం దూతం ..... క్రతుగ్ం స్వాహా।

ఓం నమ అగ్నయే దిక్పాలాయ స్వాహా ।

3. యమాయ ....కృతః స్వాహా।

ఓం నమో యమాయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

4. మోషుణః ....సహ స్వాహా।

ఓం నమో నిరృతయే దిక్పాలాయ స్వాహా ।

5. ఇమం మే ...రాచకే స్వాహా।

ఓం నమో వరుణాయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

6. తవ వాయ ...మహే స్వాహా।

ఓం నమో వాయవే దిక్పాలాయ స్వాహా ।

7. సోమో ధేనుగ్ం ....తస్మై స్వాహా।

ఓం నమో కుబేరాయ దిక్పాలాయ స్వాహా।

8. తమీశానం ....స్వస్తయే స్వాహా।

ఓం నమ ఈశానయ దిక్పాలాయ స్వాహా ।

9. ఆస్మే రుద్రా ...దేవాః స్వాహా।

ఓం నమ ఆకాశాయ స్వాహా ।

10. మహీ ద్యౌః ... భరీమభిః స్వాహా ।

ఓం నమో మహ్యై స్వాహా ।

చతురో వరుణాన్ సమిచ్చర్వాజ్యై రేకైకవారం॥

ఇమం మే వరుణ .... రాచకే స్వాహా ।
తత్త్వాయామి .... ప్రమోషీః ॥
త్వం నో అగ్నే .... స్మత్ ॥
స త్వం నో .... ఏధి ॥

శతచ్ఛిద్ర దేవతా హోమః

అగ్నే సహస్రాక్ష .... వాజాయస్వాహా।

ఓం నమః ప్రజాపతయే స్వాహా ।

సాద్గుణ్య దేవతా హోమః

తత్కాల సాద్గుణ్య దేవతాం శ్రియం కేవలాజ్యేన అష్టవారం హునేత్ । యథా శ్రీ ర్మే భజతు అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు స్వాహా ।

తిలహోమః

అద్యేత్యాది । ప్రాణానాయమ్య త్ర్యంబక మృత్యుంజయ దేవతా ముద్దిశ్య త్ర్యంబక మృత్యుంజయ దేవతా ప్రీతి ద్వారా మమాపమృత్యు నివారణ ద్వారా సర్వ శుభఫలావాప్త్యర్థం శతత్రయ తిలహోమం కరిష్యే ।

– ఇతి సంకల్ప్య – హోమం కుర్యాత్ ॥

అథాంగ హోమః

"లోమభ్యస్స్వాహా హనూభ్యాగ్ం స్వాహే త్యంగ హోమాన్ జుహోతి" –

1. ఓం లోమభ్యః	స్వాహా ।	9. ఓం అవారఇక్షవః పార్యేభ్యః పక్ష్మభ్య	స్వాహా ।
2. ఓం హనూభ్యాగ్ం	స్వాహా ।	10. ఓం శీర్ష్ణే	స్వాహా ।
3. ఓం ఓష్ఠాభ్యాగ్ం	స్వాహా ।	11. ఓం భ్రూభ్యాగ్ం	స్వాహా ।
4. ఓం ముఖాయ	స్వాహా ।	12. ఓం లలాటాయ	స్వాహా ।
5. ఓం నాసికాభ్యాగ్ం	స్వాహా ।	13. ఓం మూర్ధ్నే	స్వాహా ।
6. ఓం అక్షీభ్యాగ్ం	స్వాహా ।	14. ఓం మస్తిష్కాయ	స్వాహా ।
7. ఓం కర్ణాభ్యాగ్ం	స్వాహా ।	15. ఓం కేశేభ్యః	స్వాహా ।
8. ఓం పారఇక్షవోఽవారేభ్యః పక్ష్మభ్య	స్వాహా ।	16. ఓం వహాయ	స్వాహా ।

17. ఓం గ్రీవాభ్యః స్వాహా ।
18. ఓం స్కంధేభ్యః స్వాహా ।
19. ఓం కీకసాభ్యః స్వాహా ।
20. ఓం పృష్టీభ్యః స్వాహా ।
21. ఓం పాజస్యాయ స్వాహా ।
22. ఓం పార్శ్వాభ్యాగ్ స్వాహా ।
23. ఓం అగ్ంసాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
24. ఓం దోషాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
25. ఓం బాహుభ్యాగ్ం స్వాహా ।
26. ఓం జఙ్ఘాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
27. ఓం శ్రోణీభ్యాగ్ం స్వాహా ।
28. ఓం ఊరూభ్యాగ్ం స్వాహా ।
29. ఓం అష్ఠీవద్భ్యాగ్ం స్వాహా ।
30. ఓం జఙ్ఘాభ్యాగ్ం స్వాహా ।
31. ఓం భసదే స్వాహా ।
32. ఓం శిఖణ్డేభ్యః స్వాహా ।
33. ఓం వాలధానాయ స్వాహా ।
34. ఓం అణ్డాభ్యాగ్ం స్వాహా
35. ఓం శేఫాయ స్వాహా
36. ఓం రేతసే స్వాహా
37. ఓం ప్రజభ్యః స్వాహా
38. ఓం ప్రజననాయ స్వాహా
39. ఓం పద్భ్యః స్వాహా
40. ఓం శఫేభ్యః స్వాహా
41. ఓం లోమభ్యః స్వాహా
42. ఓం త్వచే స్వాహా
43. ఓం లోహితాయ స్వాహా
44. ఓం మాగ్ంసాయ స్వాహా
45. ఓం స్నావభ్యః స్వాహా
46. ఓం అస్థభ్యః స్వాహా
47. ఓం మజ్జభ్యః స్వాహా
48. ఓం అంగేభ్యః స్వాహా
49. ఓం ఆత్మనే స్వాహా
50. ఓం సర్వస్మై స్వాహా

తతః స్విష్టకృజ్జయాది పూర్ణాహుతి బ్రహ్మ విసర్జనాంత హోమశేషం నిర్వ
భూతబలిం దద్యాత్।

అధ భూతబలిః

కుండస్య బహిరీశాన్యే **"యే భూతా"** ఇతి నారికేళం భింద్యాత్ ।
"యే భూతాః ప్రచరన్తి దివా నక్తం బలిమిచ్ఛన్తో వితుదస్య ప్రేష్యాః । తేభ్యో
బలిం పుష్టికామో హరామి మయి పుష్టిం పుష్టిపతి ర్దధాతు"॥

పాణీ పాదౌ ప్రక్షాళ్య ఆచమ్య। అగ్నిం సంపూజ్య ఉద్వాస యేద్యథా।

ఓం యజ్ఞ యజ్ఞం గచ్ఛ యజ్ఞపతిం గచ్ఛ స్వాం యోనిం గచ్ఛ స్వాహా। ఏ
తే యజ్ఞో యజ్ఞపతే సహసూ క్తవాకః సువీరః స్వాహా । దేవా గాతువిదో గాతుం
విత్వా గాతుమిత మనస్పత ఇమం నో దేవ దేవేషు యజ్ఞగ్ం స్వాహా । వాచి
స్వాహా । వా తేధా స్వాహా॥ -- ఇత్యగ్ని ముద్వాసయేత్

తతః ప్రతిమానాం పునః పూజాం కృత్వా దేవతా ఉద్వాస యేత్ ॥

యజమానాభిషేక విధిః

అగ్నేరుత్తరదిగ్భాగే ఐశానే వా అభిషేకార్థం కల్పిత మండపే పుత్ర పౌత్రాది సహితం యజమానం భద్రపీఠే ప్రాఙ్ముఖ ముపవేశ్య ఆచార్యః బ్రాహ్మణై స్సహ [illegible]కుంభే తత్తత్కలశోదకం నిక్షిప్య వక్ష్యమాణ మంత్రైర్మార్జయిత్వా అభిషించేత్॥

1 ఆపోహిష్ఠా	7 గ్రహ మంత్రాః
2 హిరణ్య వర్ణా	8 దిక్పాలక మంత్రాః
3 పవమానః సువర్జన	9 త్ర్యంబకం
4 సముద్ర జ్యేష్ఠా	10 ఋతం చ సత్యం చ
5 విష్ణు సూక్తాని	11 సర్వేషు వా ఏషు లోకేషు
6 వరుణ సూక్తాని	12 దశ శాంతయః

13. ఓం॥ సురా స్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః

వాసుదేవో జగన్నాథ స్తథా సంకర్షణో విభుః।

ప్రద్యుమ్నశ్చా నిరుద్ధశ్చ భవంతు విజయాయ తే

ఆఖండలోఽగ్నిర్భగవాన్యమో వై నిరృతి స్తథా।

వరుణః పవనశ్చైవ ధనాధ్యక్ష స్తథా శివః

బ్రహ్మణా సహితా స్సర్వే దిక్పాలా పాంతు తే సదా ।

కీర్తి ర్లక్ష్మీర్ధృతి ర్మేధా పుష్టిః శ్రద్ధా క్రియా మతిః

బుద్ధి ర్లజ్జా వపు శ్శాంతి స్తుష్టిః కాంతి శ్చ మాతరః ।

ఏతా స్త్వామభిషించంతు దేవపత్న్యః సమాగతాః

ఆదిత్యశ్చంద్రమా భౌమో బుధ జీవ సితార్కజాః।

గ్రహాస్త్వామభిషించంతు రాహుకేతూ చ తర్పితాః

దేవదానవ గంధర్వా యక్షరాక్షస పన్నగాః।

ఋషయో మనవో గావో దేవమాతర ఏవ చ

దేవపత్న్యో ద్రుమా నాగా దైత్యా శ్చాప్సరసాం గణాః

అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రాజానో వాహనాని చ

ఔషధాని చ రత్నాని కాలస్యావయవా శ్చ యే ।

సరితః సాగరాః శైలా స్తీర్థాని జలదా నదాః

ఏతాస్త్వామభిషించంతు సర్వకామార్థ సిద్ధయే ।

ఆదిత్యా వసవో రుద్రా విశ్వేదేవా మరుద్గణాః

అభిషించంతు తే సర్వే ధర్మకామార్థ సిద్ధయే ।

అమృతాభిషేకోస్తు ॥ అతః పరం కాంస్యాది పాత్రస్థ దీపైః పరితో మంగళార్థాయ ప్రాదక్షిణ్య క్రమేణ నీరాజయేత్ । అథ మంటపస్య చతుర్దిక్షు చిత్రాన్నబలిం దద్యాత్ । యథా--

యానీహ భూతాని వసంతి తాని బలిం గృహీత్వా విధివత్ప్రద త్తం ।

అన్యత్ర వాసం పరికల్పయంతు నమోఽస్తు తేభ్యః సకల గ్రహేభ్యః ॥ - ఇతి

అథ యజమాన అభిషేకాప్లుత వస్త్రాణ్యాచార్యాయ దత్వా, అన్యవస్త్ర పుండ్రాదికం ధృత్వా గంధ పుష్పాభి రలంకృత్వా "బృహత్సామే" తి రక్షాం ధృత్వా ।

ఆజ్య దానమ్

.... అలక్ష్మీ పరిహారార్థం నిరీక్షతాజ్యదానం కరిష్యే ॥ - ఇతి సంకల్ప్య ।

1. రూపేణవో రూపమభ్యైమి వయసా వయః । తుథో వో విశ్వవేదా విభజతు వర్షిష్ఠే అధినాకే॥ (సం. 1-4-43)

2. " రూపం రూపం ప్రతి రూపం ..."

- ఇతి మంత్రాభ్యాం కాంస్యపాత్రస్థ ఆజ్యే స్వముఖం నిరీక్ష్య

శ్లో ॥ యా అలక్ష్మీర్యచ్చ మే దౌష్ట్యం సర్వాంగేషు వ్యవస్థితం ।
తత్సర్వం శమయాద్య శ్రియం పుష్టిం చ వర్ధయ ॥

-ఇతి ఆజ్యం సంప్రార్థ్య ।

శ్లో ॥ కామధేనోస్సముద్భూతం విష్ణు ప్రీతికరం శుభం ।
దేవానా మాజ్యమాహారమతః శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

అస్మై బ్రాహ్మణాయ .... సంప్రదదేనమమ " -

ఇత్యాజ్యం సదక్షిణ తాంబూలం సకాంస్యపాత్రం దద్యాత్

ఏవం అయఃపిండ, కార్పాస, లవణ, తిల, కంబళ, తైల, గుడ దానాని కుర్యాత్ ।

ఋద్ధానానంతరం స్నాత్వావస్త్రం పరివర్త్య వా ఆచమ్య వా శుచిర్భవేత్ ॥

అథ నవగ్రహ దానాని తత్తన్మంత్రైః తత్తద్ధాన్యైశ్చ కుర్యాత్ ॥

అథ ఆచార్యం భద్రపీఠే ఉపవేశ్య గంధపుష్పాదిభి రలంకృత్య సాలంకారం సదక్షిణాం ఋషభం సాలంకారాం సవత్సాం సదోహన కాంస్యాం సదక్షిణాం గాంవా దద్యాత్ । తస్మై ప్రధాన దేవతా ప్రతిమాం సవస్త్ర కలశ దక్షిణాం దద్యాత్ ।

ఏవం అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా ప్రతిమానాం చ కుర్యాత్ । అన్యాన్ కలశాన్ సవస్త్ర ప్రతిమా దక్షిణాన్ ఋత్విగాది బ్రాహ్మణే భ్యో దద్యాత్ ॥

అథ దశదానాని కుర్వీత భూదానం చ విశేషతః

శ్లో ॥ గజాశ్వ రథ వాసాంసి తాంబూలం ఛత్ర చామరే
గృహం ధాన్యాని రత్నాని ఫలపుష్పాది కన్య కాః ।
మనసోద్దిష్ట మన్యచ్చ బ్రహ్మస్థాపన మధ్వరం
ఏతాని దద్యాద్వి ప్రేభ్యో యథా విభవ మాదరాత్ ॥

ఆశీర్వాద మంగళో యజమానః ద్విజాన్ సాధూన్ శక్త్యను రూపం భోజయిత్వా తాంబూలం దత్వా స్వజనైః పరివృతః స్వయం భుక్త్వా సుఖమాసీత

ఏవం యః కురుతే శాంతిం శ్రద్ధా భక్తి సమన్వితః
స సర్వారిష్ట నిర్ముక్తో జీవేద్వర్ష శతం సుఖీ ॥

ఇతి శివమ్ ॥

శ్రీ కలా యంత్రము

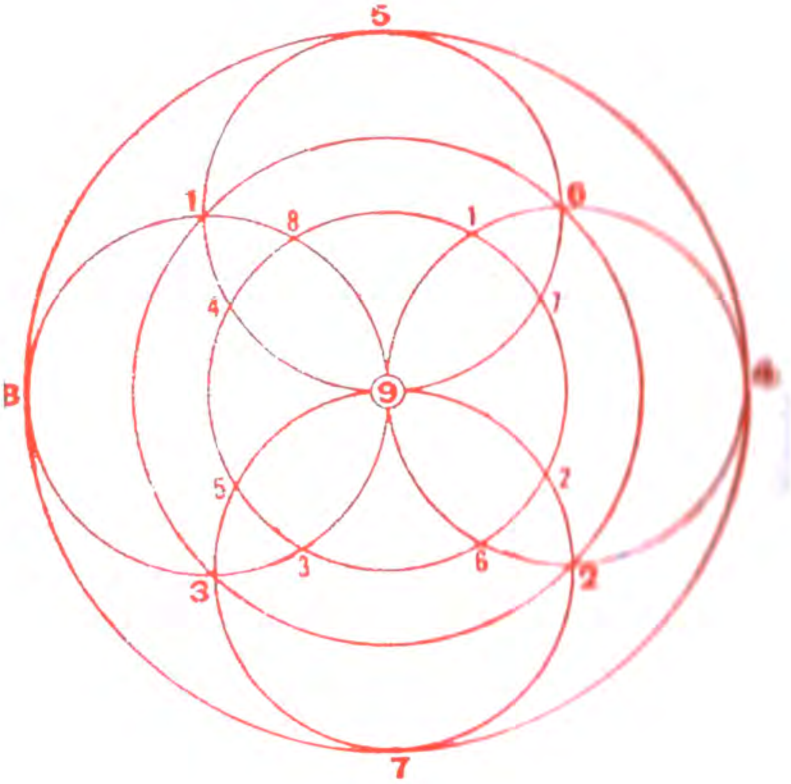

సప్తాస్యాసన్ పరిధయః

త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః॥

గ్రంధకర్త : వడ్లమూడి వేంకటేశ్వరరావు

ధర్మపత్ని : శ్రీమతి వసంత

జన్మతేదీ : శ్రీ ముఖ ఫాల్గుణ బహుళ చతుర్దశీ బుధవారం 14-3-1934.

తల్లితండ్రులు : వడ్లమూడి లక్ష్మీనారాయణ, బాపమాంబలు.

గురువులు : శృంగేరీశ్రీ విరూపాక్ష శ్రీపీఠాధిపతులు జగద్గురు శ్రీ కల్యాణానంద భారతీ స్వామి వారిచే శ్రీ విద్యా పూర్ణ దీక్షాభిషిక్తులు ఆశీః పూర్వ 'ఆచార్యశ్రీ' పదానుగ్రహీత.

విద్య : 1957వ సం॥లో నాగపూరు విశ్వవిద్యాలయం నుండి M.Sc. (Maths)

వృత్తి : గుంటూరు, హిందూ కళాశాలలో 1957 నుండి 1993 వరకు గణితాధ్యాపకులు గాను, ఉప ప్రధానాచార్యులు గాను ఉద్యోగం.

రచనలు : Intermediate, B.Sc., EAMCET తరగతులకు, (S.Chand, Delhi) తెలుగు, ఇంగ్లీషులలో, గణిత శాస్త్ర పాఠ్య పుస్తకాలు.

ఆధ్యాత్మిక రచనలు : శ్రీ చక్ర దర్శనము, శ్రీ యాగాను క్రమణిక (శ్రీ చక్రార్చన), శతరుద్రీయ హోమ విధి, మహా లింగేష్టి, శ్రీ లలితా నామార్థ మంజూష, వనదుర్గా మహావిద్య, యంత్ర నియంత్రి, సంధ్యాసూత్రము, రుద్రయాగ నిష్ఠా, సర్వదేవతా హోమవిధి, శ్రీ లలితార్చనా కల్పము.

రాబోవునవి : మత్స్య యంత్ర ప్రతిష్ఠావిధి, సర్వదేవతా యంత్రనిధి.

బిరుదములు : శ్రీ విద్యా విశారద, శ్రీ విద్యా రత్నాకర, శ్రీ విద్యా వ్యాఖ్యాన చక్రవర్తి, శ్రీ గురుపాదులచే 'ఆచార్యశ్రీ' పదాభిషిక్తులు.

సన్మానములు : విజయవాడ, జ్యోతిష విజ్ఞాన పీఠం వారిచే సువర్ణ పుష్పాభిషేకము. సువర్ణ ఘంటా కంకణ సత్కారము.

విశాఖ, శ్రీ యద్దనపూడి అయ్యన్న పంతులు గారి శ్రీ మహా కామేశ్వరీ పీఠ పురస్కారంగా సువర్ణ కిరీటాలంకరణ, సువర్ణ త్రిశూల, సువర్ణ కమల ప్రదానము.

చిరునామా : శ్రీ కల, 6-3-81, 3/3, అరండల్‌పేట, గుంటూరు - 522 002.
ఫోన్ : (0863) 2232233.